

РІЧНИЙ ЗВІТ
ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ
ФІЗИЧНИХ ОСІБ
2019

м. Київ, 2020

ЗМІСТ

І. ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У 2019 РОЦІ

МІСІЯ, ВІЗІЇ, ФУНКЦІЇ	8
1. <u>ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ У 2019 РОЦІ</u>	10
2. <u>ОГЛЯД БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ТА РЕГУЛЯТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ</u>	13
2.1. <u>Огляд фінансових показників учасників Фонду</u>	14
2.2. <u>Аналіз тенденцій вкладних операцій учасників Фонду</u>	42
2.3. <u>Здійснення контрольних функцій щодо діяльності учасників Фонду</u>	53
3. <u>ВИВЕДЕННЯ БАНКІВ З РИНКУ</u>	
3.1. <u>Ліквідація банків</u>	62
3.2. <u>Надходження до неплатоспроможних банків</u>	66
3.3. <u>Розрахунки з кредиторами банків</u>	67
3.4. <u>Правове супроводження виведення неплатоспроможних банків з ринку та позовна робота Фонду</u>	77
3.5. <u>Розслідування протиправних діянь цивільного та кримінального характеру в неплатоспроможних банках, стягнення шкоди з пов'язаних осіб</u>	79
4. <u>КОНСОЛІДОВАНИЙ ПРОДАЖ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ</u>	
4.1. <u>Формування ринку проблемних активів</u>	81
4.2. <u>Результати продажу майна неплатоспроможних банків</u>	81
4.3. <u>Удосконалення підходів до управління активами неплатоспроможних банків</u>	92
5. <u>ВИПЛАТИ ВКЛАДНИКАМ</u>	
5.1. <u>Виплати гарантованих сум відшкодувань вкладникам неплатоспроможних банків</u>	99
6. <u>УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ</u>	
6.1. <u>Джерела формування та використання фінансових ресурсів</u>	104
6.2. <u>Погашення боргів перед державою</u>	106

6.3.	<u>Погашення кредиторських вимог Фонду</u>	107
6.4.	<u>Оцінка фінансової стійкості Фонду</u>	110
6.5.	<u>Фінансові інвестиції Фонду</u>	111
7.	<u>ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ</u>	
7.1.	<u>Зв'язки з громадськістю та інформаційна політика Фонду</u>	113
7.2.	<u>Консультавання громадськості та співпраця з громадськими організаціями</u>	115
7.3.	<u>Фінансова просвіта та захист прав вкладників</u>	117
7.4.	<u>Міжнародна співпраця</u>	121
8.	<u>ПРАВОВЕ ТА РЕГУЛЯТОРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ</u>	
8.1.	<u>Удосконалення законодавчої бази та регуляторна діяльність Фонду</u>	124
9.	<u>УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ</u>	
9.1.	<u>Управління ризиками Фонду</u>	128
9.2.	<u>Управління та розвиток персоналу</u>	128
9.3.	<u>Внутрішній аудит</u>	129
9.4.	<u>Інформаційні технології</u>	130
	<i><u>Додаток 1:</u> Звіт про виконання Інвестиційного плану Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2019 рік</i>	135

II. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА 2019 РІК

Додаток: фінансова звітність за 2019 рік, підтверджена аудиторським висновком

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РАДИ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Цей рік став для Фонду гарантування вкладів переломним у багатьох напрямках діяльності. Ми майже повністю подолали наслідки банківської кризи в Україні, що сприяло поступовому відновленню довіри до банків. Крім цього, у липні 2019 року відбулися зміни в керівництві Фонду. Його директором-розпорядником, за рішенням адміністративної ради, була обрана Світлана Рекрут, яка змінила на цій посаді Костянтина Ворушилїна. Це стало імпульсом для подальшого якісного розвитку організації, визначення нових амбітних цілей та подолання нових викликів.

У звітному році Фонд завершив ліквідацію 30 банків, виплатив вкладникам понад 800 млн грн гарантованого відшкодування. Фонд повернув державі понад 11 млрд грн запозичень, які здійснювалися для виплати коштів вкладникам банків, виведених з ринку у 2014-2016 рр. Окрім того, за рахунок надходжень від продажу та управління активами банків, що ліквідуються, було задоволено вимоги кредиторів цих банків на суму понад 10 млрд грн. З метою повернення активів, виведених власниками і пов'язаними особами банків, розпочато залучення міжнародних консультантів для представлення інтересів Фонду в судах іноземних юрисдикцій.

Серед головних задач Фонду – впровадження законодавчих ініціатив для посилення захисту прав кредиторів і вдосконалення процесу виведення неплатоспроможних банків з ринку. Адже отриманий Фондом практичний досвід виявив суттєві недоліки у законодавстві України, яке регулює ці питання. З метою його вдосконалення та імплементації положень євродиректив робочою групою у складі представників Фонду, Нацбанку України та радників від Світового банку було розроблено «Білу книгу» - документстосовно стратегічного розвитку Фонду та впровадження покращеного механізму врегулювання неплатоспроможності банків, що відповідає законодавству ЄС.

Крім цього, у звітному році Фонд здійснив низку заходів у межах Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року, які дозволили значно підвищити рівень захисту інтересів вкладників та фінансової просвіти населення, закласти законодавчу можливість, поки на рівні законопроекту, участі Фонду на ранньому етапі у вирішенні проблем банку ще до фактичного визнання його неплатоспроможним, а також розпочати процес узгодження реструктуризації боргу Фонду перед державою. Серед інших важливих заходів у межах програми – розробка плану залучення АТ «Ощадбанк» до системи гарантування, що сприятиме рівності умов конкуренції у банківському секторі та однаковому рівню захищеності вкладників.

Безперечним кроком вперед, став новий Кодекс України з процедур банкрутства, який набув чинності в жовтні 2019 року. Цей документ вирішує низку важливих для Фонду питань – підвищує ефективність процедур банкрутства та рівень захищеності прав кредиторів, удосконалює процедури продажу майна боржника на аукціоні, зокрема, на відкритих і прозорих електронних торгах у системі ProZorro. Продажі, сприяє підвищенню рівня виконання судових рішень, а

також врегульовує відносини щодо відновлення платоспроможності фізичних осіб, які опинилися у важкій фінансовій ситуації і потребують допомоги з боку держави.

І нарешті, у 2019 році був ініційований новий комплексний законопроект про внесення змін до законодавчих актів України щодо удосконалення деяких механізмів регулювання банківської діяльності розроблений спільно спеціалістами Фонду, Нацбанку, Міністерства фінансів та міжнародних фінансових організацій. Цей документ має наблизити принципи вітчизняної системи гарантування вкладів до європейських стандартів, а також вдосконалить і прискорить процес виведення неплатоспроможних банків з ринку. Це дозволить підвищити ефективність роботи системи гарантування вкладів фізичних осіб, а також сприятиме подальшому зміцненню довіри громадян до банківської системи України.

З повагою

Ігор Прийма

голова адміністративної ради

Фонду гарантування вкладів фізичних осіб,

Завідувач секретаріату Комітету Верховної

Ради України з питань фінансової політики

і банківської діяльності

Звернення директора-розпорядника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

2019 р. став для команди Фонду роком підбиття підсумків банківської кризи 2014-2016 років, роком трансформації і нових викликів.

За цей рік жоден банк не був визнаний неплатоспроможним, натомість було завершено ліквідацію понад 30 банків з 95, що були передані в управління Фонду гарантування вкладів. Виплати вкладникам у межах гарантованої суми завершено більш як на 98%, і загальна сума гарантованих виплат на кінець 2019 р. майже досягла 90 млрд грн. Крім того, тривали розрахунки з кредиторами неплатоспроможних банків, таким чином обсяг погашення кредиторських вимог зріс до 45 млрд грн.

Одночасно ми продовжили погашення своєї заборгованості за позиками, взятими у держави у 2014-2017 роках. Упродовж 2019 р. Фонд повністю розрахувався за позиками з НБУ, а також достроково погасив перший з кредитів, узятих у Міністерства фінансів. У підсумку на кінець 2019 р. Фонд повернув державі понад 41 млрд грн.

Водночас, за цими зобов'язаннями іще має бути повернуто 49 млрд грн основної частини боргу та понад 67,44 млрд грн відсотків. Тому у 2020 р. Фонд гарантування вкладів разом з Міністерством фінансів України та НБУ продовжить роботу, спрямовану на реструктуризацію цього боргу, без чого неможливо реалізувати одне з головних завдань, які ми ставимо перед собою, - підвищення гарантованої суми відшкодування вкладів до європейського рівня. Адже цей чинник – один із тих, які безпосередньо впливають на довіру до банківської системи.

Розвиток прозорості і конкурентної системи продажу активів і далі залишається у списку пріоритетів Фонду. Після успішного запуску у 2016 році системи електронних торгів «ProZorro.Продажі», старту залучення міжнародних інвесторів у 2018 році, у 2019 ми можемо констатувати, що нам вдалось створити з нуля повноцінний, прозорий, конкурентний ринок проблемних активів.

Про це ми можемо говорити з упевненістю, спираючись на конкретні цифри, зокрема, на те, що сума надходжень від продажу активів у 2019 р. склала 7,8 млрд грн (для порівняння, у 2018 р. банки отримали 6,8 млрд грн цих надходжень), а загалом від продажу і управління активами близько 9 млрд грн. Це при тому, що найбільш ліквідні активи з очевидних причин були продані ще на початку процедури ліквідації банків, і до 2019 р. в управлінні Фонду залишалися лише проблемні, які до того неодноразово виставлялись на продаж, деякі – до 30 разів! Це, насамперед, кредити, що не обслуговувались по 6-7 років, значна частина яких – беззаставні, з заставою, що нічого не варта, або кредити, за якими позичальник розпочав процедуру банкрутства.

Безумовно, позови проти осіб, які допустили доведення банків до такого стану, стягнення з них завданих збитків на користь кредиторів – один із головних

напрямів роботи Фонду гарантування вкладів. На кінець 2019 р. юристи Фонду та неплатоспроможних банків ведуть близько 45 тис судових процесів на загальну суму майже 200 млрд грн. Крім того, Фондом було подано до правоохоронних органів 5,6 тис заяв про вчинення кримінальних правопорушень на загальну суму понад 400 млрд грн. Однак, до суду дійшло менше половини з цих заяв, а обвинувальні вирoki винесено лише за 13 – на суму 414,5 тис. грн.

Для стягнення заподіяної банкам шкоди Фондом пред'явлено позови до 605 пов'язаних із неплатоспроможними банками фізичних осіб на понад 91 млрд грн, усі вони на кінець 2019 р. перебувають на різних етапах судових розглядів. Тому команда Фонду ініціює цивільні позови проти цих осіб в іноземних юрисдикціях. Роботу з відбору юридичних компаній, які супроводжуватимуть ці позови, уже розпочато у 2019 р., і активна фаза цієї роботи запланована на 2020 р.

Крім того, Фонд очікує розв'язання проблеми оскарження виведення банків з ринку, за допомогою якого колишні власники масово намагаються заблокувати ліквідаційні процедури, зупинити продаж активів (а відтак і розрахунки з кредиторами) і відбілити свою репутацію. Робота над розробкою відповідних законодавчих механізмів тривала практично увесь 2019 р. і їх ухвалення парламентом дозволить нарешті поставити крапку у цьому питанні.

Іще один, не менш важливий, напрям нашої роботи – поширення фінансових знань серед громадян. Адже фінансова обізнаність суспільства має безпосередній вплив на стабільність всієї економічної системи держави. Зокрема, продовжено проведення щорічного Конкурсу студентських відеоробіт в рамках Global Money Week Спільно з Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), стартував трирічний Національний проєкт з фінансової грамотності, який передбачає підготовку викладачів курсу «Фінансова грамотність».

У наших планах на 2020 рік - остаточна ліквідація ще приблизно 40 банків, завершення реалізації активів, продовження боротьби за стягнення збитків з пов'язаних осіб, подальша законодавча робота, спрямована на раннє виявлення проблемності банків, вдосконалення механізмів врегулювання неплатоспроможності та недопущення виведення банків за межі правового поля. Тож попереду на Фонд чекає чимало масштабної, складної, але й цікавої роботи.

З повагою
Світлана Рекрут
директор-розпорядник
Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

МІСІЯ, ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

МІСІЄЮ ФОНДУ

є забезпечення захисту прав і законних інтересів вкладників банків та сприяння стабільності банківської системи України

ОСНОВНИМ ЗАВДАННЯМ ФОНДУ

є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку

ФУНКЦІЇ ФОНДУ

- веде реєстр учасників Фонду;
- акумулює кошти, отримані з джерел, визначених статтею 19 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон), здійснює контроль за повнотою і своєчасністю перерахування зборів кожним учасником Фонду;
- інвестує кошти Фонду в державні цінні папери України;
- здійснює розміщення облігацій у порядку та за напрямками залучення коштів, визначеними цим Законом, і видачу векселів у випадках, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік;
- здійснює заходи щодо організації виплат відшкодувань за вкладами у строки, визначені Законом;
- здійснює регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб;
- бере участь в інспекційних перевірках проблемних банків за пропозицією Національного банку України;
- застосовує до банків та їх керівників відповідно фінансові санкції і накладає адміністративні штрафи;
- здійснює процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі шляхом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків, організовує відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, продаж неплатоспроможного банку або створення та продаж перехідного банку;
- здійснює перевірки банків відповідно до Закону;
- надає фінансову підтримку банку відповідно до Закону;

- здійснює аналіз фінансового стану банків з метою виявлення ризиків у їхній діяльності та прогнозування потенційних витрат Фонду на виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам;
- надає цільову позику банку для фінансування витрат для оплати роботи осіб відповідно до пункту 2 частини шостої статті 36, пунктів 7 і 8 частини другої статті 37 та частини четвертої статті 47 Закону, що здійснюються протягом дії тимчасової адміністрації;
- звертається з відповідними запитами до клієнтів, вкладників та інших кредиторів банку в порядку, встановленому Фондом;
- здійснює заходи щодо інформування громадськості про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, підвищення рівня фінансової грамотності населення відповідно до Закону;
- вивчає та аналізує тенденції розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками Фонду.

2019: РІК У КОРОТКОМУ ОГЛЯДІ

2019 рік став роком кардинальних змін, викликів і досягнень, завершенням періоду подолання наслідків банківської кризи і перетворення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на партнера банківської системи країни.

Рік ознаменувався завершенням ліквідації 30 банків та виплатою понад 800 млн грн гарантованої суми відшкодування; понад 9 млрд грн надходжень до неплатоспроможних банків 7,8 млрд грн, з яких від продажу активів; понад 11 млрд грн погашених боргових зобов'язань Фонду перед Національним банком України та Міністерством фінансів України; задоволенням вимог кредиторів банків у розмірі понад 10 млрд грн.

1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ

- Станом на 01.01.2020 року в управлінні Фонду перебував 61 банк, з яких 3 банки знаходилися в безпосередньому управлінні, тобто без призначеної уповноваженої особи (ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК», ПАТ «ПРОФІН БАНК», АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»).

- Протягом звітного року завершено процедуру ліквідації перших 30 банків, що були передані в управління Фонду.

- Загальна гарантована сума відшкодування, що була виплачена вкладникам неплатоспроможних банків протягом 2019 року за рахунок коштів Фонду, становила 834,0 млн грн, і станом на 01.01.2020 фактично 96,1% вкладників отримали гарантовану суму відшкодування, і лише 3,9% не звернулися за виплатою.

- Станом на 01.01.2020 року учасниками Фонду є 74 банки, які мають ліцензію Національного банку України на право надання банківських послуг (АТ «ОЩАДБАНК» не є учасником Фонду). Протягом звітного року із реєстру учасників виключено 3 банки.

- Загальна сума активів учасників Фонду станом на 01.01.2020 становить 1 668,3 млрд грн, чисті активи складають 1 244,0 млрд грн, сукупні зобов'язання – 1 062,3 млрд грн, власний капітал – 181,7 млрд грн. За результатами звітного року консолідований фінансовий результат учасників Фонду становить 59,4 млрд грн. Кількість вкладників в банках-учасниках Фонду – 43,4 млн осіб, сума вкладів фізичних осіб – 474,4 млрд грн, сума можливого відшкодування за рахунок коштів Фонду - 290,9 млрд грн.

- Упродовж 2019 року Фонд завершив розрахунки за кредитами перед Національним банком України. За весь період сплачено понад 20 млрд грн за

кредитами НБУ та відсотки у розмірі 5,5 млрд грн. На погашення векселів, які знаходяться у власності Міністерства фінансів України у 2019 році, Фонд витратив 9,1 млрд грн та на сплату відсотків за ними 0,5 млрд грн. У звітному році витрати Фонду на сплату боргових зобов'язань перед державою склали 57,3% від загальної суми витрат Фонду.

- Станом на 01.01.2020 загальна балансова вартість активів 56 банків, в яких рішенням виконавчої дирекції Фонду затверджено реєстр акцептованих вимог кредиторів, становить 359,7 млрд грн, в той час як їх оціночна вартість – 59,5 млрд грн, або 16,5%.

- Загальна сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2020 становить 286,5 млрд грн (враховуючи банки, в яких завершено ліквідацію). Протягом звітного року сума затверджених акцептованих вимог кредиторів зросла на 20,7 млрд грн, що обумовлено затвердженням реєстру кредиторів в 2019 році у 2 неплатоспроможних банках.

- За 2019 рік по всім чергам кредиторських вимог погашено – 10,1 млрд грн.

- За 2019 рік на рахунки банків, що ліквідуються, надійшло 9,1 млрд грн, із них 7,8 млрд грн – від продажу майна цих банків; 0,97 млрд грн отримано від погашення кредитів; 0,016 млрд грн – від погашення цінних паперів; 0,1 млрд грн – від оренди майна, а також 0,2 млрд інших надходжень.

- Найбільшу питому вагу в сумі реалізованих активів банків у 2019 році за результатами відкритих торгів складає продаж прав вимоги за кредитними договорами, а саме 4,6 млрд грн, окрім того основні засоби та дебіторську заборгованість продано відповідно на суму 3,1 млрд грн та 0,18 млрд грн, цінні папери/корпоративні права – 0,008 млрд грн, інші активи (картини, монети тощо) – 0,045 млрд грн, продаж активів безпосередньо юридичним та фізичним особам приніс 0,008 млрд грн.

- У 2019 році на «голландських аукціонах» було виставлено на продаж 17 007 лотів зі стартовою ціною 265,8 млрд грн, 3 637 лотів з яких було реалізовано за ціною реалізації 4,67 млрд грн, що склало 59% усіх успішних торгів (аукціонів) з продажу активів (майна) банків за 2019 рік.

- Протягом 2019 року міжнародними консультантами з продажу активів FFN, DebtX, Cohen & Company Financial Ltd було підготовлено до продажу і проведено шість успішних аукціонів з реалізації NPL-активів Фонду на 1,4 млрд грн. Ще три успішних аукціони з продажу великих пулів NPL-активів у 2019 році були проведені через систему Prozorro.Sale. Ціна продажу цих активів склала 235 млн грн. Учасниками та переможцями таких аукціонів з продажу NPL-активів були компанії як з українським, так і з іноземним капіталом.

- Фонд протягом звітнього року продовжував здійснювати реструктуризацію кредитної заборгованості фізичних осіб, яка забезпечена іпотекою нерухомості. Станом на 01.01.2020 року до Фонду надійшло 263 пакети документів про проведення реструктуризації, з них 96 протягом звітнього року.

- Протягом 2019 року Фонд продовжував роботу з виявлення шкоди, заподіяної банкам та їх кредиторам рішеннями, діями або бездіяльністю пов'язаних з такими банками осіб. Станом на 01.01.2020 Фондом пред'явлено 35 позовних заяв щодо 34 неплатоспроможних банків на загальну суму більше 89 млрд грн. У жодному з ініційованих судових процесів відсутні остаточні судові рішення.

- Станом на 01.01.2020 до правоохоронних органів спрямована 5721 заява про вчинення кримінальних правопорушень на загальну суму збитків понад 376,4 млрд грн.

- Протягом звітнього року інформаційна політика Фонду була спрямована на інформування громадськості про систему гарантування та діяльність Фонду, а також підвищення рівня фінансової грамотності. Так у 2019 році виготовлено інформаційні ролики, оновлено сторінку в соціальній мережі Facebook, підготовлено та розіслано представникам ЗМІ близько 700 прес-релізів, організовано більше 60 виступів на телебаченні та радіо і надано близько 40 тематичних інтерв'ю, коментарів.

- У 2019 році надано майже 50 тис. консультацій на «гарячій» лінії Фонду та понад 2 тис. особистих консультацій, проведено 50 зустрічей з ініціативними групами та опрацьовано більше 1 тис. запитів на публічну інформацію.

- З метою формування в суспільстві фінансової культури Фонд гарантування спільно з партнерами – громадською організацією «Діловий клуб «Партнер» та ДВНЗ «Університет банківської справи» оголосив про запуск трирічного Національного проекту з фінансової грамотності. Разом з тим, Фонд на регулярній основі проводив просвітні заходи з метою підвищення обізнаності громадян, для школярів, студентів ВНЗ, працівників бюджетних установ, осіб, що перебувають на обліку в центрах зайнятості, підприємців, пенсіонерів та слухачів Університетів Третього Віку.

2. ОГЛЯД БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ТА РЕГУЛЯТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Станом на 01 січня 2020 року учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб було 74 банки, які мали ліцензію Національного банку України на право надання банківських послуг.

Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» передбачено, що участь банків у Фонді є обов'язковою. Банк набуває статусу учасника Фонду в день отримання ним банківської ліцензії. Фонд виключає банк з числа учасників Фонду в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку. АТ «Ощадбанк» не є учасником Фонду.

У 2019 році із реєстру учасників виключено 3 банки з таких причин:

- 1 банк – відкликання банківської ліцензії та ліквідація;
- 1 банк – відкликання банківської ліцензії без припинення юридичної особи;
- 1 банк – виключення із Державного реєстру банків у зв'язку із реорганізацією шляхом приєднання за спрощеною процедурою.

Динаміка виключення банків наведена на рис. 2.1.

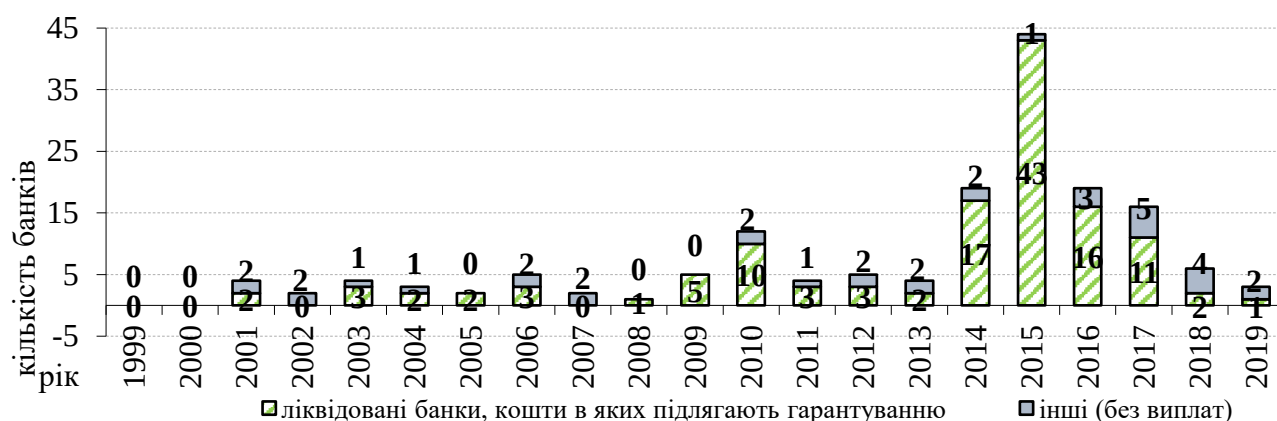

Рис. 2.1. Виключення банків з реєстру учасників Фонду

В першій половині 2019 року в одному учаснику Фонду, який був віднесений Національним банком України до категорії неплатоспроможних, діяла тимчасова адміністрація, згодом у нього була відкликана банківська ліцензія.

Станом на 01.01.2020 чисельність банків за участю іноземного капіталу (більше або рівне 10,00 %) склала 35, із них в 23 банках участь іноземного капіталу 100%.

Відповідно до рішення Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем Національного банку України від 28 лютого 2019 року №70 передбачені такі групи на 2019 рік:

- банки з державною часткою – банки, в яких держава прямо чи опосередковано володіє часткою понад 75% статутного капіталу банку;
- банки іноземних банківських груп – банки, контрольні пакети акцій яких належать іноземним банкам або іноземним фінансово-банківським групам;

- банки з приватним капіталом – банки, в яких серед кінцевих власників істотної участі є один чи кілька приватних інвесторів, що прямо та/або опосередковано володіють не менше ніж 50% статутного капіталу банку.

На 01.01.2020 року банки були розподілені по групах наступним чином: 4 - банки з державною часткою; 20 - банки іноземних банківських груп; 50 - банки з приватним капіталом.

2.1. Огляд фінансових показників учасників Фонду

Аналіз фінансових показників учасників Фонду проводився на підставі балансових даних 74 банків за станом на 01 січня, 01 липня, 01 жовтня 2019 року та 01 січня 2020 року.

Протягом року з реєстру були виключені два банки (один у зв'язку з ліквідацією, а другий у зв'язку з припиненням банківської діяльності без припинення юридичної особи), що мало незначний вплив на динаміку системних показників через невелику питому вагу виключених учасників (див. табл. 2.1.1). Крім того, ще один банк був виключений у зв'язку з реорганізацією шляхом приєднання до іншого за спрощеною процедурою.

Таблиця 2.1.1

Дані про балансові показники банків, виключених з реєстру Фонду в 2019 р. (за винятком банку, який був реорганізований) станом на 01.01.2019

Показники	Чисті активи		Сукупні зобов'язання	Власний капітал		
	всього	у т.ч. кредитно-інвестиційний портфель за вирахуванням резервів		всього	у т.ч.	
					сплачений статутний капітал	результати діяльності до 2019 року
По двом виключеним банкам, млн. грн	7 621,3	7 423,8	16 767,8	– 9 146,5	3 060,1	– 12 281,8
Питома вага в загальній сумі по Фонду, %	0,7	0,8	1,6	X	0,7	3,6
<u>Довідково:</u>						
Загальна сума по Фонду, млн. грн	1 149 975,3	914 568,0	1 021 974,2	128 001,1	418 899,1	– 343 878,4

Протягом 2019 року Національний банк постійно знижував облікову ставку, яка на початку року дорівнювала 18,0%. Тричі поспіль ставка зменшувалась на 0,5 процентних пункти: з 26.04.2019 до 17,5%, з 19.07.2019р. до 17,0% і з 06.09.2019 до 16,5% річних. А в останньому кварталі вона знизилась одразу на 3,0 процентних пункти: спочатку до 15,5% з 25.10.2019, а потім до 13,5% з 13.12.2019. Таким чином, за рік ставка впала з 18,0% до 13,5%.

Таке зниження обумовлено гальмуванням споживчої інфляції у 2019 році внаслідок жорсткої монетарної політики НБУ, яка залишалася вагомим чинником стримування фундаментального тиску на ціни. Якщо в I кварталі індекс споживчих цін становив 2,4% (до грудня попереднього року), а після I півріччя склав 3,6%, то за підсумками 9 місяців він знизився до 3,4% і за весь 2019 рік

склав 4,1% проти 9,8% торік. Наприкінці року споживча інфляція стрімко сповільнилася і досягла середньострокової цілі у 5,0%, задекларованої в 2015 році. При цьому інфляція знизилася за всіма основними компонентами.

З початку 2019 року офіційний курс гривні до долара США підвищився на 4,002064 грн (гривня зміцнилась на 14,5%) і станом на 01.01.2020 склав 23,6862 грн за доллар. Офіційний курс гривні до євро зріс на 5,292138 грн (гривня зміцнилась на 16,7%) і станом на 01.01.2020 дорівнював 26,422 грн за євро.

Основні тенденції учасників Фонду у 2019 році

У звітному періоді банківський сектор працював у сприятливих умовах. Досягнута макрофінансова стабільність та низький рівень інфляції дозволили учасникам Фонду наростити активи, збільшити залишки на рахунках клієнтів та продемонструвати найвищу прибутковість за тривалий період роботи. У 2019 році прискорилося споживче кредитування населення та активізувалось залучення вільних коштів громадян, як в національній, так і в іноземній валютах. Після сезонного зниження відновилися залишки на рахунках суб'єктів господарювання. Деякі банки провели успішну реструктуризацію проблемних боргів, що дало змогу розформувати резерви та збільшити прибутковість. За результатами року учасники Фонду отримали рекордний фінансовий результат – прибуток в сумі 59356,6 млн. грн.

Серед негативних факторів залишались високий рівень проблемних активів, у т.ч. значний обсяг простроченої кредитної заборгованості, скорочення корпоративного кредитно-інвестиційного портфеля, звуження ресурсної бази, зменшення строковості зобов'язань.

За підсумками 2019 року валюта балансу банківської системи продемонструвала зростання, хоча в першій половині року вона зменшилась. Її обсяг станом на 01.01.2020 склав 1243973,4 млн. грн проти 1149975,3 млн. грн на початку року, збільшившись на 93998,1 млн. грн або 8,2% (приріст за минулий рік становив 33813,0 млн. грн або 3,0%). Зростання відбулось незважаючи на триваючу ревальвацію гривні і пов'язану з цим від'ємну переоцінку валютних статей балансу.

В частині активів його головними чинниками були прискорене кредитування фізичних осіб, нарощування обсягів високоліквідних активів та стрімке збільшення вкладень в депозитні сертифікати НБУ. Це дозволило знівелювати негативний ефект від суттєвого скорочення кредитного портфеля бізнесу та зменшення залишків ОВДП.

Пасиви зросли завдяки залученню тимчасово вільних коштів клієнтів незважаючи на зменшення запозичень на міжбанківському та міжнародному грошових ринках, а також підвищенню загальної капіталізації банківської системи. За підсумками року адекватність регулятивного капіталу збільшилась і наразі є значно вищою за мінімально необхідний рівень.

На сьогодні головними проблемами банківської системи залишаються: низька якість активів, високий рівень непрацюючих кредитів, зосередження значних коштів в державних цінних паперах замість спрямування на кредитування економіки, зменшення платоспроможної клієнтської бази.

Аналіз активів

За підсумками 2019 року сукупні активи учасників Фонду зросли на 24048,7 млн. грн або 1,5% і на 01.01.2020 становили 1668332,8 млн. грн проти 1644284,1 млн. грн на 01.01.2019. Чисті активи за той же період збільшились на 93998,1 млн. грн або 8,2% (з 1149975,3 млн. грн до 1243973,4 млн. грн).

Протягом 2019 року зросли майже всі складові активів учасників Фонду за винятком кредитування бізнесу, портфеля ОВДП та дебіторської заборгованості, але найбільше – вкладення в депозитні сертифікати НБУ. Це було пов'язано з рекордним надходженням коштів на рахунки клієнтів у грудні. Кредити суб'єктам господарювання та залишки ОВДП скоротились через реальне погашення та зміцнення курсу гривні, а страхові резерви зменшились внаслідок зазначеного зниження обсягу кредитів.

Зміни в обсягах і структурі активів учасників Фонду в 2019 році показані в таблиці 2.1.2. Зміни основних складових активів, на які припадає майже 80,0% їх загального обсягу, в розрізі окремих груп банків, національної та іноземних валют показані в таблиці 2.1.3.

Таблиця 2.1.2

Структура та динаміка активів учасників Фонду в 2019 році

(суми в млн. грн)

Показники	01.01.2019		01.07.2019		01.10.2019		01.01.2020		Зміни суми	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.	за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Готівка, дорожні чеки та банківські метали	42 009,6	2,6	44 262,4	2,8	41 058,8	2,5	49 838,6	3,0	+ 8 779,8	+ 7 829,0
Кошти в НБУ	30 762,5	1,9	38 966,9	2,4	44 365,9	2,8	46 811,5	2,8	+ 2 445,6	+ 16 049,0
– кошти на коррахунках в НБУ	30 762,5	1,9	38 956,4	2,4	44 356,3	2,8	46 802,0	2,8	+ 2 445,7	+ 16 039,5
– розміщені в НБУ депозити	–	–	10,5	0,0	9,6	0,0	9,5	0,0	– 0,1	+ 9,5
Кошти в інших банках	105 648,7	6,4	123 819,4	7,7	134 295,2	8,4	130 920,0	7,9	– 3 375,2	+ 25 271,3
– кошти на вимогу	76 960,8	4,7	93 519,0	5,8	96 550,1	6,0	99 710,6	6,0	+ 3 160,5	+ 22 749,8
– надані кредити та розміщені депозити	28 544,1	1,7	30 127,3	1,9	37 632,6	2,4	31 161,0	1,9	– 6 471,6	+ 2 616,9
– нараховані доходи	143,8	0,0	173,1	0,0	112,5	0,0	48,4	0,0	– 64,1	– 95,4
Кредити, що надані клієнтам	1 009 029,6	61,3	960 920,5	59,9	929 156,8	58,0	910 890,6	54,6	– 18 266,2	– 98 139,0
– кредити суб'єктам господарювання	732 396,5	44,5	679 446,6	42,4	648 100,0	40,5	629 881,6	37,7	– 18 218,4	– 102 514,9
– кредити фізичним особам	150 414,1	9,1	157 564,8	9,8	162 734,8	10,1	164 804,3	9,9	+ 2 069,5	+ 14 390,2
– кредити органам влади	1 823,9	0,1	1 763,5	0,1	1 815,6	0,1	2 460,4	0,2	+ 644,8	+ 636,5
– нараховані доходи	124 395,1	7,6	122 145,6	7,6	116 506,4	7,3	113 744,3	6,8	– 2 762,1	– 10 650,8
Вкладення в цінні папери	364 684,7	22,2	340 028,5	21,2	357 858,7	22,4	425 505,2	25,5	+ 67 646,5	+ 60 820,5
– цінні папери, які рефінансуються НБУ	294 590,6	17,9	282 284,6	17,6	276 558,5	17,3	267 315,2	16,0	– 9 243,3	– 27 275,4
– цінні папери, які випущені НБУ	57 439,9	3,5	44 375,8	2,8	58 347,8	3,6	135 965,3	8,1	+ 77 617,5	+ 78 525,4
– корпоративні та інші цінні папери	6 966,6	0,4	8 295,8	0,5	17 162,9	1,1	16 655,0	1,0	– 507,9	+ 9 688,4
– нараховані доходи	5 687,6	0,4	5 072,3	0,3	5 789,5	0,4	5 569,7	0,4	– 219,8	– 117,9
Інвестиції в асоційовані, дочірні компанії	186,5	0,0	325,6	0,0	325,6	0,0	400,0	0,0	+ 74,4	+ 213,5
Основні засоби, нематеріальні активи та активи з права користування	42 742,3	2,6	49 535,3	3,1	50 446,3	3,1	51 704,5	3,1	+ 1 258,2	+ 8 962,2
Дебіторська заборгованість	17 585,8	1,1	17 879,2	1,1	17 344,1	1,1	16 923,0	1,0	– 421,1	– 662,8
Інші нараховані доходи	2 005,2	0,1	1 925,0	0,1	2 014,2	0,1	2 010,8	0,1	– 3,4	+ 5,6
Інші активи	29 629,2	1,8	26 186,8	1,7	24 869,3	1,6	33 328,6	2,0	+ 8 459,3	+ 3 699,4

Показники	01.01.2019		01.07.2019		01.10.2019		01.01.2020		Зміни суми	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.	за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Всього активів	1 644 284,1	100,0	1 603 849,6	100,0	1 601 734,9	100,0	1 668 332,8	100,0	+ 66 597,9	+ 24 048,7
у т.ч. нарахованих доходів	132 231,7	8,1	129 316,0	8,0	124 422,6	7,8	121 373,2	7,3	– 3 049,4	– 10 858,5
Резерви під активні операції	– 494 308,8	х	– 464 189,9	х	– 437 426,4	х	– 424 359,4	х	+ 13 067,0	+ 69 949,4
Чисті активи	1 149 975,3	х	1 139 659,7	х	1 164 308,5	х	1 243 973,4	х	+ 79 664,9	+ 93 998,1

Таблиця 2.1.3

Зміни за 2019 рік основних складових активів в розрізі окремих груп банків, національної та іноземних валют

(в млн. грн)

Показники	Залишок на 01.01.2019			Зміни за 2019 рік		Залишок на 01.01.2020		
	усього	у тому числі		у гривні	у валюті (грн. екв.)	усього	у тому числі	
		у гривні	у валюті (грн. екв.)				у гривні	у валюті (грн. екв.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Кредити суб'єктам господарювання								
Банки з державною часткою	406 999,9	240 107,2	166 892,7	– 1 274,6	– 33 881,5	371 843,8	238 832,6	133 011,2
у т.ч. Приватбанк	226 484,6	181 660,1	44 824,5	+ 3 167,6	– 3 846,0	225 806,2	184 827,7	40 978,5
Банки іноземних банківських груп	286 874,6	122 944,4	163 930,2	– 13 622,5	– 32 392,0	240 860,1	109 321,9	131 538,2
у т.ч. з державним російським капіталом	98 552,8	11 735,9	86 816,9	– 2 664,0	– 21 842,7	74 046,1	9 071,9	64 974,2
Банки з приватним капіталом	103 969,7	54 458,8	49 510,9	+ 1 074,5	– 5 273,0	99 771,2	55 533,3	44 237,9
Неплатоспроможні банки	21 592,9	17 765,2	3 827,7	– 17 765,2	– 3 827,7	–	–	–
Всього по учасниках Фонду	819 437,1	435 275,6	384 161,5	– 31 587,8	– 75 374,2	712 475,1	403 687,8	308 787,3
2. Кредити фізичним особам								
Банки з державною часткою	75 801,0	56 642,2	19 158,8	+ 7 414,8	– 4 184,8	79 031,0	64 057,0	14 974,0
у т.ч. Приватбанк	67 382,8	53 064,3	14 318,5	+ 7 228,9	– 2 848,2	71 763,5	60 293,2	11 470,3

Показники	Залишок на 01.01.2019			Зміни за 2019 рік		Залишок на 01.01.2020		
	усього	у тому числі		у гривні	у валюті (грн. екв.)	усього	у тому числі	
		у гривні	у валюті (грн. екв.)				у гривні	у валюті (грн. екв.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Банки іноземних банківських груп	82 648,8	47 998,3	34 650,5	+ 10 738,5	– 17 492,6	75 894,7	58 736,8	17 157,9
у т.ч. з державним російським капіталом	2 881,7	1 123,1	1 758,6	– 808,9	– 253,0	1 819,8	314,2	1 505,6
Банки з приватним капіталом	29 239,7	23 846,7	5 393,0	+ 13 104,7	– 1 390,7	40 953,7	36 951,4	4 002,3
Неплатоспроможні банки	3,3	0,3	3,0	– 0,3	– 3,0	–	–	–
Всього по учасниках Фонду	187 692,8	128 487,5	59 205,3	+ 31 257,7	– 23 071,1	195 879,4	159 745,2	36 134,2
3. Цінні папери, які рефінансуються НБУ								
Банки з державною часткою	258 706,5	199 740,2	58 966,3	– 14 366,7	– 23 836,5	220 503,3	185 373,5	35 129,8
у т.ч. Приватбанк	179 115,0	153 040,9	26 074,1	– 12 138,0	– 15 696,2	151 280,8	140 902,9	10 377,9
Банки іноземних банківських груп	18 707,8	10 473,2	8 234,6	+ 9 247,3	+ 5 130,6	33 085,7	19 720,5	13 365,2
у т.ч. з державним російським капіталом	75,8	75,8	–	– 75,8	–	–	–	–
Банки з приватним капіталом	19 823,3	6 509,7	13 313,6	+ 2 270,2	– 4 100,5	17 993,0	8 779,9	9 213,1
Неплатоспроможні банки	1 862,3	1 862,3	–	– 1 862,3	–	–	–	–
Всього по учасниках Фонду	299 099,9	218 585,4	80 514,5	– 4 711,5	– 22 806,4	271 582,0	213 873,9	57 708,1
4. Цінні папери, які випущені НБУ								
Банки з державною часткою	4 213,8	4 213,8	–	+ 36 228,7	–	40 442,5	40 442,5	–
у т.ч. Приватбанк	–	–	–	+ 27 042,9	–	27 042,9	27 042,9	–
Банки іноземних банківських груп	34 995,7	34 995,7	–	+ 30 237,5	–	65 233,2	65 233,2	–
у т.ч. з державним російським капіталом	3 461,5	3 461,5	–	+ 3 931,7	–	7 393,2	7 393,2	–
Банки з приватним капіталом	18 355,7	18 355,7	–	+ 12 157,1	–	30 512,8	30 512,8	–
Неплатоспроможні банки	–	–	–	–	–	–	–	–
Всього по учасниках Фонду	57 565,2	57 565,2	–	+ 78 623,3	–	136 188,5	136 188,5	–

Високоліквідні активи учасників Фонду (готівка, кошти в НБУ та кошти на вимогу в інших банках без нарахованих доходів) в минулому році збільшились на 46627,8 млн. грн або 31,1% і на 01.01.2019 становили 196360,7 млн. грн проти 149732,9 млн. грн на початку року, а їх доля в сукупних активах зросла з 9,2% до 11,8%.

Портфель корпоративних кредитів з початку року скоротився на 106962,0 млн. грн за рахунок зниження заборгованості в гривні на 31587,8 млн. грн та валюті на 75374,2 млн. грн (з врахуванням від'ємної переоцінки гривневого еквіваленту на 52173,3 млн. грн). Найбільше він втратив в державних (крім АТ КБ «ПРИВАТБАНК») та іноземних банках внаслідок погашення кредитів державних монополій та дочірніх компаній міжнародних груп. Виведення з ринку двох банків також зменшило його обсяг на 18033,1 млн. грн в гривні та 3827,7 млн. грн у валюті. В той же час в АТ КБ «ПРИВАТБАНК» та банках з приватним капіталом кредити бізнесу зросли, а формальне зниження їх валютних складових на 3846,0 млн. грн та 3827,7 млн. грн пояснюється виключно від'ємною переоцінкою на 6478,9 млн. грн та 7156,5 млн. грн гривневого еквіваленту.

Гривневе кредитування фізичних осіб в 2019 році нарощували всі групи банків, крім російських, причому зростання відбувалось в кожному кварталі. За рік кумулятивне збільшення гривневого портфеля становило 31257,7 млн. грн, у т.ч. в приватних банках – 13104,7 млн. грн, іноземних – 10738,5 млн. грн і державних – 7414,8 млн. грн (з яких в АТ КБ «ПРИВАТБАНК» – 7228,9 млн. грн). Валютні кредити населення зменшились в кожній групі банків через зміцнення курсу гривні, погашення та часткове списання або продаж на загальну суму 23071,1 млн. грн, з якої 6105,1 млн. грн склала від'ємна переоцінка гривневого еквіваленту.

Вкладення учасників Фонду в цінні папери, які рефінансуються НБУ, за 2019 рік скоротились на 27517,9 млн. грн, у т.ч. гривнева складова – на 4711,5 млн. грн, а валютна – на 22806,4 (з врахуванням від'ємної переоцінки гривневого еквіваленту на 9750,6 млн. грн). Державні та приватні банки зменшили портфелі валютних ОВДП відповідно на 23836,5 млн. грн та 4100,5 млн. грн, а іноземні, навпаки, наростили на 5130,6 млн. грн. Гривневі ОВДП з початку року зросли в приватних та іноземних банках (крім російських) відповідно на 2270,2 млн. грн та 9247,3 млн. грн, а в державних зменшились на 14366,7 млн. грн. В АТ КБ «ПРИВАТБАНК» вкладення в цінні папери, які рефінансуються НБУ, знизились як у гривні на 12138,0 млн. грн, так і у валюті на 15696,2 млн. грн.

В минулому році в балансах учасників Фонду суттєво зросли залишки депозитних сертифікатів НБУ. В державних банках вони збільшились на 36228,7 млн. грн (у т.ч. в АТ КБ «ПРИВАТБАНК» – на 27042,9 млн.грн.), в іноземних – на 30237,5 млн.грн. (у т.ч. в російських – на 3931,7 млн.грн.), а в приватних – на 12157,1 млн.грн. Як наслідок, сукупні вкладення банків в зазначені цінні папери з початку року підвищились на 78623,3 млн.грн. або у 2,4 рази, причому 77653,9 млн.грн. приросту припало на останній квартал року.

В таблиці 2.1.4 наведений аналіз змін в міжбанківському кредитно-депозитному портфелі учасників Фонду, які відбулися в 2019 році, а в таблиці 2.1.5 показаний детальний аналіз клієнтського кредитного портфеля за минулий рік.

Таблиця 2.1.4

Міжбанківський кредитно-депозитний портфель учасників Фонду за 2019 рік

(суми в млн. грн)

Показники	01.01.2019		01.07.2019		01.10.2019		01.01.2020		Зміни суми	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.	за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Вклади в інших банках	9 817,8	34,3	11 475,0	38,0	17 605,6	46,7	14 394,2	46,1	– 3 211,4	+ 4 576,4
– розміщені депозити	9 811,3	34,3	11 470,3	38,0	17 600,5	46,7	14 390,2	46,1	– 3 210,3	+ 4 578,9
з них прострочені	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	–	–
– нараховані доходи	6,5	0,0	4,7	0,0	5,1	0,0	4,0	0,0	– 1,1	– 2,5
з них прострочені	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	–	–
Міжбанківські кредити	18 810,2	65,7	18 757,7	62,0	20 083,6	53,3	16 806,2	53,9	– 3 277,4	– 2 004,0
– надані кредити	18 732,8	65,4	18 657,0	61,7	20 032,1	53,2	16 770,8	53,8	– 3 261,3	– 1 962,0
з них прострочені	762,4	2,7	772,4	2,6	1 079,4	2,9	750,3	2,4	– 329,1	– 12,1
– нараховані доходи	77,4	0,3	100,7	0,3	51,5	0,1	35,4	0,1	– 16,1	– 42,0
з них прострочені	10,4	0,0	10,4	0,0	10,2	0,0	10,2	0,0	–	– 0,2
Всього міжбанківський портфель	28 628,0	100,0	30 232,7	100,0	37 689,2	100,0	31 200,4	100,0	– 6 488,8	+ 2 572,4
у т.ч. прострочений	773,1	2,7	783,1	2,6	1 089,9	2,9	760,8	2,4	– 329,1	– 12,3
Резерви під міжбанківські кредити та депозити	– 808,0	х	– 843,5	х	– 809,9	х	– 796,6	х	+ 13,3	+ 11,4
Чистий міжбанківський портфель	27 820,0	х	29 389,2	х	36 879,3	х	30 403,8	х	– 6 475,5	+ 2 583,8

Таблиця 2.1.5

Обсяг та структура кредитного портфеля учасників Фонду в 2019 році

(суми в млн. грн)

Показники	01.01.2019		01.07.2019		01.10.2019		01.01.2020		Зміни суми	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.	за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Кредити суб'єктам господарювання	819 437,1	81,2	766 125,4	79,7	730 644,0	78,6	712 475,1	78,2	– 18 168,9	– 106 962,0
– надані кредити	732 396,5	72,6	679 446,6	70,7	648 100,0	69,7	629 881,6	69,1	– 18 218,4	– 102 514,9
з них прострочені	265 032,1	26,3	259 093,0	27,0	245 472,2	26,4	242 469,9	26,6	– 3 002,3	– 22 562,2

Показники	01.01.2019		01.07.2019		01.10.2019		01.01.2020		Зміни суми	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.	за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
– нараховані доходи	87 040,6	8,6	86 678,8	9,0	82 544,0	8,9	82 593,5	9,1	+ 49,5	– 4 447,1
з них прострочені	71 799,8	7,1	71 892,7	7,5	68 374,7	7,4	69 620,7	7,6	+ 1 246,0	– 2 179,1
Кредити фізичним особам	187 692,8	18,6	192 929,9	20,1	196 594,8	21,2	195 879,4	21,5	– 715,4	+ 8 186,6
– надані кредити	150 414,1	14,9	157 564,8	16,4	162 734,8	17,5	164 804,3	18,1	+ 2 069,5	+ 14 390,2
з них прострочені	32 647,5	3,2	30 112,0	3,1	28 300,8	3,0	23 930,7	2,6	– 4 370,1	– 8 716,8
– нараховані доходи	37 278,7	3,7	35 365,1	3,7	33 860,0	3,7	31 075,1	3,4	– 2 784,9	– 6 203,6
з них прострочені	34 598,7	3,4	32 229,8	3,3	30 748,2	3,3	27 803,4	3,1	– 2 944,8	– 6 795,3
Кредити органам влади	1 899,7	0,2	1 865,2	0,2	1 918,0	0,2	2 536,1	0,3	+ 618,1	+ 636,4
– надані кредити	1 823,9	0,2	1 763,5	0,2	1 815,6	0,2	2 460,4	0,3	+ 644,8	+ 636,5
з них прострочені	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– нараховані доходи	75,8	0,0	101,7	0,0	102,4	0,0	75,7	0,0	– 26,7	– 0,1
з них прострочені	75,2	0,0	75,2	0,0	75,2	0,0	75,2	0,0	–	–
Всього клієнтський портфель	1 009 029,6	100,0	960 920,5	100,0	929 156,8	100,0	910 890,6	100,0	– 18 266,2	– 98 139,0
у т.ч. прострочений	404 153,3	40,0	393 402,7	40,9	372 971,1	40,1	363 899,9	39,9	– 9 071,2	– 40 253,4
Резерви під кредити клієнтам	– 482 199,2	x	– 452 399,8	x	– 425 728,1	x	– 413 680,4	x	+ 12 047,7	+ 68 518,8
Чистий клієнтський портфель, у т.ч.	526 830,4	x	508 520,7	x	503 428,7	x	497 210,2	x	– 6 218,5	– 29 620,2

Як свідчать наведені дані, обсяг міжбанківських кредитів та депозитів за рік збільшився на 2572,4 млн. грн або 9,0% і на 01.01.2020 становив 31200,4 млн. грн, хоча в IV кварталі він зменшився на 6488,8 млн. грн. Зростання за підсумками року відбулося виключно за рахунок міжбанківських депозитів, які підвищились на 4576,4 млн. грн або 46,6%, в той час як кредити скоротились на 2004,0 млн. грн або 10,7%. Чистий міжбанківський портфель також збільшився на 2583,8 млн. грн або 9,3%, а суми резервів та простроченої заборгованості майже не змінилися.

Загальний розмір клієнтського кредитного портфеля у 2019 році зменшився на 98139,0 млн. грн або 7,9%, з яких 21864,7 млн. грн прийшлися на виведені з ринку банки, а 58278,6 млн. грн – на від’ємну валютну переоцінку гривневого еквіваленту. Протягом 2018 року зазначений портфель зріс на 28220,5 млн. грн або 3,1%.

Частка клієнтського кредитного портфеля в структурі активів протягом 2019 року знизилась з 61,3% до 54,6%, хоча торік вона зросла з 59,4% до 61,3%. Кредити в національній валюті на 01.01.2020 займали 62,1% обсягу портфеля, а в іноземній – 37,9%, в той час як на початку року співвідношення було 56,1% на 43,9%.

Гривневий портфель у 2019 році підвищився на 306,2 млн. грн, враховуючи реальне зростання в працюючих банках на 18340,2 млн. грн і «втрату» 18034,0 млн. грн в банках, виведених з ринку. За той же час валютний портфель зменшився на 98445,2 млн. грн, у т.ч. на 3830,7 млн. грн за рахунок виведених банків. Таким чином, його реальне річне падіння з урахуванням переоцінки гривневого еквіваленту склало 36335,9 млн. грн.

Чистий клієнтський кредитний портфель в 2019 році скоротився на 29620,2 млн. грн або 5,6% (з 526830,4 млн. грн на 01.01.2019 до 497210,2 млн. грн на 01.01.2020), хоча за 2018 рік він додав 40004,8 млн. грн або 8,2%. В балансі практично весь портфель обліковується за амортизованою собівартістю, а кредити, які оцінюються за справедливою вартістю, майже відсутні.

Кредити, надані суб’єктам господарювання, з початку року знизились на 106962,0 млн. грн або 13,1% внаслідок погашення позик державними корпораціями та підприємствами під іноземним контролем, виведення з ринку двох банків та зміцнення курсу гривні. Корпоративний портфель скорочувався протягом кожного кварталу, причому зменшувались обидві його складові – гривнева і валютна. В структурі портфеля понад 93,0% займають кредити в поточну діяльність, а на решту напрямків (фінансовий лізинг, овердрафт, факторинг) припадає від 0,4% до 2,6%.

Кредити фізичним особам продовжили зростати другий рік поспіль і з початку 2019 року збільшилися на 8186,6 млн. грн або 4,4%. Головний чинник зростання – надання нових гривневих позик населенню, річний обсяг яких підвищився майже на чверть. Портфель валютних кредитів громадян з початку року зменшився на 23071,1 млн. грн через зміцнення курсу гривні, погашення та часткове списання чи продаж. В структурі кредитів за цільовим призначенням переважають споживчі кредити на поточні потреби, доля яких складає близько 77,0%. Частка іпотечних кредитів з початку року знизилась з 19,6% до 13,3%, а овердрафту зросла з 3,6% до 8,7%.

Станом на 01.01.2020 в балансах учасників Фонду скоротилась прострочена заборгованість за наданими клієнтам кредитами, яка за 2019 рік зменшилась на 40253,4 млн. грн або 10,0% завдяки продажу поганих боргів та їх реструктуризації. Найбільш суттєво вона знизилась протягом III кварталу (на 20431,6 млн. грн), коли державні банки провели низку фінансових реструктуризацій, і тепер її розмір становить 363899,9 млн. грн, а питома вага в загальній сумі клієнтських кредитів складає 39,9%.

Обсяг резервів під кредитні ризики з початку року зменшився на 68518,8 млн. грн або 14,2% і на 01.01.2020 склав 413680,4 млн. грн, а рівень покриття резервами клієнтського кредитного портфеля знизився з 47,8% до 45,4%. Гривневі резерви скоротились на 11918,3 млн. грн, втративши 12472,6 млн. грн після виведення з ринку двох банків і підвищившись на 554,3 млн. грн в працюючих учасниках Фонду, а валютні зменшились на 56600,5 млн. грн, у т.ч. на 29363,3 млн. грн за рахунок від'ємної переоцінки і на 3830,7 млн. грн по двох виведених банках.

Четвертий квартал поспіль в балансах учасників Фонду зменшується обсяг непрацюючих кредитів та нарахованих по ним доходів, який за 2019 рік скоротився на 79130,9 млн. грн або 14,9% і досяг рівня 452668,9 млн. грн, а його частка в кредитному портфелі склала 47,3% проти 50,1% станом на 01.01.2019. Скорочення суми непрацюючих кредитів пояснюється не стільки їх поверненням позичальниками або погашенням з інших джерел, скільки виведенням з ринку збиткових банків, списанням чи продажом безнадійних боргів та зміцненням курсу гривні, а зменшення долі непрацюючих позик в загальному обсязі кредитів досягається шляхом нового кредитування, що штучно покращує якість усього портфеля.

Зміни обсягів та частки непрацюючих клієнтських кредитів та міжбанківських кредитів і депозитів в портфелях окремих груп банків у 2019 році показані в таблиці 2.1.6.

Як свідчать наведені дані, обсяг непрацюючих кредитів в 2019 році формально скоротився в усіх групах банків (без врахування ефекту валютної переоцінки). Більше всього таких кредитів на 01.01.2020 залишалось в банках з державною часткою (318791,7 млн. грн або 70,4% від їх загального обсягу), а найменше – в приватних банках (26401,1 млн. грн або 5,8%). В банках іноземних банківських груп налічувалось 107476,1 млн. грн або 23,8% непрацюючого портфеля. Частка непрацюючих кредитів та нарахованих по ним доходів в загальному кредитному портфелі кожної групи банків також зменшилась, хоча в російських банках вона, навпаки, зросла.

Таблиця 2.1.6

Непрацюючі портфелі учасників Фонду в 2019 році

(суми в млн. грн)

Показники	01.01.2019		01.07.2019		01.10.2019		01.01.2020		Зміни суми	
	сума	доля в КП*, %	сума	доля в КП*, %	сума	доля в КП*, %	Сума	доля в КП*, %	за IV кв.	за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Непрацюючі кредити та нараховані по ним доходи в учасниках Фонду, у т.ч.	531 799,8	50,1	490 895,4	49,1	466 795,7	47,7	452 668,9	47,3	– 14 126,8	– 79 130,9
– в банках з державною часткою	338 134,1	66,0	324 541,5	66,3	319 209,7	65,4	318 791,7	65,8	– 418,0	– 19 342,4
з них в Приватбанку	244 824,3	83,4	242 615,3	81,5	239 517,4	80,7	239 196,5	78,4	– 320,9	– 5 627,8
– в банках іноземних банківських груп	151 194,5	38,5	136 399,5	36,9	119 072,8	34,1	107 476,1	32,5	– 11 596,7	– 43 718,4
з них з державним російським капіталом	83 911,8	82,4	75 628,9	86,9	68 627,9	87,1	66 711,0	87,6	– 1 916,9	– 17 200,8
– в банках з приватним капіталом	31 233,0	23,0	29 954,4	21,4	28 513,2	20,2	26 401,1	18,6	– 2 112,1	– 4 831,9
– в неплатоспроможних банках	11 238,2	52,0	–	–	–	–	–	–	–	– 11 238,2

* КП – кредитний портфель відповідної групи банків без вирахування резервів

При цьому слід зазначити, що реальне скорочення обсягів непрацюючих кредитів з початку року спостерігалось в приватних та іноземних банках (крім російських), в той час як в державних ситуація суттєво не змінилась. Так, в АТ КБ «ПРИВАТБАНК» формальне зменшення непрацюючого портфеля на 5627,8 млн. грн пояснюється виключно від'ємною валютною переоцінкою в сумі 8249,9 млн. грн, в той час як, насправді, непрацюючі борги зросли на 2622,1 млн. грн, у т.ч. на 1599,8 млн. грн в гривні і 1022,3 млн. грн у валюті. Аналогічна ситуація спостерігається в АБ «Укргазбанк», в якому непрацюючі гривневі та валютні кредити з початку року збільшились на загальну суму 483,4 млн. грн незважаючи на від'ємну валютну переоцінку. І тільки в АТ «Укрексімбанк» непрацюючий валютний портфель суттєво скоротився внаслідок проведеної реструктуризації, хоча гривневий продовжує поступово зростати.

Важливою складовою активів учасників Фонду залишаються вкладення в цінні папери, обсяг та структура яких наведені в табл. 2.1.7.

Загальний обсяг вкладень учасників Фонду в цінні папери продовжив зростати п'ятий рік поспіль і станом на 01.01.2020 склав 425505,2 млн. грн, що на 60820,5 млн. грн або 16,7% більше рівня початку року. Наразі на нього припадає 25,5% сукупних активів учасників Фонду проти 22,2% торік. Чистий портфель цінних паперів збільшився на 60641,0 млн. грн і на 01.01.2020 становив 420558,6 млн. грн проти 359917,6 млн. грн на 01.01.2019.

Головною складовою портфеля залишаються вкладення в державні цінні папери – ОВДП та облігації ДІУ, проте їх сума з початку року зменшилась на 27517,9 млн. грн або 9,2%, а доля в портфелі знизилась з 82,0% до 63,8%. В той же час суттєво збільшився обсяг депозитних сертифікатів НБУ, який за рік підвищився з 57565,2 млн. грн до 136188,5 млн. грн або у 2,4 рази. Зростання відбулося протягом останнього кварталу, коли залишки сертифікатів в балансах стрімко збільшились на 77653,9 млн. грн, а їх частка в структурі портфеля подвоїлась (з 16,4% до 32,0%). Вкладення в корпоративні цінні папери з початку року зросли на 9715,1 млн. грн або майже удвічі, але їх доля в загальному портфелі учасників Фонду продовжує бути незначною – лише 4,2%.

В структурі портфеля цінних паперів після переходу на МСФЗ 9 продовжують переважати папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, хоча їх частка за 2019 рік скоротилась з 49,7% до 40,2%. Натомість питома вага паперів за амортизованою собівартістю підвищилась з 15,4% до 32,1%, оскільки майже всі депозитні сертифікати НБУ відображаються в балансі за цим методом обліку. Доля цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки та збитки протягом року дещо знизилась і на 01.01.2020 склала 27,7% проти 34,9% на 01.01.2019.

З початку року в балансах учасників Фонду зросли довгострокові вкладення в основні засоби і нематеріальні активи, збільшившись на 8962,2 млн. грн або 21,0%. Обсяг інших активів підвищився на 3699,4 млн. грн або 12,5%, а інвестицій в асоційовані та дочірні компанії – на 213,5 млн. грн або більше ніж удвічі. В той же час дебіторська заборгованість трохи скоротилась, зменшившись за рік на 662,8 млн. грн або 3,8%.

Таблиця 2.1.7

Портфель цінних паперів (ЦП) учасників Фонду за 2019 рік

(млн грн)

Показники	01.01.2019		01.07.2019		01.10.2019		01.01.2020		Зміни суми	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.	за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ЦП, які рефінансуються НБУ	299 099,9	82,0	286 222,2	84,2	281 078,0	78,5	271 582,0	63,8	– 9 496,0	– 27 517,9
– ОВДП та інші ЦП, які рефінансуються НБУ	294 590,6	80,8	282 284,6	83,0	276 558,5	77,3	267 315,2	62,8	– 9 243,3	– 27 275,4
– нараховані доходи	4 509,3	1,2	3 937,6	1,2	4 519,5	1,2	4 266,8	1,0	– 252,7	– 242,5
ЦП, які випущені НБУ	57 565,2	15,8	44 453,3	13,1	58 534,6	16,4	136 188,5	32,0	+ 77 653,9	+ 78 623,3
– депозитні сертифікати НБУ	57 439,9	15,8	44 375,8	13,1	58 347,8	16,3	135 965,3	31,9	+ 77 617,5	+ 78 525,4
– нараховані доходи	125,3	0,0	77,5	0,0	186,8	0,1	223,2	0,1	+ 36,4	+ 97,9
Корпоративні та інші ЦП	8 019,6	2,2	9 353,0	2,7	18 246,1	5,1	17 734,7	4,2	– 511,4	+ 9 715,1
– корпоративні та інші ЦП	6 966,6	1,9	8 295,8	2,4	17 162,9	4,8	16 655,0	3,9	– 507,9	+ 9 688,4
– нараховані доходи	1 053,0	0,3	1 057,2	0,3	1 083,2	0,3	1 079,7	0,3	– 3,5	+ 26,7
Всього портфель ЦП	364 684,7	100,0	340 028,5	100,0	357 858,7	100,0	425 505,2	100,0	+ 67 646,5	+ 60 820,5
Резерви під ЦП	– 4 767,1	x	– 4 945,9	x	– 5 119,3	x	– 4 946,6	x	+ 172,7	– 179,5
Чистий портфель ЦП, у т.ч.	359 917,6	100,0	335 082,6	100,0	352 739,4	100,0	420 558,6	100,0	+ 67 819,2	+ 60 641,0
ЦП за справедливою вартістю через прибутки та збитки	125 780,7	34,9	126 631,3	37,8	125 201,5	35,5	116 498,5	27,7	– 8 703,0	– 9 282,2
– номінал ЦП та дисконт/премія	87 055,3	x	86 526,2	x	87 204,7	x	80 435,4	x	– 6 769,3	– 6 619,9
– нараховані доходи	1 758,8	x	1 462,9	x	1 603,1	x	1 459,4	x	– 143,7	– 299,4
– переоцінка	36 966,6	x	38 642,2	x	36 393,7	x	34 603,7	x	– 1 790,0	– 2 362,9
ЦП за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	178 778,7	49,7	150 488,7	44,9	158 826,8	45,0	169 256,1	40,2	+ 10 429,3	– 9 522,6
– номінал ЦП та дисконт/премія	185 077,7	x	157 731,9	x	164 317,9	x	170 290,5	x	+ 5 972,6	– 14 787,2
– нараховані доходи	3 649,1	x	3 293,1	x	3 740,2	x	3 636,4	x	– 103,8	– 12,7
– переоцінка	– 5 398,0	x	– 5 966,7	x	– 4 594,6	x	– 99,3	x	+ 4 495,3	+ 5 298,7
– резерви	– 4 550,1	x	– 4 569,6	x	– 4 636,7	x	– 4 571,5	x	+ 65,2	– 21,4
ЦП за амортизованою собівартістю	55 358,2	15,4	57 962,6	17,3	68 711,1	19,5	134 804,0	32,1	+ 66 092,9	+ 79 445,8
– номінал ЦП та дисконт/премія	55 295,5	x	58 022,6	x	68 747,5	x	134 705,2	x	+ 65 957,7	+ 79 409,7
– нараховані доходи	279,7	x	316,3	x	446,2	x	473,9	x	+ 27,7	+ 194,2
– резерви	– 217,0	x	– 376,3	x	– 482,6	x	– 375,1	x	+ 107,5	– 158,1

Аналіз зобов'язань

Динаміка зобов'язань учасників Фонду в 2019 році свідчить про їх поступове зменшення в першій половині року внаслідок зміцнення курсу гривні та сезонного впливу коштів з подальшим зростанням у другому півріччі. Це дозволило не тільки відновити обсяги початку року, але й перевищити їх.

В цілому за рік зобов'язання зросли на 40339,4 млн. грн або 3,9% і на 01.01.2020 склали 1062313,6 млн. грн проти 1021974,2 млн. грн на 01.01.2019, а їх обсяг збільшився по всіх напрямках за винятком залучених міжбанківських коштів (враховуючи кредити від НБУ), позик від міжнародних організацій та субординованих боргів.

Збільшення зобов'язань відбулося в умовах суттєвого зміцнення гривні незважаючи на пов'язану з цим від'ємну переоцінку валютних статей балансів в сумі 68671,4 млн. грн, а також «втрати» частини обсягів в розмірі 16767,8 млн. грн після виведення з ринку двох банків у травні 2019 року. Без врахування цих факторів зобов'язання з початку року зросли на 125778,6 млн. грн, у т.ч. в гривні – на 86814,8 млн. грн та валюті – на 38963,8 млн. грн (в еквіваленті).

Структура зобов'язань та їх динаміка протягом 2019 року показані в таблиці 2.1.8.

Таблиця 2.1.8

Структура та динаміка зобов'язань учасників Фонду в 2019 році

(суми в млн. грн)

Показники	01.01.2019		01.07.2019		01.10.2019		01.01.2020		Зміни суми	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.	за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Заборгованість перед НБУ	23 218,4	2,3	11 647,8	1,2	8 211,4	0,8	7 824,9	0,7	– 386,5	– 15 393,5
– отримані від НБУ кредити	22 503,7	2,2	11 529,8	1,2	8 105,6	0,8	7 724,4	0,7	– 381,2	– 14 779,3
– нараховані витрати	714,7	0,1	118,0	0,0	105,8	0,0	100,5	0,0	– 5,3	– 614,2
Кошти інших банків	43 967,1	4,3	37 973,4	3,8	34 401,8	3,4	26 056,7	2,4	– 8 345,1	– 17 910,4
– кошти на вимогу	9 887,1	1,0	10 058,2	1,0	8 809,1	0,9	7 105,7	0,7	– 1 703,4	– 2 781,4
– отримані кредити та залучені депозити	32 798,6	3,2	26 516,6	2,7	24 227,0	2,4	17 557,3	1,6	– 6 669,7	– 15 241,3
– нараховані витрати	1 281,4	0,1	1 398,6	0,1	1 365,7	0,1	1 393,7	0,1	+ 28,0	+ 112,3
Кошти суб'єктів господарювання	389 001,7	38,1	378 804,0	38,2	408 176,3	41,0	442 958,5	41,7	+ 34 782,2	+ 53 956,8
– кошти на вимогу	277 407,0	27,1	271 183,5	27,3	299 442,7	30,1	337 010,1	31,7	+ 37 567,4	+ 59 603,1
– строкові вклади (депозити)	110 052,5	10,8	105 941,6	10,7	107 325,6	10,8	104 302,6	9,8	– 3 023,0	– 5 749,9
– нараховані витрати	1 542,2	0,2	1 678,9	0,2	1 408,0	0,1	1 645,8	0,2	+ 237,8	+ 103,6
Кошти фізичних осіб	410 418,2	40,2	424 428,4	42,8	414 246,0	41,6	441 681,5	41,6	+ 27 435,5	+ 31 263,3
– кошти на вимогу	159 024,3	15,6	178 007,5	17,9	170 604,6	17,1	188 292,1	17,7	+ 17 687,5	+ 29 267,8
– строкові вклади (депозити)	248 978,2	24,4	243 662,4	24,6	240 972,9	24,2	250 556,5	23,6	+ 9 583,6	+ 1 578,3
– нараховані витрати	2 415,7	0,2	2 758,5	0,3	2 668,5	0,3	2 832,9	0,3	+ 164,4	+ 417,2
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	7 362,1	0,7	14 165,7	1,4	15 863,0	1,5	8 010,5	0,8	– 7 852,5	+ 648,4
– кошти на вимогу	7 358,4	0,7	8 104,5	0,8	9 433,8	0,9	8 004,0	0,8	– 1 429,8	+ 645,6
– строкові вклади (депозити)	–	–	5 999,6	0,6	6 370,4	0,6	–	–	– 6 370,4	–
– нараховані витрати	3,7	0,0	61,6	0,0	58,8	0,0	6,5	0,0	– 52,3	+ 2,8
Кредити від міжнародних та інших організацій	81 484,9	7,9	64 890,7	6,6	61 227,0	6,2	59 380,3	5,6	– 1 846,7	– 22 104,6
– отримані кредити	77 948,7	7,6	63 101,9	6,4	59 736,3	6,0	57 769,9	5,4	– 1 966,4	– 20 178,8
– нараховані витрати	3 536,2	0,3	1 788,8	0,2	1 490,7	0,2	1 610,4	0,2	+ 119,7	– 1 925,8
Цінні папери власного боргу	5 527,8	0,5	3 716,9	0,3	3 700,5	0,3	6 537,4	0,6	+ 2 836,9	+ 1 009,6
– ощадні (депозитні) сертифікати	4 965,7	0,5	3 307,9	0,3	3 273,3	0,3	6 026,0	0,6	+ 2 752,7	+ 1 060,3

Показники	01.01.2019		01.07.2019		01.10.2019		01.01.2020		Зміни суми	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.	за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
– інші цінні папери власного боргу	486,3	0,0	321,9	0,0	331,7	0,0	423,0	0,0	+ 91,3	– 63,3
– нараховані витрати	75,8	0,0	87,1	0,0	95,5	0,0	88,4	0,0	– 7,1	+ 12,6
Субординований борг	11 984,5	1,2	10 771,3	1,1	9 733,1	1,0	9 245,5	0,9	– 487,6	– 2 739,0
– субординований борг	11 518,1	1,2	10 335,8	1,1	9 383,2	1,0	8 805,1	0,9	– 578,1	– 2 713,0
– нараховані витрати	466,4	0,0	435,5	0,0	349,9	0,0	440,4	0,0	+ 90,5	– 26,0
Кредиторська заборгованість	22 618,7	2,2	24 357,0	2,5	21 791,6	2,2	27 085,3	2,5	+ 5 293,7	+ 4 466,6
Інші нараховані витрати	783,3	0,1	746,5	0,1	837,8	0,1	814,2	0,1	– 23,6	+ 30,9
Інші пасиви	25 607,5	2,5	19 793,3	2,0	18 426,0	1,9	32 718,8	3,1	+ 14 292,8	+ 7 111,3
Всього зобов'язань	1 021 974,2	100,0	991 295,0	100,0	996 614,5	100,0	1 062 313,6	100,0	+ 65 699,1	+ 40 339,4
у т.ч. нарахованих витрат	10 819,4	1,0	9 073,5	0,9	8 380,7	0,8	8 932,8	0,9	+ 552,1	– 1 886,6

Як свідчать наведені дані, протягом 2019 року заборгованість банків за кредитами НБУ скоротилась на 15393,5 млн. грн або більше ніж утричі, у т.ч. на 9096,5 млн. грн після ліквідації неплатоспроможного банку ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА». Станом на 01.01.2020 із загальної кількості банків лише два мали зазначені кредити, в той час як торік їх було чотири.

Кошти інших банків в 2019 році зменшились на 17910,4 млн. грн або 40,7%, а їх питома вага в загальному обсязі зобов'язань знизилась з 4,3% до 2,4%. Головна причина скорочення – зниження обсягу міжбанківських кредитів і депозитів (без нарахованих процентів), які за рік зменшились на 15241,3 млн. грн або 46,5% і на 01.01.2020 склали 17557,3 млн. грн або 1,6% загального розміру зобов'язань.

Протягом 2019 року банки скоротили заборгованість за кредитами від міжнародних та інших фінансових організацій, яка наприкінці року становила 59380,3 млн. грн, що на 22104,6 млн. грн або 27,1% нижче за рівень на 01.01.2019. При цьому АТ «Укрексімбанк», на який припадає 47449,1 млн. грн боргу, зменшив його за рік на 17568,1 млн. грн. Крім того, заборгованість скоротилась на 5248,4 млн. грн внаслідок припинення банківської діяльності АТ "ВЕРНУМ БАНК" без припинення юридичної особи.

Розмір субординованих боргів учасників Фонду в 2019 році зменшився на 2739,0 млн. грн або 22,9% і на 01.01.2020 склав 9245,5 млн. грн проти 11984,5 млн. грн на 01.01.2019.

У 2019 році в балансах учасників Фонду зросли кошти суб'єктів господарювання, які спочатку зазнали сезонного скорочення в I кварталі, а потім відновились до рівня початку року і його перевищили. Станом на 01.01.2020 їх обсяг становив 442958,5 млн. грн, що на 53956,8 млн. грн або 13,9% більше рівня на 01.01.2019, причому 34782,2 млн. грн приросту припало на останній квартал року, коли на 37567,4 млн. грн зросли залишки на вимогу.

Кошти бізнесу зростають в банках вже четвертий рік поспіль, а їх частка в зобов'язаннях учасників Фонду за підсумками 2019 року збільшилась з 38,1% до 41,7%. За строковістю 76,3% коштів суб'єктів господарювання складають кошти на вимогу (разом з нарахованими відсотками), в той час як на початку року на їх частку припадало 71,5%.

Кошти фізичних осіб за минулий рік збільшились на 31263,3 млн. грн або 7,6% (з 410418,2 млн. грн до 441681,5 млн. грн), а їх частка в структурі зобов'язань зросла з 40,2% до 41,6%. Станом на 01.01.2020 серед зазначених коштів 57,3% займають строкові депозити (разом з нарахованими відсотками), а 42,7% – кошти до запитання, хоча торік співвідношення було 61,2% на 38,8%, а в 2017 році – 65,5% на 34,5%.

Частка строкових коштів (без нарахованих відсотків) в структурі зобов'язань учасників Фонду протягом 2019 року продовжила скорочуватись п'ятий рік поспіль і на 01.01.2020 склала 42,6% проти 49,9% на 01.01.2019р. і 51,3% на 01.01.2018. Скорочення відбувається за рахунок зменшення частки усіх строкових боргів: перед банками, клієнтами та міжнародними фінансовими організаціями.

Зміни за 2019 рік основних складових зобов'язань, на які припадає понад 80,0% їх загального обсягу, в розрізі окремих груп банків, національної та іноземних валют показані в таблиці 2.1.9.

Таблиця 2.1.9

Зміни за 2019 рік основних складових зобов'язань в розрізі окремих груп банків, національної та іноземних валют
(суми в млн. грн)

Показники	Залишок на 01.01.2019			Зміни за 2019 рік		Залишок на 01.01.2020		
	усього	у тому числі		у гривні	у валюті (грн. екв.)	усього	у тому числі	
		у гривні	у валюті (грн. екв.)				у гривні	у валюті (грн. екв.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Кошти інших банків								
Банки з державною часткою	6 205,5	379,1	5 826,4	– 92,9	– 1 862,2	4 250,4	286,2	3 964,2
у т.ч. Приватбанк	194,9	120,8	74,1	– 70,4	+ 76,6	201,1	50,4	150,7
Банки іноземних банківських груп	33 281,3	4 321,1	28 960,2	– 3 405,3	– 12 018,0	17 858,0	915,8	16 942,2
у т.ч. з державним російським капіталом	17 413,5	2,3	17 411,2	+ 0,3	– 5 194,9	12 218,9	2,6	12 216,3
Банки з приватним капіталом	4 327,3	598,8	3 728,5	+ 742,4	– 1 121,4	3 948,3	1 341,2	2 607,1
Неплатоспроможні банки	153,0	–	153,0	–	– 153,0	–	–	–
Всього по учасниках Фонду	43 967,1	5 299,0	38 668,1	– 2 755,8	– 15 154,6	26 056,7	2 543,2	23 513,5
2. Кошти суб'єктів господарювання								
Банки з державною часткою	138 578,1	76 660,4	61 917,7	+ 12 978,4	+ 16 626,5	168 183,0	89 638,8	78 544,2
у т.ч. Приватбанк	47 391,9	33 050,8	14 341,1	+ 2 884,3	– 81,1	50 195,1	35 935,1	14 260,0
Банки іноземних банківських груп	169 755,1	120 578,1	49 177,0	+ 20 205,2	+ 1 630,1	191 590,4	140 783,3	50 807,1
у т.ч. з державним російським капіталом	5 718,8	3 620,7	2 098,1	– 1 153,9	– 1 528,5	3 036,4	2 466,8	569,6
Банки з приватним капіталом	80 050,2	51 742,9	28 307,3	+ 10 428,9	– 7 294,0	83 185,1	62 171,8	21 013,3
Неплатоспроможні банки	618,3	521,7	96,6	– 521,7	– 96,6	–	–	–
Всього по учасниках Фонду	389 001,7	249 503,1	139 498,6	+ 43 090,8	+ 10 866,0	442 958,5	292 593,9	150 364,6
3. Кошти фізичних осіб								
Банки з державною часткою	224 293,9	123 111,8	101 182,1	+ 18 639,1	– 11 679,9	231 253,1	141 750,9	89 502,2
у т.ч. Приватбанк	177 143,5	105 551,7	71 591,8	+ 16 214,9	– 12 421,2	180 937,2	121 766,6	59 170,6
Банки іноземних банківських груп	112 433,0	59 142,7	53 290,3	+ 9 046,1	+ 4 588,1	126 067,2	68 188,8	57 878,4
у т.ч. з державним російським капіталом	7 087,9	3 261,8	3 826,1	– 1 726,8	– 2 125,4	3 235,7	1 535,0	1 700,7

Показники	Залишок на 01.01.2019			Зміни за 2019 рік		Залишок на 01.01.2020		
	усього	у тому числі		у гривні	у валюті (грн. екв.)	усього	у тому числі	
		у гривні	у валюті (грн. екв.)				у гривні	у валюті (грн. екв.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Банки з приватним капіталом	72 295,0	33 622,9	38 672,1	+ 12 445,7	– 379,5	84 361,2	46 068,6	38 292,6
Неплатоспроможні банки	1 396,3	316,2	1 080,1	– 316,2	– 1 080,1	–	–	–
Всього по учасниках Фонду	410 418,2	216 193,6	194 224,6	+ 39 814,7	– 8 551,4	441 681,5	256 008,3	185 673,2
4. <u>Кредити від міжнародних та інших організацій</u>								
Банки з державною часткою	67 049,1	4 763,2	62 285,9	+ 317,1	– 17 178,9	50 187,3	5 080,3	45 107,0
у т.ч. Приватбанк	333,3	–	333,3	–	– 48,2	285,1	–	285,1
Банки іноземних банківських груп	5 312,5	3 257,8	2 054,7	+ 267,9	– 185,7	5 394,7	3 525,7	1 869,0
у т.ч. з державним російським капіталом	–	–	–	–	–	–	–	–
Банки з приватним капіталом	3 874,9	352,4	3 522,5	+ 308,7	– 385,3	3 798,3	661,1	3 137,2
Неплатоспроможні банки	5 248,4	5 248,4	–	– 5 248,4	–	–	–	–
Всього по учасниках Фонду	81 484,9	13 621,8	67 863,1	– 4 354,7	– 17 749,9	59 380,3	9 267,1	50 113,2

Наведені дані свідчать, що в 2019 році загальний відплив коштів інших банків в балансах учасників Фонду в сумі 17910,4 млн. грн пояснюється, головним чином, зменшенням їх залишків на 15423,3 млн. грн в іноземних банках.

Після скорочення в I півріччі в балансах державних та іноземних банків зросли залишки на рахунках суб'єктів господарювання, які за підсумками року збільшились відповідно на 29604,9 млн. грн та 21835,3 млн. грн. Зростання відбулось як у гривні (на 12978,4 млн. грн та 20205,2 млн. грн), так і у валюті (на 16626,5 млн. грн та 1630,1 млн. грн) незважаючи на зміцнення обмінного курсу. В приватних банках гривневі залишки на рахунках бізнесу збільшились на 10428,9 млн. грн, а валютні скоротились на 7294,0 млн. грн, у т.ч. на 3550,6 млн. грн за рахунок від'ємної переоцінки. В банках з державним російським капіталом залишки коштів суб'єктів господарювання зменшились як в національній, так і в іноземній валютах відповідно на 1153,9 млн. грн та 1528,5 млн. грн.

Гривневі вклади фізичних осіб в 2019 році збільшились в державних і приватних банках (на 18639,1 млн. грн та 12445,7 млн. грн відповідно), а також в банках іноземних банківських груп за винятком банків з державним російським капіталом (на 10772,9 млн. грн).

Валютні вклади населення в минулому році підвищились в усіх групах банків. В банках з іноземним та приватним капіталом вони зросли відповідно на 11737,8 млн. грн та 5206,9 млн. грн при від'ємній переоцінці відповідно 7149,7 млн. грн та 5586,4 млн. грн, а в державних банках збільшились на 2944,8 млн. грн при від'ємній переоцінці 14624,7 млн. грн, хоча АТ КБ «ПРИВАТБАНК» зафіксував їх скорочення на 12421,2 млн. грн, у т.ч. на 9997,6 млн. грн за рахунок переоцінки.

В банках з державним російським капіталом протягом 2019 року залишки коштів фізичних осіб скоротились як в національній, так і в іноземній валютах на 1726,8 млн. грн та 2125,4 млн. грн відповідно.

Таким чином, тенденції, які проявилися в попередніх роках, в цілому збереглися: незважаючи на загальне зростання зобов'язань за підсумками року тренд на зменшення строкового ресурсу, який існував з початку 2014 року, поновився, політика НБУ спрямована на скорочення кредитування банків, а обмеження ресурсів на міжбанківському ринку компенсується за рахунок залучення клієнтських та бюджетних коштів, які залишаються основним джерелом формування ресурсної бази учасників Фонду і стабільно займають близько 80,0% усього обсягу зобов'язань.

Аналіз фінансових результатів

За підсумками 2019 року сукупні доходи учасників Фонду становили 218520,4 млн. грн, що на 33441,3 млн. грн або 18,1% більше ніж за 2018 рік. Протягом року зросли всі складові доходів за винятком інших операційних доходів.

Процентні доходи були зафіксовані в розмірі 135250,6 млн. грн, перевищивши рівень 2018 року на 13681,8 млн. грн або 11,3%, а їх питома вага в структурі доходів зменшилась з 65,7% до 61,9%. Процентні доходи збільшились

другий рік поспіль, хоча й меншими темпами ніж торік. Головним чинником зростання було суттєве підвищення процентних надходжень від споживчого кредитування населення.

Протягом 2019 року прискорено зростали комісійні доходи учасників Фонду. На 01.01.2020 вони досягли 55618,5 млн. грн, що на 9951,1 млн. грн або 21,8% більше їх обсягу за 2018 рік, а їх доля в сукупних доходах підвищилась з 24,7% до 25,5%. При цьому обсяг комісій за розрахунково-касове обслуговування, на які припадає лєвова частка всіх комісійних доходів, збільшився на 9755,2 млн. грн або 26,2%.

Результат переоцінки та операцій купівлі-продажу за підсумками 2019 року був додатним в сумі 16418,9 млн. грн, перевищивши рівень попереднього року на 8886,5 млн. грн або більше ніж удвічі.

Решта статей доходів у 2019 році зросла менш суттєво в порівнянні з минулорічними показниками за винятком інших операційних доходів, які зменшились. Це стосується інших доходів, а також доходів від повернення списаних активів.

З метою покращення фінансових результатів діяльності банки намагались мінімізувати свої витрати, які в 2019 році становили 159163,8 млн. грн або 94,3% від їх розміру в 2018 році, зменшившись за рік на 9580,5 млн. грн.

Головною їх складовою залишались процентні витрати, обсяг яких склав 60447,0 млн. грн. В порівнянні з 2018 роком вони зросли на 6597,6 млн. грн, і на кінець року на них припадало 38,0% загальної суми витрат. Збільшення їх суми в умовах поступового зниження процентних ставок пояснюється як зростанням загального обсягу вкладів клієнтів, так і інерційністю процентних витрат за існуючими депозитами, яка обумовлена фіксацією ставок на певний строк.

Комісійні витрати банків за результатами 2019 року становили 15848,2 млн. грн, що на 4532,7 млн. грн або 40,1% більше ніж торік, а їх частка в загальному обсязі витрат зросла з 6,7% до 10,0%. Натомість інші операційні витрати в порівнянні з 2018 роком скоротились на 4126,5 млн. грн або 29,2% і склали 10025,8 млн. грн, займаючи 6,3% від загальної суми витрат.

Більше третини всіх витрат учасників Фонду за підсумками 2019 року займали загальні адміністративні витрати. На 01.01.2020 вони дорівнювали 56188,5 млн. грн, що на 8135,8 млн. грн або 16,9% більше ніж за 2018 рік, і за обсягом наблизились до процентних витрат.

Відрахування в резерви в 2019 році суттєво скоротились і на 01.01.2020 становили 11970,7 млн. грн, що в 3,1 рази менше ніж торік. Витрати на формування резервів під кредити клієнтам склали 11302,9 млн. грн, а їх частка в загальному обсязі витрат знизилась з 20,4% до 7,1%. Таке скорочення пояснюється тим, що основну частину резервів під активні операції банки сформували в попередні роки. Саме за рахунок зменшення відрахувань в резерви загальний обсяг витрат учасників Фонду в 2019 році скоротився на 5,7% відносно рівня 2018 року.

Детально динаміка доходів та витрат учасників Фонду, а також їх фінансових результатів протягом 2019 року наведена в таблиці 2.1.10.

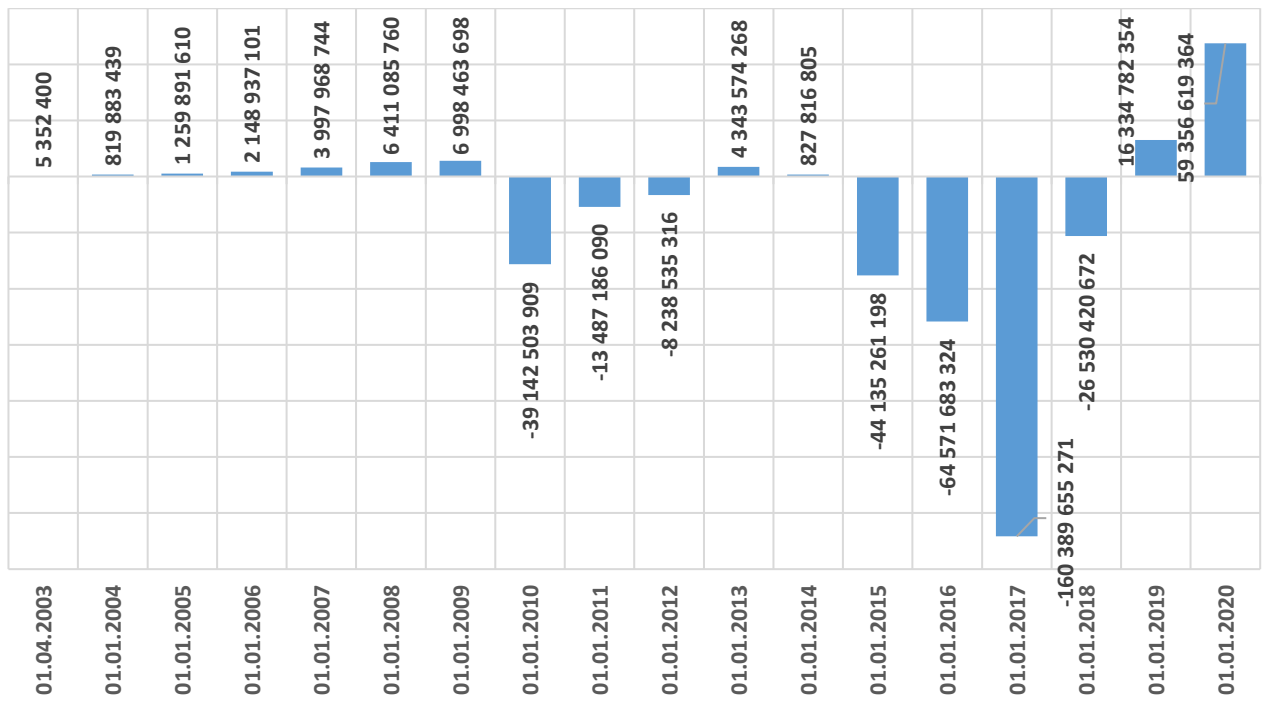

Рис.2.1.1. Динаміка фінансового результату банків

Таблиця 2.1.10

Доходи, витрати та фінансові результати учасників Фонду в 2019 році

(млн. грн)

Показники	01.01.2019	01.07.2019	01.10.2019	01.01.2020	Зміни суми	
					за IV кв.	за рік
1	2	3	4	5	6	7
Усього доходів, у т.ч.:	185 079,1	107 130,2	164 457,6	218 520,4	+ 54 062,8	+ 33 441,3
– процентні доходи	121 568,8	66 543,2	100 939,9	135 250,6	+ 34 310,7	+ 13 681,8
– комісійні доходи	45 667,4	26 093,9	40 775,1	55 618,5	+ 14 843,4	+ 9 951,1
з них комісії за розрахунково-касове обслуговування	37 290,9	21 865,5	34 350,2	47 046,1	+ 12 695,9	+ 9 755,2
– результат переоцінки та операцій купівлі-продажу	7 532,4	9 613,0	14 730,2	16 418,9	+ 1 688,7	+ 8 886,5
– інші операційні доходи	8 044,2	3 395,9	5 429,3	7 597,2	+ 2 167,9	– 447,0
– інші доходи	1 738,6	1 088,0	1 869,1	2 730,7	+ 861,6	+ 992,1
– повернення списаних активів	527,7	396,2	714,0	904,5	+ 190,5	+ 376,8
Усього витрат, у т.ч.:	168 744,3	76 190,3	115 902,3	159 163,8	+ 43 261,5	– 9 580,5
– процентні витрати	53 849,4	30 095,5	45 587,4	60 447,0	+ 14 859,6	+ 6 597,6
з них проценти за коштами клієнтів	42 602,5	24 575,5	37 532,6	50 880,6	+ 13 348,0	+ 8 278,1
– комісійні витрати	11 315,5	7 218,7	11 438,5	15 848,2	+ 4 409,7	+ 4 532,7
з них комісії за розрахунково-касове обслуговування	10 408,3	6 742,0	10 701,6	14 857,2	+ 4 155,6	+ 4 448,9
– інші операційні витрати	14 152,3	5 039,9	7 252,7	10 025,8	+ 2 773,1	– 4 126,5
– адміністративні витрати	48 052,7	26 001,7	40 002,6	56 188,5	+ 16 185,9	+ 8 135,8
– відрахування в резерви	36 585,1	5 490,7	8 052,5	11 970,7	+ 3 918,2	– 24 614,4
з них відрахування в резерви під кредити клієнтам	34 424,0	4 877,6	6 651,4	11 302,9	+ 4 651,5	– 23 121,1
– податок на прибуток	4 789,3	2 343,8	3 568,6	4 683,6	+ 1 115,0	– 105,7
Фінансовий результат, у т.ч.:	16 334,8	30 939,9	48 555,3	59 356,6	+ 10 801,3	+ 43 021,8
– банків з державною часткою	13 429,6	19 423,8	30 058,4	34 925,5	+ 4 867,1	+ 21 495,9
з них Приватбанку	11 668,2	18 276,2	27 427,1	32 609,2	+ 5 182,1	+ 20 941,0
– банків іноземних банківських груп	3 972,9	9 044,5	14 336,0	18 513,2	+ 4 177,2	+ 14 540,3
з них з державним російським капіталом	– 11 003,1	428,1	1 190,4	542,2	– 648,2	+ 11 545,3
– банків з приватним капіталом	4 191,4	2 471,6	4 160,9	5 917,9	+ 1 757,0	+ 1 726,5
– неплатоспроможних банків	– 5 259,1	–	–	–	–	+ 5 259,1

За підсумками 2019 року учасники Фонду отримали рекордний прибуток в сумі 59356,6 млн. грн. В порівнянні з фінансовим результатом за 2018 рік прибуток збільшився у 3,6 рази, причому випереджаючими темпами зросла його операційна складова. Це дозволило покращити операційну ефективність банків, яка за 2019 рік становила 46,3% проти 51,2% за попередній.

Станом на 01.01.2020 прибуток отримали 68 учасників Фонду в загальній сумі 59546,6 млн. грн, а збиток – 6 банків в розмірі 190,0 млн. грн. При цьому прибуткову діяльність продемонстрували всі групи банків. Торік діяльність 69 установ була прибутковою, а 14 показали від’ємний результат.

Кожний з чотирьох державних банків за підсумками 2019 року був прибутковим, а їх консолідований результат становив 34925,5 млн. грн, у т.ч. АТ КБ «ПРИВАТБАНК» – 32609,2 млн. грн. Для порівняння: в 2018 році загальний прибуток групи склав 13429,6 млн. грн, з яких 11668,2 млн. грн припадало на АТ КБ «ПРИВАТБАНК».

Банки іноземних банківських груп завершили 2019 рік з прибутком в сумі 18513,2 млн. грн, що в 4,7 рази більше за показник попереднього року. Серед іноземних банків лише один залишився збитковим, а обидва російських банки отримали прибуток в загальній сумі 542,2 млн. грн.

Приватні банки за підсумками 2019 року показали консолідований «плюс» в сумі 5917,9 млн. грн, перевищивши результат попереднього року на 1726,5 млн. грн, а збитки неплатоспроможних банків більше не впливають на показники системи через виведення з ринку останнього такого банку в травні 2019 року.

Аналіз капіталу

Власний капітал учасників Фонду в 2019 році збільшився на 53658,7 млн. грн або 41,9% і на 01.01.2020 становив 181659,8 млн. грн. В першій половині року він зріс на 20363,6 млн. грн, а в другій – на 33295,1 млн. грн, додавши протягом останнього кварталу 13965,8 млн. грн. Збільшення власного капіталу спостерігалось по 62 банках, а його зменшення – по 12 банках (після 2018 року відповідні цифри були 58 та 19).

Основна причина зростання капіталу – прибуткова діяльність учасників Фонду, які в 2019 році отримали 59356,6 млн. грн прибутку. Підвищенню капіталізації також сприяли додаткові внески акціонерів до статутних фондів 21 банку на загальну суму 5488,4 млн. грн та виведення з ринку двох збиткових банків, що дозволило збільшити капіталізацію на 9146,5 млн. грн. В той же час сплата дивідендів за підсумками 2018 року в сумі понад 24,8 млрд. грн негативно вплинула на капітал системи.

Зміни в структурі власного капіталу учасників Фонду в 2019 році показані в таблиці 2.1.11.

Таблиця 2.1.11

Зміни в структурі власного капіталу учасників Фонду в 2019 році

(млн.грн.)

Показники	01.01.2019	01.07.2019	01.10.2019	01.01.2020	Зміни суми	
					за IV кв.	за рік
1	2	3	4	5	6	7
Сплачений статутний капітал	418 899,1	420 199,0	420 913,8	421 239,3	+ 325,5	+ 2 340,2
у т.ч. зареєстрований статутний капітал	418 489,2	419 332,1	419 637,1	420 581,9	+ 944,8	+ 2 092,7
Емісійні різниці та додаткові внески	20 469,8	13 922,3	13 922,1	13 977,6	+ 55,5	– 6 492,2
у т.ч. результати операцій з акціонерами	6 377,3	– 173,1	– 173,3	– 117,6	+ 55,7	– 6 494,9
Загальні резерви та фонди	18 881,3	23 036,3	23 036,1	21 446,1	– 1 590,0	+ 2 564,8
Результати переоцінки	13 629,3	12 842,2	13 547,8	17 994,7	+ 4 446,9	+ 4 365,4
Результати минулих років та 2019 року	– 343 878,4	– 321 635,1	– 303 725,8	– 292 997,9	+ 10 727,9	+ 50 880,5
у т.ч. результат 2019 року	–	30 939,9	48 555,3	59 356,6	+ 10 801,3	+ 59 356,6
Всього власного капіталу	128 001,1	148 364,7	167 694,0	181 659,8	+ 13 965,8	+ 53 658,7
Довідково:						
Субординований борг	11 518,1	10 335,8	9 383,2	8 805,1	– 578,1	– 2 713,0

Як свідчать наведені дані, протягом 2019 року сплачений статутний капітал учасників Фонду збільшився на 2340,2 млн. грн або 0,6%, склавши на 01.01.2020 421239,3 млн. грн, що в 2,3 рази перевищує їх власний капітал. За той же період обсяг зареєстрованого статутного капіталу зріс на 2092,7 млн. грн, а сума внесків за незареєстрованим статутним капіталом – на 245,7 млн. грн, яка на 01.01.2020 становила 1175,9 млн. грн проти 930,2 млн. грн на початку року.

У 2019 році 16 банків зареєстрували збільшення статутних капіталів на загальну суму 5152,3 млн. грн за рахунок додаткових внесків акціонерів, а ще один – на 16546,5 млн. грн за рахунок приєднання іншого банку. В той же час зареєстрований статутний капітал системи скоротився на 3060,1 млн. грн внаслідок виведення з ринку двох збиткових банків.

Зменшення результатів операцій з акціонерами на 6494,9 млн. грн та збільшення загальних резервів та фондів на 2564,8 млн. грн не призвели до зміни капіталізації учасників Фонду, оскільки відбулися в межах статей їх власного капіталу: результати з акціонерами були віднесені на зменшення збитків минулих років, а резерви та фонди збільшились за рахунок розподілу минулорічного прибутку.

В свою чергу, загальні результати минулих років погіршились на 8476,1 млн. грн, що пояснюється спрямуванням переважної частини минулорічного прибутку на виплату дивідендів (в сумі понад 24,8 млрд. грн) замість покриття від’ємних фінансових результатів попередніх періодів.

У 2019 році частка власного капіталу в пасивах постійно зростала і досягла наприкінці року 14,6% (в I півріччі вона збільшилась до 13,0%, а за підсумками 9 місяців – до 14,4%), хоча за весь минулий рік знизилась з 11,5% до 11,1%. При цьому поступово втрачається вага субординованого боргу для підтримання захисної функції капіталу: обсяг зазначеного боргу з початку 2019 року скоротився на 2713,1 млн. грн і на 01.01.2020 склав 9383,2 млн. грн проти 8805,1 млн. грн на 01.01.2019.

Протягом 2019 року покращилось співвідношення простроченої кредитної заборгованості до власного капіталу учасників Фонду, яке в 2018 році зросло з 263,9% до 316,3%, а на 01.01.2020 знизилось до 200,7%. При цьому кількість учасників, в яких сума простроченої кредитної заборгованості перевищує розмір власного капіталу, також скоротилась і тепер налічує 11 банків проти 14 на початку року.

Станом на 01.01.2020 вклади фізичних осіб були в 2,6 рази більше за власний капітал банків, що свідчить про недостатній рівень захисту вкладів капіталом, хоча на 01.01.2019 таке перевищення складало 3,4 рази, а на 01.07.2019 – 3,0 рази. По 19 банках значення цього показника було більше середнього по системі, у тому числі по одному банку перевищення було більше ніж удвічі (на початку року таких банків було відповідно 15 та 2).

Таким чином, незважаючи на поступове збільшення капіталізації банківської системи проблема зростання адекватності капіталу залишається актуальною через наявність таких негативних факторів, як низька якість активів та великий обсяг простроченої заборгованості.

Враховуючи це, НБУ у 2019 році провів стрес-тестування 29 банків, на які сукупно припадає більше 90% активів банківського сектору, за результатами якого встановив для них необхідний рівень достатності основного та регулятивного капіталу. Він визначався, якщо розрахункові значення нормативів достатності капіталу фінансових установ хоча б в один із років прогнозного горизонту опускались нижче граничних рівнів 7,0% і 10,0% для базового та 3,5% і 5,0% для несприятливого сценаріїв.

Банки мають досягнути визначеного необхідного рівня достатності капіталу шляхом реструктуризації балансу або через залучення капіталу від акціонерів. Водночас вони можуть поступово підвищувати поточні значення достатності за рахунок прибутку та збільшення обсягів капіталу, наближаючись таким чином до необхідного рівня, досягнути якого мають до жовтня 2020 року. Зберігаючи запас капіталу понад мінімальні вимоги для покриття ризиків, банки також зможуть завчасно підготуватися до змін вимог до капіталу, що відбудуться найближчими роками.

Крім того, на виконання положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання негативному впливу на стабільність банківської системи» від 04.07.2014р. №1586-VII, який передбачає збільшення мінімального розміру статутного капіталу на момент державної реєстрації юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність, з 120 млн. грн до 500 млн. грн, НБУ розробив графік поступового приведення статутного капіталу у відповідність до вимог, а саме до розміру, не меншого, ніж:

- 120 млн. грн – до 17 червня 2016 року;
- 200 млн. грн – до 11 липня 2017 року;
- 300 млн. грн – до 01 січня 2021 року (згідно постанови Правління НБУ від 07.11.2019р. №130);
- 400 млн. грн – до 11 липня 2022 року;
- 500 млн. грн – до 11 липня 2024 року.

Враховуючи зазначений графік, а також підсумки проведеного НБУ стрес-тестування, черговий етап зростання капіталізації банківської системи очікується протягом 2020 року з метою досягнення банками розміру статутного фонду в розмірі 300,0 млн. грн до 01 січня 2021 року. При цьому за станом на 01.01.2020 додаткових внесків до статутного капіталу потребують 30 банківських установ на загальну суму 6714,3 млн. грн.

2.2. Аналіз тенденцій вкладних операцій учасників Фонду

Аналіз вкладних операцій за 2019 рік проводився по 74 учасниках Фонду на підставі отриманих щомісячних «Звітів про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб - форма звітності №1Ф».

Протягом 2019 року із реєстру учасників було виключено 3 банки з наступними даними щодо депозитів (таблиця 2.2.1).

Таблиця 2.2.1

Дані про вклади фізичних осіб в банках, виключених із реєстру учасників Фонду протягом 2019 року (станом на 01.01.2019)

№ з/п	№ з/р	Назва банку	Кількість вкладників	Сума вкладів, грн.		Сума можливого відшкодування, грн	Дата постанови про ліквідацію/виключення
			осіб	усього	в т. ч. в іноземній		
1	213	ВЕРНУМ БАНК	2 743	50 689 191	22 989 042	32 028 469	14.05.2019
2	181	ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА	166 382	1 396 076 450	1 078 983 434	454 328 829	21.05.2019
3	021	УКРСОЦБАНК	643 862	1 034 804 459	590 904 830	759 039 769	31.10.2019
Загалом за 2019			812 987	2 481 570 100	1 692 877 306	1 245 397 067	

Тенденції ринку вкладних операцій

✓ **чисельність вкладників** – за 2019 рік зросла на 2,7 млн. осіб або на 6,6% до **43,4 млн. осіб**. Для порівняння за 2018 рік відбулось зменшення чисельності вкладників на 0,3 млн. осіб або 0,7%.

Загальна кількість вкладників в банках з державною часткою складає 25,2 млн. осіб або 58,0% від загальної чисельності по Фонду.

У 9 банках, кількість вкладників в кожному з яких понад 1 млн. осіб, зосереджено загалом 37,3 млн. вкладників, що складає 86,0% від загальної кількості вкладників по Фонду (таблиця 2.2.2). В АТ КБ "ПРИВАТБАНК" зосереджено вклади 22,5 млн. осіб, що складає 51,8% до кількості вкладників всього по Фонду.

✓ **сума вкладів** – за 2019 рік збільшилась на 36,1 млрд. грн або на 8,2% до 474,4 млрд. грн. Для порівняння за 2018 рік збільшення суми вкладів склало 24,6 млрд. грн або 5,9%.

Загальна сума вкладів в банках з державною часткою складає 247,9 млрд. грн або 52,2% до загальної суми вкладів по Фонду.

Таблиця 2.2.2

Банки, в яких зосереджена найбільша кількість вкладників станом на 01.01.2020

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2020					
			Кількість вкладників, тис. осіб			Сума вкладів	Сума можливого відшкодування	
			усього	% до всього	в т. ч. в ін. валюті	усього, тис. грн	Кількість, тис. осіб	Сума вкладів, тис. грн
1	113	ПРИВАТБАНК	22 466	51,8	4 315	196 790	17 000	143 799
2	48	АЛЬФА-БАНК	2 215	5,1	177	36 159	811	17 128
3	90	УКРСИББАНК	2 181	5,0	221	22 690	1 364	13 123
4	52	УКРГАЗБАНК	2 085	4,8	101	25 008	596	13 022
5	111	ПУМБ	2 032	4,7	100	21 460	713	11 281
6	121	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	1 974	4,6	102	29 925	1 617	18 022
7	27	УНІВЕРСАЛ БАНК	1 800	4,1	328	10 677	751	7 699
8	98	АКЦЕНТ-БАНК	1 535	3,5	64	4 595	489	4 072
9	85	ОТП БАНК	1 025	2,4	91	16 121	429	6 531
Всього по банках			37 314	86,0	5 499	363 425	23 771	234 677
% до всього по Фонду			86,0	86,0	85,1	76,6	89,8	80,7
По Фонду ЗАГАЛОМ			43 379	100,0	6 459	474 440	26 471	290 872

Таблиця 2.2.3

Банки, в яких зосереджена найбільша сума вкладів станом на 01.01.2020

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2020					Зміна за 2019 рік	
			К-ть вкладників тис. осіб	Сума вкладів, тис. грн.			Сума можливого відшкодування (СМВ), тис. грн.	Сума вкладів	СМВ
				усього	% до всього	в т. ч. в ін. валюті		тис. грн.	
1	113	ПРИВАТБАНК	22 466	196 790	41,5	63 074	143 799	6 685	11 648
2	48	АЛЬФА-БАНК	2 215	36 159	7,6	18 299	17 128	5 111	2 940
3	121	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	1 974	29 925	6,3	9 498	18 022	3 195	1 433
4	22	УКРЕКСІМБАНК	612	26 065	5,5	16 775	10 358	-400	731
5	52	УКРГАЗБАНК	2 085	25 008	5,3	13 613	13 022	3 585	1 482
6	90	УКРСИББАНК	2 181	22 690	4,8	11 703	13 123	3 983	2 062
7	111	ПУМБ	2 032	21 460	4,5	9 481	11 281	4 299	3 105
8	85	ОТП БАНК	1 025	16 121	3,4	8 251	6 531	3 351	924
9	27	УНІВЕРСАЛ БАНК	1 800	10 677	2,3	3 461	7 699	6 222	4 623
По банках загалом			36 392	384 895	81,1	154 155	240 963	36 030	28 948
% до всього по Фонду			83,9	81,1	81,1	79,1	82,8		
По Фонду ЗАГАЛОМ			43 379	474 440	100,0	194 959	290 872	36 088	31 510

В 9 банках, в кожному з яких сума вкладів перевищує 10 млрд. грн, разом зосереджено 384,9 млрд. грн або 81,1% із суми вкладів усього по Фонду, в тому числі в АТ КБ «ПРИВАТБАНК» 41,5% із всіх учасників системи гарантування (таблиця 2.2.3).

✓ кількість **фізичних осіб – підприємців** станом на 01.01.2020 склала 1,3 млн. осіб або 3,0% із всіх вкладників, на які припадає 32,4 млрд. грн або 6,8% від їх загальної суми. За 2019 рік кількість фізичних осіб – підприємців збільшилась на 33,7 тис. осіб або на 2,7%, а їх сума на 5,0 млрд. грн або на 18,1%.

✓ **середній розмір вкладу** за 2019 рік зріс на 160,7 грн до 10 937,1 грн. Середній розмір вкладу по гарантованих Фондом вкладах (понад 10 грн.) за 2019 рік зріс на 510,0 грн до 17 779,81 грн.

✓ **сума можливого відшкодування** за рахунок коштів Фонду за 2019 рік збільшилась на 31,5 млрд. грн або на 12,1% і станом на 01.01.2020 склала 290,9 млрд. грн. Для порівняння за 2018 рік збільшення суми можливого відшкодування склало 21,3 млрд. грн або 9,0%.

Загальна сума можливого відшкодування в банках з державою часткою складає 167,2 млрд. грн або 57,5% із загальної суми по Фонду.

В таблиці 2.2.4 наведена динаміка вкладних операцій учасників Фонду з фізичними особами за 2019 рік.

В таблиці 2.2.5 наведена структура вкладів учасників Фонду з початку 2014 року.

В таблиці 2.2.6 наведена динаміка вкладних операцій учасників Фонду починаючи з 2000 року.

2019 рік характеризувався зростанням обсягів вкладних операцій банків з фізичними особами (+36,1 млрд. грн) та зростанням темпів їх приросту (8,2%), порівняно з минулими роками. Це відбулось за рахунок значного приросту суми вкладів в національній валюті на 42,8 млрд. грн або на 18,1% (четвертий рік поспіль відбувається збільшення суми із значними темпами приросту), в той час як зменшення вкладів в іноземній валюті в гривневому еквіваленті становило «-»6,7 млрд. грн. або «-»3,3% за рахунок укріплення гривні. Разом з тим, в доларовому еквіваленті вклади в іноземній валюті вперше з 2014 року зросли («+»0,9 млрд. доларів США або «+»13,0% до 8,23 млрд. доларів США). Кількість вкладників також вперше з 2014 року зросла («+»2,7 млн. осіб або на 6,6%)

Для порівняння, 2018 рік характеризувався продовженням зростання загальної суми вкладів фізичних осіб, яке за рік становило 24,6 млрд. грн або на 5,9%, що відбулось за рахунок значного приросту вкладів в національній валюті на 33,0 млрд. грн або на 16,2%, в той час як рівень зменшення вкладів в іноземній валюті в гривневому еквіваленті становив «-»8,4 млрд. грн або «-»4,0%. В доларовому еквіваленті вклади в іноземній валюті продовжували зменшуватись («-» 0,2 млрд. доларів США або «-»2,7% до 7,28 млрд. доларів США), але спостерігалось скорочення темпів їх падіння в порівнянні з 2017 роком.

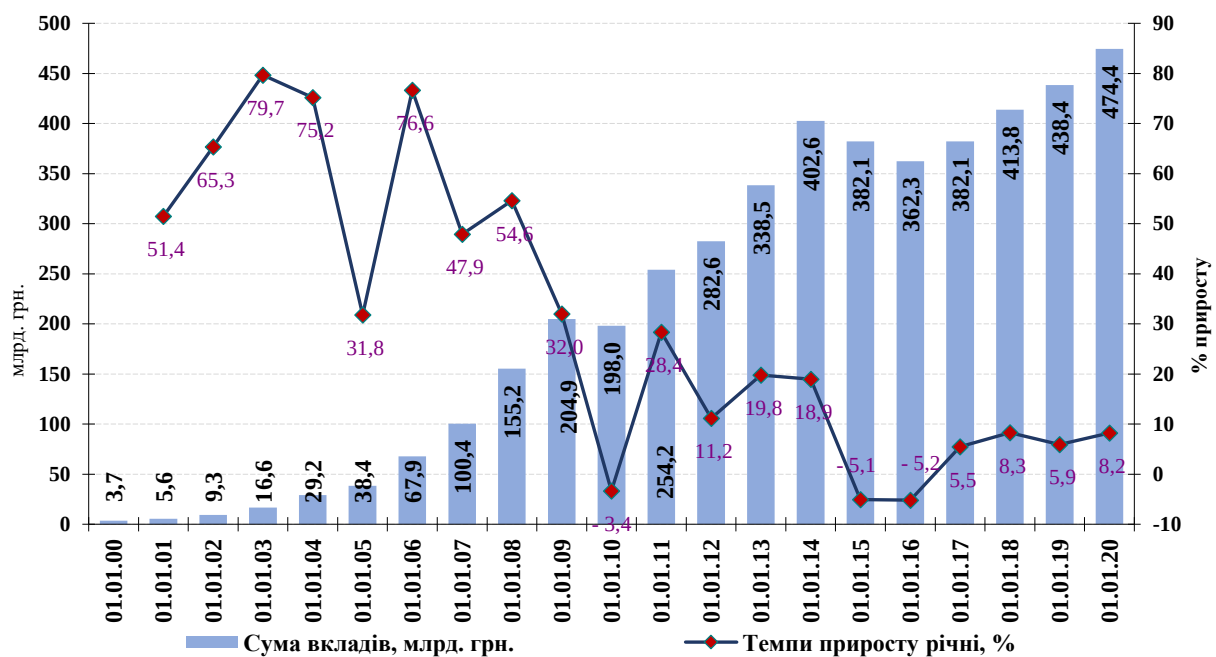

Рис. 2.2.1 Динаміка суми вкладів в учасниках Фонду протягом 2000-2019 рр.

Таблиця 2.2.4

Динаміка вкладних операцій учасників Фонду з початку 2019 року

№	Вкладні операції банків з фізичними особами (№1Ф)	01.01.2019	01.01.2020	з початку 2019	
				+/-	%
1	Кількість учасників Фонду, в т.ч.:	77	74	-3	х
-	неплатоспроможні	1	0	-1	х
2.1.	Сума вкладів фізичних осіб, млрд. грн.	438,4	474,4	36,1	8,2
-	у т.ч. в національній валюті, млрд. грн.	236,7	279,5	42,8	18,1
-	в іноземній валюті, млрд. грн.	201,7	195,0	-6,7	-3,3
2.2.	Кількість вкладників, млн. осіб	40,7	43,4	2,7	6,6
2.3.	процент повного покриття к-ті вкладників Фондом, %	98,4	98,4	-0,1	-0,1
2.4.	Сума можливого відшкодування Фондом, млрд. грн.	259,4	290,9	31,5	12,1
2.5.	Середній розмір вкладу, грн.	10 776,4	10 937,1	160,7	1,5

Таблиця 2.2.5

Щомісячна динаміка вкладних операцій фізичних осіб в розрізі валют

Дата	Кількість вкладників, млн осіб	Загальна сума вкладів, млрд грн	Сума можливого відшкодування, млрд грн	Сума вкладів в національній валюті, млрд грн	Сума вкладів в іноземній валюті, млрд грн
01.01.2014	47,4	402,6	245,6	224,3	178,4
01.01.2015	46,5	382,1	209,9	172,1	210,0
01.01.2016	44,7	362,3	191,9	164,5	197,8
01.01.2017	41,1	382,1	203,3	169,9	212,3
01.01.2018	41,0	413,8	238,0	203,7	210,0
01.01.2019	40,7	438,4	259,4	236,7	201,7
01.01.2020	43,4	474,4	290,9	279,5	195,0

Таблиця 2.2.6

Щорічна динаміка вкладних операцій фізичних осіб

Період	Кількість вкладників		Загальна сума вкладів		Середній розмір вкладу (СРВ), грн.		СРВ без 1 або 10 грн.	
	тис. осіб	темпи приросту до початку року, %	млн. грн.	темпи приросту до початку року, %	грн.	темпи приросту до початку року, %	грн.	темпи приросту до початку року, %
01.01.2000	4 558,9		3 675,58		806			
01.01.2001	5 358,8	17,5	5 603,62	52,5	1 046	29,7		
01.01.2002	4 837,4	-9,7	9 264,13	65,3	1 915	83,1		
01.01.2003	7 005,5	44,8	16 645,80	79,7	2 376	24,1		
01.01.2004	10 488,4	49,7	29 160,58	75,2	2 780	17,0	3 745	
01.01.2005	15 021,2	43,2	38 432,07	31,8	2 559	-8,0	3 368	-10,1
01.01.2006	18 570,2	23,6	67 885,22	76,6	3 656	42,9	4 561	35,4
01.01.2007	24 239,9	30,5	100 416,06	47,9	4 143	13,3	4 945	8,4
01.01.2008	29 607,8	22,1	155 236,15	54,6	5 243	26,6	6 105	23,5
01.01.2009	34 532,3	16,6	204 934,68	32,0	5 935	13,2	7 001	14,7
01.01.2010	31 568,0	-8,6	198 010,58	-3,4	6 273	5,7	7 455	6,5
01.01.2011	32 577,8	3,2	254 180,28	28,4	7 802	24,4	9 400	26,1
01.01.2012	35 007,8	7,5	282 596,88	11,2	8 072	3,5	9 594	2,1
01.01.2013	44 428,9	26,9	338 496,80	19,8	7 619	-5,6	16 006	66,8
01.01.2014	47 447,2	6,8	402 615,53	18,9	8 486	11,4	17 148	7,1
01.01.2015	46 523,5	-1,9	382 081,64	-5,1	8 213	-3,2	16 487	-3,9
01.01.2016	44 703,4	-3,9	362 277,96	-5,2	8 104	-1,3	15 338	-7,0
01.01.2017	41 101,8	-8,1	382 149,86	5,5	9 298	14,7	16 378	6,8
01.01.2018	40 951,6	-0,4	413 769,21	8,3	10 103	8,7	16 535	1,0
01.01.2019	40 677,2	-0,7	438 352,51	5,9	10 776	6,7	17 270	4,4
01.01.2020	43 379,0	6,6	474 440,31	8,2	10 937	1,5	17 780	3,0

Вклади в розрізі валют

Вклади в національній валюті стали значно переважати: питома вага вкладів в національній валюті за 2019 рік зросла від 54,0 до 58,9%, а іноземній валюті зменшилась від 46,0 до 41,1% . (рис. 2.2.2).

Вклади в національній валюті за 2019 рік зросли на 42,8 млрд. грн. або на 18,1% і склали 279,5 млрд. грн. У порівнянні із динамікою за 2018 («+»33,0 млрд. грн або на 16,2%) темпи приросту суми вкладів в національній валюті продовжують зберігатися на високому рівні.

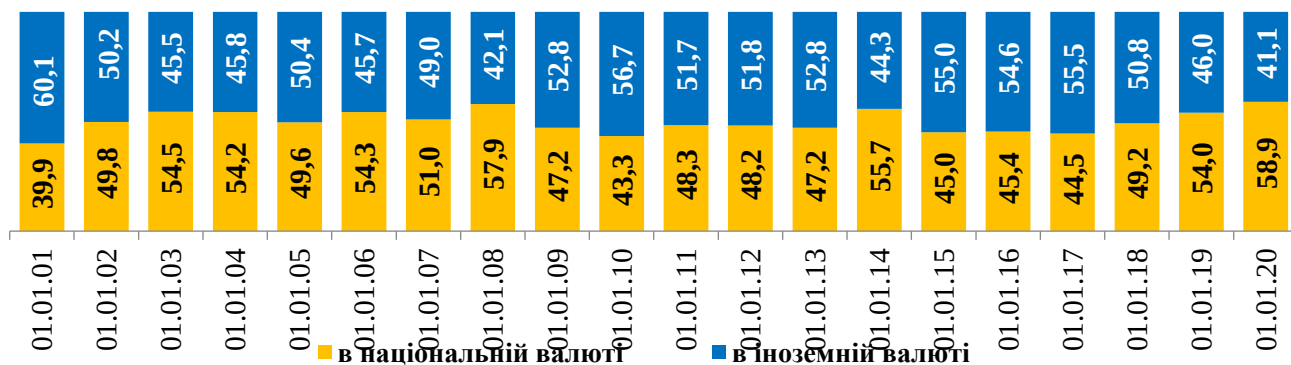

Рис. 2.2.2 Динаміка вкладів фізичних осіб в розрізі валют, %

Гривневий еквівалент суми вкладів в іноземній валюті за 2019 рік зменшився на 6,7 млрд. грн або на 3,3% і склав 195,0 млрд. грн. При цьому, в доларовому еквіваленті збільшення суми вкладів склало 0,9 млрд. доларів США або 13,0% до 8,23 млрд. доларів США. Це пояснюється зміцненням офіційного курсу гривні та реальним збільшенням вкладів в іноземній валюті. (рис. 2.2.3).

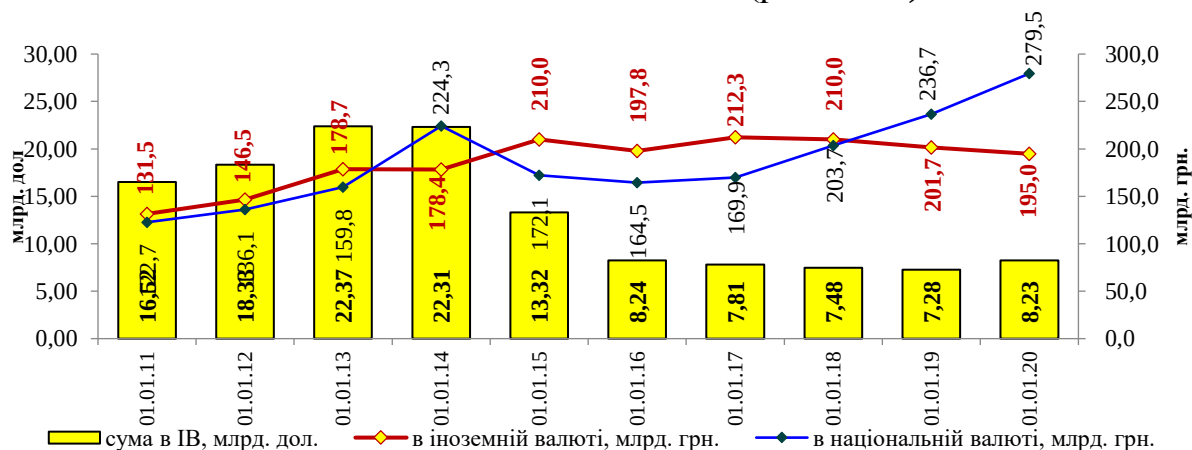

Рис. 2.2.3 Динаміка вкладів в іноземній валюті

Граничний розмір відшкодування

Відповідно до статті 26 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладами фізичних осіб за рахунок коштів Фонду складає 200 000 грн. (8,4 тис. доларів США

або 7,6 тис. ЄВРО станом на 01.01.2020). За весь період існування Фонду сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладами підвищилась в 400 разів.

Структура вкладів фізичних осіб за діапазонами станом на 01.01.2020 має наступний вигляд (таблиця 2.2.7, рис. 2.2.4, 2.2.5).

Станом на 01.01.2020 повністю захищеними (діапазон від 10 грн. до 200 тис. грн), є кошти 26,2 млн. осіб або 98,4% вкладників, у таких вкладників зосереджено разом 204,2 млрд. грн або 43,1% від загальної суми вкладів. Середній розмір вкладу в гарантованому Фондом діапазоні становить 7 780,78 грн.

Таким чином, гарантований рівень відшкодування за вкладами забезпечує покриття більшості вкладів населення та свідчить про наміри/можливості вкладників тримати вклади в гарантованому Фондом діапазоні коштів.

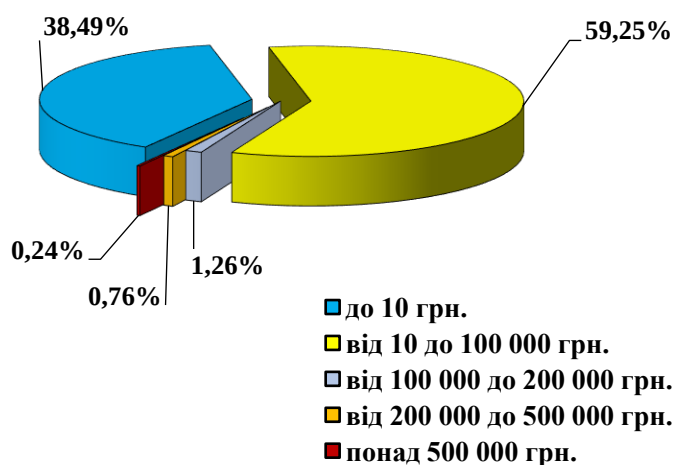

Рис. 2.2.4 Кількість вкладників, %

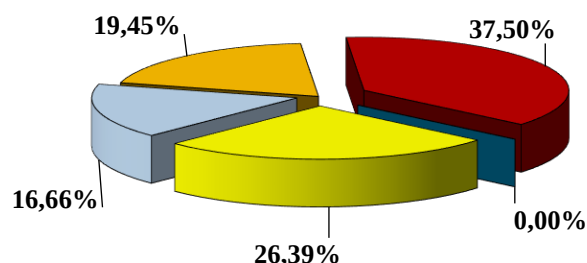

Рис. 2.2.5 Сума вкладів, %

Таблиця 2.2.7

Структура вкладів за діапазонами сум в учасниках Фонду станом на 01.01.2020

Розмір вкладу, грн	Кількість вкладників		Сума вкладів		Середній розмір вкладу, грн
	осіб	%	тис. грн	%	
до 10 грн	16 695 982	38,49%	21 370,64	0,00%	1,28
від 10 до 100 000 грн	25 701 735	59,25%	125 223 318,05	26,39%	4 872,17
від 100 000 до 200 000 грн	547 769	1,26%	79 018 166,64	16,66%	144 254,54
від 200 000 до 500 000 грн	328 348	0,76%	92 257 345,55	19,45%	280 974,29
понад 500 000 грн	105 170	0,24%	177 920 113,63	37,50%	1 691 738,27
Всього	43 379 004	100,0%	474 440 314,51	100,0%	10 937,10
Всього без «до 10 грн»	26 683 022	61,5%	474 418 943,87	100,0%	17 779,81
від 10 до 200 тис. грн (гарантовані повністю)	26 249 504	98,4%	204 241 484,69	43,1%	7 780,78

Сума можливого відшкодування та гарантовані Фондом вклади

Сума можливого відшкодування (СМВ) по учасниках Фонду за 2019 рік зросла на 31,5 млрд. грн або на 12,1% і станом на 01.01.2020 склала 290,9 млрд. грн.

Сума можливого відшкодування в 4 державних банках склала 167,2 млрд. грн, що складає 57,5% до загальної суми вкладів.

Ресурси Фонду станом на 01.01.2020 складають 11,7 млрд. грн та не покривають суму можливого відшкодування АТ КБ "ПРИВАТБАНК" (покриття складає 8,1%, сума відшкодування складає 143,8 млрд. грн або 49,4% із усього по Фонду), АТ «Райффайзен Банк Аваль» (покриття складає 64,7%), АТ «АЛЬФА-БАНК» (покриття складає 68,1%), АТ "УКРСИББАНК" (покриття складає 88,9%) та АБ "УКРГАЗБАНК" (покриття складає 89,6%).

Співвідношення суми можливого відшкодування (СМВ) до загальної суми вкладів (СВ) в цілому по Фонду за 2019 рік зросло з 59,2 до 61,3%.

Відповідно до даних форм звітності 1Ф станом на 01.01.2020 – сума відшкодування за структурою розподілена таким чином: загальна сума відшкодування – 290,9 млрд. грн, сума вкладів на строкових депозитах склала 133,7 млрд. грн або 46,0%, сума вкладів на поточних рахунках – 157,0 млрд. грн або 54,0%, в тому числі на карткових рахунках – 48,7 млрд. грн або 31,0% із усіх поточних (таблиця 2.2.13). Тобто, за 2019 рік в розрізі суми відшкодування незначно зросли вклади на депозитних рахунках та суттєво зросли вклади на поточних рахунках.

Таблиця 2.2.8

Структура суми можливого відшкодування за строками погашення станом на 01.01.2020

№ з/п	Найменування показника	01.01.2019		01.01.2020	
		Кількість	Сума вкладів	Кількість	Сума вкладів
1	Сума вкладів/к-ть вкладників усього	40 677 234	438 352 511 820	43 379 004	474 440 314 508
2	В іноземній валюті	5 872 744	201 651 329 603	6 459 354	194 959 421 342
	Частина IV				
9	Сума можливого відшкодування усього, у тому числі:	25 177 643	259 361 621 843	26 471 259	290 871 842 308
9,1	Вклади на поточних рахунках, у тому числі:	21 747 047	131 583 363 901	22 943 119	157 031 396 564
9,1,1	Вклади на карткових рахунках	6 802 967	40 609 286 279	7 442 213	48 727 835 535
9,2	Іменні ощадні сертифікати, у тому числі зі строком погашення:	387	61 415 061	162	22 317 813
9,2,1	до запитання	44	6 493 618	21	3 046 400
9,2,2	до 1 місяця	80	12 619 783	24	3 088 999
9,2,3	від 1 до 2 місяців	35	5 634 040	11	1 377 938
9,2,4	від 2 до 3 місяців	37	6 355 894	20	2 819 985
9,2,5	від 3 до 4 місяців	18	3 031 031	17	2 405 984
9,2,6	від 4 до 5 місяців	25	4 017 253	16	2 031 515
9,2,7	від 5 до 6 місяців	18	3 255 231	15	1 627 787
9,2,8	від 6 до 7 місяців	4	624 615	15	2 136 709
9,2,9	від 7 до 8 місяців	13	2 018 690	10	1 353 364
9,2,10	від 8 до 9 місяців	19	2 540 412	2	346 800
9,2,11	від 9 до 10 місяців	12	1 977 925	8	1 280 998
9,2,12	від 10 до 11 місяців	12	1 671 938	2	328 149
9,2,13	від 11 до 12 місяців	12	1 731 788	1	66 895
9,2,14	більше 12 місяців	67	9 442 842	4	406 291
9,3	Вклади на депозитних рахунках, у тому числі зі строком повернення:	10 197 581	127 632 170 966	10 752 316	133 729 750 663
9,3,1	до 1 місяця	926 686	19 865 818 405	1 974 279	21 365 509 777
9,3,2	від 1 до 2 місяців	814 489	13 772 854 831	640 438	14 608 357 837
9,3,3	від 2 до 3 місяців	919 787	15 670 986 258	449 151	14 338 879 390
9,3,4	від 3 до 4 місяців	803 572	10 848 805 648	357 612	9 012 431 577
9,3,5	від 4 до 5 місяців	813 881	11 266 746 267	372 501	10 197 381 290
9,3,6	від 5 до 6 місяців	852 048	11 355 582 165	434 743	10 525 893 633
9,3,7	від 6 до 7 місяців	668 398	6 297 351 644	199 271	5 028 952 010
9,3,8	від 7 до 8 місяців	663 250	5 421 674 842	206 636	6 285 088 984
9,3,9	від 8 до 9 місяців	780 142	5 183 336 426	232 581	6 730 143 597

№ з/п	Найменування показника	01.01.2019		01.01.2020	
		Кількість	Сума вкладів	Кількість	Сума вкладів
9,3,10	від 9 до 10 місяців	891 827	7 446 469 360	255 861	8 012 861 595
9,3,11	від 10 до 11 місяців	1 080 265	7 113 551 092	286 861	8 024 813 324
9,3,12	від 11 до 12 місяців	1 651 083	8 220 979 744	361 018	8 045 788 338
9,3,13	більше 12 місяців	155 872	4 511 647 651	84 890	4 572 223 958
9,3,14	строк дії договорів за якими закінчився і які не перераховані на поточний/картковий рахунок	106 097	656 366 633	5 811 263	6 981 425 354
9,4	Інші	23 211	84 671 915	20 122	88 377 267

2.3. Здійснення контрольних функцій щодо діяльності учасників Фонду

В рамках забезпечення функціонування системи гарантування вкладів, захисту прав та інтересів вкладників, Фонд здійснює контроль за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів, у вигляді інспекційних перевірок учасників Фонду та дистанційного контролю відповідно до Положення про порядок проведення перевірок учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.08.2012 №16, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 вересня 2012 р. за N 1495/21807. Інспекційні перевірки у 2019 році здійснювались з метою визначення належного виконання обов'язків учасників Фонду, покладених на них Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правовими актами Фонду відповідно до затвердженого річного плану перевірок.

У відповідності до Плану проведення інспекційних перевірок учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2019 рік, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 01.11.2018 №2943, працівниками Фонду у 2019 році загалом здійснено 68 інспекційних перевірок банків.

Рис.2.3.1. Результати здійснених перевірок учасників Фонду у 2019 році

Планові інспекційні перевірки проводились з наступних питань:

- 1) достовірності наданої Фонду звітності;
- 2) повноти і своєчасності розрахунків з Фондом за зборами до Фонду та нарахованою пенєю;
- 3) повноти і достовірності ведення бази даних про вкладників;
- 4) дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді;
- 5) дотримання інших вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду.

Перевірки були спрямовані на отримання інформації про виконання або невиконання банками вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», у тому числі дотримання правил нарахування та сплати зборів, надання відомостей для ведення реєстру учасників Фонду, відповідності обліку

інформації про вкладників – фізичних осіб в базі даних про вкладників, а також порядку інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. Особлива увага в ході перевірок приділялась достовірності розрахунків за зборами і звітам, наданими до Фонду банками та можливостям банків належним чином здійснювати формування бази даних про вкладників – фізичних осіб у учасниках Фонду відповідно до вимог Фонду.

За результатами 58 інспекційних перевірок банків встановлено 105 фактів порушення вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду (рис.2.3.2).

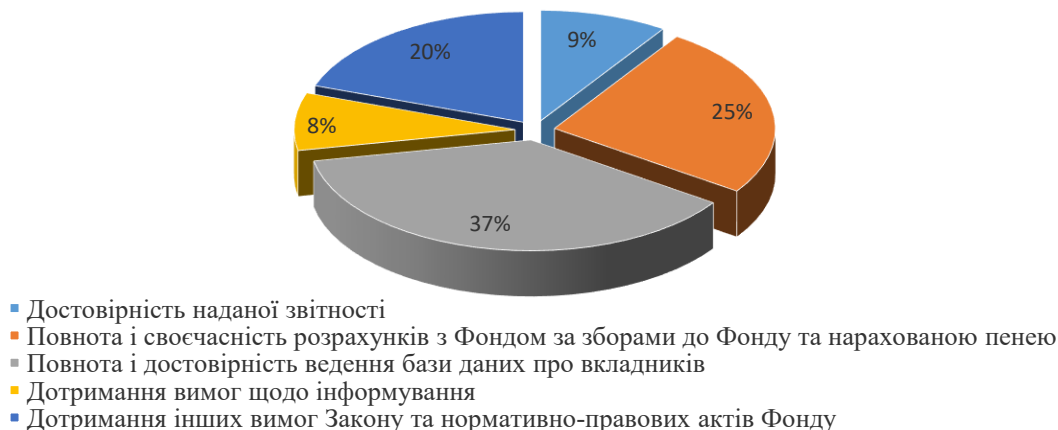

Рис. 2.3.2. Питома вага порушень з окремих питань, що перевірялися в загальній кількості встановлених порушень.

Достовірність наданої Фонду звітності

Для аналізу тенденцій розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками Фонду з метою захисту прав і законних інтересів вкладників банків, зміцнення довіри до банківської системи України, стимулювання залучення коштів у банківську систему України, забезпечення ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку, встановлено вимоги до учасників Фонду стосовно надання ними форми звітності № 1Ф. Основні вимоги щодо складання та надання цієї форми визначені Інструкцією про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – форма звітності №1Ф, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду 09 липня 2012 року №5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2012 року за №1314/21626 із змінами і доповненнями. Результати проведених перевірок свідчать, що банками допускалися певні порушення при складанні та наданні звітності до Фонду, серед яких:

- недостовірна інформація щодо кількості та сум коштів фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців;
- недостовірна інформація про кількість та суми коштів вкладників фізичних осіб.

За підсумками проведених перевірок встановлені факти порушень достовірності (порядку складання) звітності № 1-Ф у 10 учасників Фонду з усіх

перевірених банків, питома вага даного порушення складає 9% від всіх виявлених порушень.

Повнота і своєчасність розрахунків з Фондом за зборами до Фонду та нарахованою пенєю

В результаті проведених у 2019 році перевірок, було встановлено, що учасниками Фонду при обчисленні суми регулярного збору допускалися певні порушення, серед яких:

- недостовірний розрахунок ступеня ризику, на який зважається базова річна ставка в національній та іноземній валюті;
- невірно визначені бали за кількісними та якісними індикаторами;
- недостовірно визначено та обчислено базу нарахування регулярного збору за вкладками в національній та іноземній валютах;
- тощо.

Зазначене у сукупності призводило до подання до Фонду недостовірного звіту про розрахунок регулярного збору, заниження суми регулярного збору, яка підлягає сплаті до Фонду, невірного визначення ступеня ризику банку, тощо.

За результатами перевірок банків з питання повноти розрахунків банками з Фондом за зборами виявлено заниження сплаченої суми регулярного збору банками до Фонду на загальну суму 87,9 млн. грн., у зв'язку з чим нараховано пеню за неповну сплату регулярного збору банками до Фонду в сумі 11,7 млн. грн.

Загалом, порушення в частині повноти і своєчасності сплати зборів до Фонду встановлені у 27 учасників, питома вага даного порушення складає 25% від всіх виявлених порушень.

Результати проведених перевірок свідчать, що більшість банків в цілому вірно розраховували базу нарахування регулярного збору, визначали ступінь ризику та в повному обсязі сплачували регулярний збір до Фонду.

Повнота і достовірність ведення бази даних про вкладників

Фондом встановлені вимоги щодо формування бази даних про вкладників-фізичних осіб у учасниках Фонду, які викладені в Правилах формування та ведення баз даних про вкладників, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду 09 липня 2012 року № 3, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23 серпня 2012 року за №1430/21742 із змінами і доповненнями (далі – Правила).

В звітному році були встановлені випадки допущення банками типових порушень при формуванні та веденні бази даних, серед яких:

- помилки щодо відсутності, неповноти та некоректності інформації про вкладника;
- дублювання інформації про одного вкладника, що унеможлиблює здійснення однозначної ідентифікації вкладника.

Загальна кількість банків по яким виявлено вищезазначені недоліки у веденні бази даних відповідно до Правил склала 40 банків, питома вага даного порушення складає 37% від всіх виявлених порушень.

В цілому у банках, що були охоплені перевіркою, розроблений програмно-апаратний комплекс, який дозволяє накопичувати і зберігати інформацію про вкладників, забезпечувати зберігання даних в архівний файл на зовнішніх носіях, відокремлених як логічно, так і фізично.

Дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді

Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», а також Інструкцією про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затвердженою рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 26.05.2016 № 825, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17.06.2016 за № 874/29004, висунуто вимоги до учасників Фонду в частині обов'язкового розміщення інформації про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Результати проведених перевірок свідчать, що банками допускалися деякі порушення вимог Фонду щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді, серед яких:

- на власній інтернет-сторінці банку в мережі Інтернет та/або у приміщенні де здійснюються операції з приймання вкладів від фізичних осіб розміщено не достовірну інформацію щодо реквізитів Фонду;
- на власній інтернет-сторінці банку в мережі Інтернет розміщено Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та довідку про систему гарантування вкладів фізичних осіб без останніх змін та доповнень до неї;
- в діючих договорах укладених Банком з вкладниками відсутня інформація про те, що фізична особа (у тому числі фізична особа - підприємець), з якою укладається договір, ознайомлена з Довідкою про систему гарантування вкладів фізичних осіб, що засвідчується окремим підписом вкладника у договорі.
- до договорів про комплексне банківське обслуговування фізичних осіб розміщених на офіційних сторінках Банків в мережі інтернет та до діючих договорів Банками не внесено всієї необхідної інформації відповідно до вимог Інструкцією про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів.

В ході проведених у 2019 році перевірок зафіксовано 9 випадків порушення банками вимог Фонду щодо інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні, питома вага даного порушення складає 8% від всіх виявлених порушень.

Дотримання інших вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду

Учасники Фонду повинні подавати інформацію передбачену Положенням про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб,

затвердженим рішенням виконавчої дирекції Фонду від 12 липня 2012 року №7, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07 вересня 2012 року за №1547/21859 із змінами та доповненнями (далі – Положення).

Під час проведення перевірок у 2019 році було виявлено, що всупереч встановленим вимогам, учасниками Фонду не повідомлено або не своєчасно повідомлено Фонд про зміни відомостей, що містяться в реєстрі учасників Фонду, зокрема щодо змін посадових осіб банку, учасників цих банків, зміну інформації щодо рейтингів материнської компанії.

В ході проведених у 2019 році перевірок зафіксовано 21 випадок порушення банками вимог Фонду щодо надання інформації передбаченої Положенням про порядок ведення реєстру учасників Фонду, питома вага даного порушення складає 20% від всіх виявлених порушень.

Питома вага банків - порушників у загальній кількості банків, що були перевірені у 2019 році., у розрізі питань, що підлягали перевірці, наведено на рис. 2.3.3.

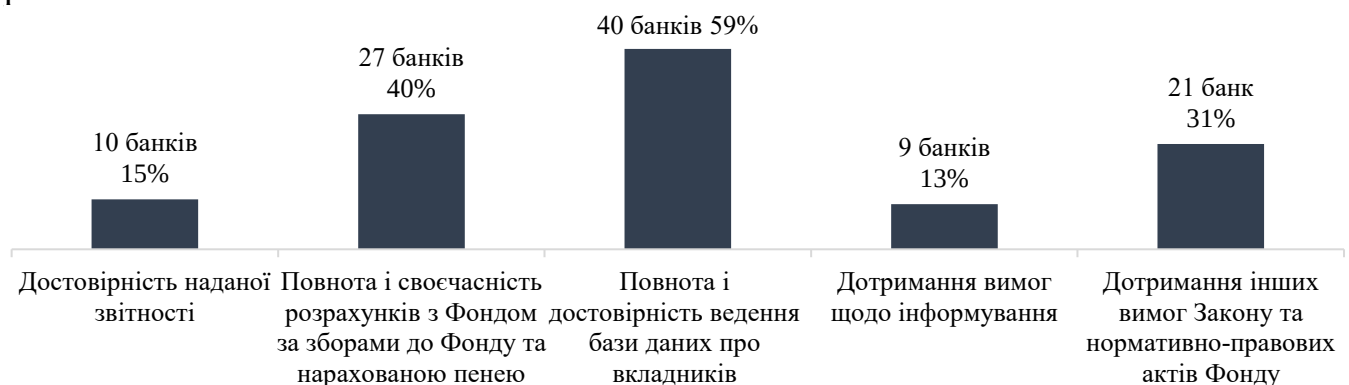

Рис. 2.3.3. Питома вага банків-порушників у загальній кількості банків, що були перевірені у 2019 році.

Виходячи з наданих банками пояснень основними причинами, які сприяли допущенню банками порушень були:

1. З питання достовірності наданої Фонду звітності:

- невірне відображення параметру «тип контрагента» за залишками коштів вкладників фізичних осіб, які обліковувались на рахунках фізичних осіб-підприємців;
- з технічних причин, а саме невідповідного налаштування програмно-апаратного комплексу, та невірного заведення працівниками аналітичних параметрів по окремим рахункам фізичних осіб;
- не включенням до форми звітності №1Ф станом залишків коштів фізичних осіб, які обліковувались на балансових рахунках №2903, №2604.

2. З питання повноти і своєчасності розрахунків з Фондом за зборами до Фонду та нарахованою пенєю:

- з технічних причин, а саме невідповідного налаштування програмного забезпечення, яке використовується при визначенні та обчисленні бази нарахування регулярного збору;

- некоректне відображення кількісних індикаторів з причин некоректного налаштування вибірки вищезазначених індикаторів безпосередньо при формуванні файлу звітності «L»;
 - розробником програмного забезпечення були допущені помилки в визначенні балу за кількісним індикатором, що призвело до невірного розрахунку загального балу по сумі кількісних показників для визначення ступені ризику, який бере участь у розрахунку регулярного збору до Фонду;
 - некоректно розтлумачено працівниками банку змісту якісних індикаторів, що призвело до невідповідного розрахунку загального балу по сумі кількісних та якісних індикаторів, некоректне визначення загального балу вплинуло на розмір обчислення регулярного збору у формі диференційованого збору, що підлягає сплаті до Фонду;
 - недостатній рівень контролю та послідуєчого контролю за достовірністю поданого до Фонду Розрахунку регулярного збору у формі диференційованого збору.
3. З питання повноти і достовірності ведення бази даних про вкладників:
- некоректне внесення інформації про вкладників-іноземців у картку вкладника в АБС відповідальними працівниками;
 - програмний збій при формуванні файлів бази даних при оновленні документів вкладників;
 - клієнти, які не звертаються до Банку для проходження ідентифікації та верифікації;
 - технічні помилки при передачі даних з клієнтської підсистеми в операційну систему Банку;
 - оригінали документів, що надавались вкладниками, були в незадовільному стані;
 - технічний збій впровадженні нового програмного забезпечення у зв'язку з об'єднанням банків.
4. З питання дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді:
- несвоєчасне внесення змін до типових договорів банківського вкладу, договорів банківського рахунку інформації про систему гарантування;
 - недостатній рівень контролю зі сторони структурного підрозділу банку, відповідального за обслуговування фізичних осіб.
5. З питання дотримання інших вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду:
- зміни функціональних обов'язків між працівниками банку, відповідальними за своєчасне подання інформації до Фонду;
 - помилкове тлумачення вимог Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду щодо надання повідомлення банком про зміни в інформації, що міститься в реєстрі учасників Фонду.

За результатами інспекційних перевірок працівниками відділу інспектування департаменту дистанційного та інспекційного моніторингу діяльності банків

складено 108 протоколів про правопорушення банками законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб.

У зв'язку з підвищеним рівнем встановлених порушень, у порівнянні з 2018 роком – 89 протоколів, банкам надавалися рекомендації з посилення контролю за виконанням вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно-правових актів Фонду та недопущення таких порушень у майбутньому.

Адміністративно-господарські санкції та адміністративні штрафи

Основним завданням Фонду гарантування вкладів фізичних осіб є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

На виконання основного завдання Фонд у порядку, передбаченому Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», однією з функцій Фонду є застосування до банків та їх керівника відповідно фінансових санкцій і накладення адміністративних штрафів.

Станом на 01.01.2020 року уповноваженими працівниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб було складено 68 протоколів про вчинення адміністративного правопорушення. Проведення в справах про адміністративні правопорушення здійснювалися відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення, оскільки, передбачено, що підставами для притягнення керівників банків до адміністративної відповідальності є допущення таких адміністративних правопорушень:

- ✓ порушення керівником банку порядку складання відомостей до Фонду (частина перша статті 166-19 Кодексу);
- ✓ порушення керівником банку порядку подання відомостей до Фонду (частина перша статті 166-19 Кодексу);
- ✓ невиконання керівником банку законних рішень Фонду (частина друга статті 166-19 Кодексу);
- ✓ несвоєчасне виконання керівником банку законних рішень Фонду (частина друга статті 166-19 Кодексу);
- ✓ невнесення банком збору до Фонду (частина третя статті 166-19 Кодексу);
- ✓ несвоєчасне внесення банком збору до Фонду (частина третя статті 166-19 Кодексу).

За результатами розгляду справ про адміністративні правопорушення уповноваженою посадовою особою винесено 55 рішень, які винесені з урахуванням частини другої статті 36 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: постанови про накладення адміністративного стягнення на керівників банків.

Таким чином, за:

- порушення керівником банку порядку складання або подання відомостей до Фонду уповноваженою посадовою особою накладено штрафи на суму 348 500,00 грн.,
- несвоєчасне внесення банком збору до Фонду або невнесення банком збору до Фонду накладено штрафи на суму 88 400,00 грн.,

- невиконання керівником банку законних рішень Фонду на суму 3 400,00 грн.

Отже, загальна сума накладених штрафів склала 440 300,00 грн., із яких 418 200,00 грн. сплачено добровільно до Державного бюджету України.

У разі порушення банками законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб Фонд адекватно вчиненому правопорушенню застосовує до банків адміністративно-господарські санкції у вигляді письмового застереження або штрафу чи розпорядження про усунення порушень законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Фонд накладав на банки санкції за такі порушення:

- 1) неподання банком відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами;
- 2) несвоєчасне подання банком відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами Фонду;
- 3) подання банком недостовірних відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами Фонду;
- 4) порушення банком порядку ведення бази даних вкладників;
- 5) невиконання банком рішень та/або нормативно-правових актів Фонду чи розпоряджень про усунення банком порушень вимог законодавства про гарантування вкладів фізичних осіб;
- 6) несвоєчасне виконання банком рішень та/або нормативно-правових актів Фонду чи розпоряджень про усунення банком порушень вимог законодавства про гарантування вкладів фізичних осіб.

Посадовою особою, яка уповноважена розглядати справи, станом на 01.01.2020 року було прийнято 128 рішень, із яких:

- 48 застережень про вжиття заходів щодо недопущення порушень законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб у подальшій діяльності;
- 75 розпоряджень про усунення порушень вимог законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб;
- 5 постанов про закриття справи про правопорушення у сфері гарантування вкладів фізичних осіб.

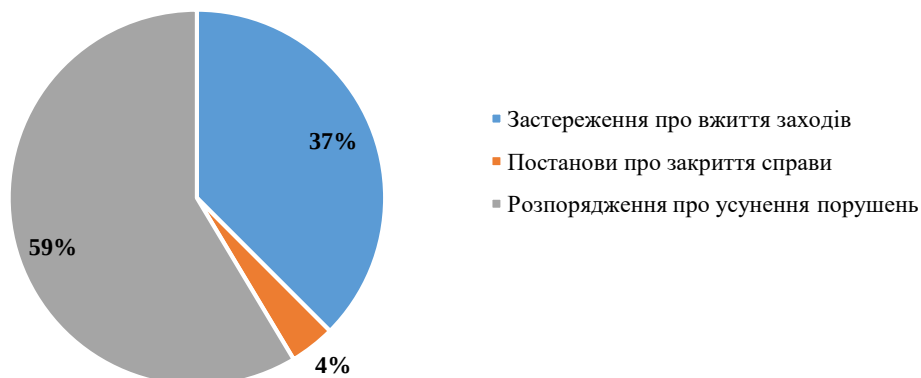

Рис. 2.3.4. Питома вага винесених рішень уповноваженою особою Фонду
Станом на 01.01.2020 були зафіксовані порушення наступних нормативно-правових актів Фонду у:

- 34 банках порушені норми Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду 02.07.2012 №1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за №1273/21585;
- 27 банках порушені норми Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 12.07.2012 № 7, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.09.2012 за № 1547/21859;
- 11 банках порушені норми Інструкції про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду – форма звітності № 1Ф, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02.08.2012 за № 1314/21626 та Правил надання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 4, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за № 1269/21581, в частині неподання або несвоєчасного подання Звіту про вклади в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – форма звітності № 1Ф;
- 37 банках порушені норми Правил формування та ведення баз даних про вкладників, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб 09.07.2012 № 3, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23.08.2012 за № 1430/21742;
- 7 банках порушені норми Правил надання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 4, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за № 1269/21581;
- 10 банках порушені норми Порядку здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затвердженим рішенням виконавчої дирекції Фонду від 26.05.2016 № 825, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 17.06.2016 за № 874/29004.
- 2 банках не виконано рішення Фонду, передбачені частиною другою статті 33 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

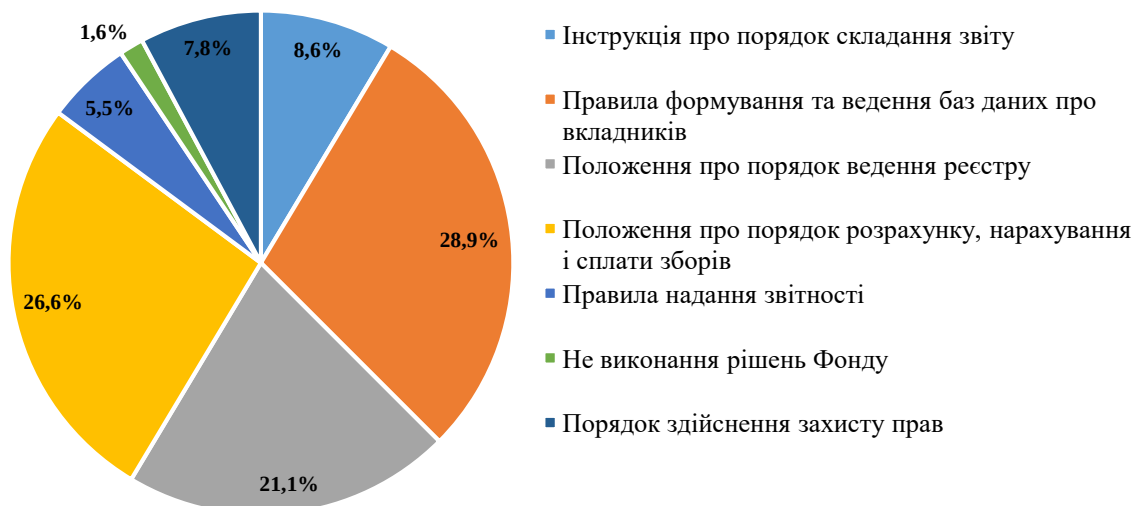

Рис. 2.3.5. Питома вага порушень нормативно-правових актів ФГВФО

3. ВИВЕДЕННЯ БАНКІВ З РИНКУ

3.1. Ліквідація банків

Фондом упродовж 2019 року проводилися у 91 банку заходи з виведення неплатоспроможних банків з ринку, шляхом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків, у тому числі було завершено процедуру ліквідації 30 банків. Станом на 01.01.2020 в управлінні Фонду знаходиться 61 банк, з яких 3 банки перебувають в безпосередньому управлінні Фондом (ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК», ПАТ «ПРОФІН БАНК», АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»).

Загальні показники 61 неплатоспроможного банку станом на 01.01.2020 року були наступні:

- номінальна вартість активів – 359 915,33 млн грн,
- оціночна вартість активів – 59 640,37 млн грн,
- загальна гарантована сума – 78 529,75 млн грн,
- погашено Фонду (3-я черга) – 19 650,52 млн грн.

Загальна номінальна вартість активів (без урахування переоцінки), що обліковуються на балансах зазначених банків становить більше 359,92 млрд грн, оціночна вартість яких 59,64 млрд грн (табл. 3.1.1.)

Таблиця 3.1.1.

Номінальна та оціночна вартість активів банків, що ліквідуються

№ П/П	Назва банку в ліквідації	Номінальна вартість активів (без урахування переоцінки), тис. грн	Оціночна вартість активів, тис. грн
РАЗОМ		359 915 328,48	59 640 372,91
1	АТ КБ "ТК КРЕДИТ"	0,00	0,00
2	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	0,00	0,00
3	АТ "АРТЕМ-БАНК"	0,00	0,00
4	ПАТ "БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ - УКРАЇНА"	0,00	0,00
5	ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"	0,00	0,00
6	БАНК "ДЕМАРК"	0,00	0,00
7	ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	0,00	0,00
8	АТ "КБ "СОЮЗ"	41 270,80	0,00
9	ПАТ "ГРІН БАНК"	5 091,78	4 153,56
10	ПАТ "АВАНТ-БАНК"	969,11	969,11
11	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ КОМУНАЛЬНИЙ БАНК"	6 882,85	9 247,18
12	ПАТ "БАНК "МОРСЬКИЙ"	9 862,02	9 862,02
13	АТ "БАНК ВЕЛЕС"	14 190,67	6 556,80
14	ПАТ "СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	21 622,53	24 520,82
15	ПАТ "ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ"	106 115,31	110 671,18
16	ПАТ "АКБ "НОВИЙ"	4 334,80	3 409,71
17	ПАТ БАНК "ТРАСТ"	128 348,91	12 578,19
18	ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	274,07	273,04
19	ПАТ БАНК "КОНТРАКТ"	293 779,65	70 284,99
20	ПАТ "БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	362 197,60	110 172,54
21	ПАТ "КБ "ІНВЕСТБАНК"	427 826,63	124 710,48
22	ПАТ "КСГ БАНК"	455 096,00	105 806,84
23	АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	497 051,99	217 124,67
24	ПАТ "АКБ "КІЇВ"	67 321,79	67 290,66
25	ПАТ "БАНК "ІЮНІСОН "	488 132,72	139 634,54

26	ПАТ КБ"ЄВРОБАНК"	367 982,19	79 020,40
27	ПАТ "РАДИКАЛІ БАНК"	281 860,05	154 362,76
28	ПАТ "ЛЕГ БАНК"	673 173,17	86 401,85
29	ПАТ "ПРОФІН БАНК"	655 066,68	65 606,11
30	ПАТ "КБ "ПРЕМІУМ"	948 196,39	284 186,51
31	ПАТ "ІНТЕГРАЛ-БАНК"	1 029 249,39	103 035,99
32	ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК"	99 291,34	67 993,32
33	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	952,85	16,08
34	АТ "ФОРТУНА-БАНК"	1 888,15	1 885,83
35	ПАТ "АКБ "КАПІТАЛ"	1 343 742,15	110 642,80
36	ПАТ "БГ БАНК"	128 762,08	58 238,69
37	ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	1 939 499,01	71 726,34
38	ПАТ "ЕНЕРГОБАНК"	1 661 034,09	187 517,08
39	ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	1 265 459,01	518 058,08
40	АТ КБ "ЕКСПОБАНК"	2 333 755,83	838 619,48
41	АТ "БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	2 480 104,09	621 628,79
42	ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК"	2 192 112,37	241 342,89
43	ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	2 299 195,96	385 104,87
44	ПАТ "БАНК КАМБІО"	3 038 048,05	575 546,29
45	ПУАТ "ФІДОБАНК"	4 544 536,12	1 134 316,46
46	ПАТ "ВБР"	2 818 713,24	753 832,64
47	ПАТ "АКТАБАНК"	1 382 368,03	770 353,70
48	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК"	2 366 454,51	405 887,71
49	ПАТ "УКРІНБАНК"	5 322 424,61	0,00
50	ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	6 439 023,96	74 093,36
51	ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК"	7 368 078,94	2 207 910,58
52	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК"	8 522 941,75	348 577,22
53	ПАТ "ЗЛАТОБАНК"	13 493 076,43	1 227 178,68
54	АТ «РОДОВІД БАНК»	17 122 005,86	2 750 320,12
55	ПАТ "КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	28 872 028,54	4 658 983,14
56	ПАТ "ІМЕКСБАНК"	16 011 994,93	2 600 915,25
57	АТ "ВТБ БАНК"	21 794 587,38	5 372 700,54
58	ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК"	38 290 286,76	6 470 089,39
59	ПАТ "КБ "НАДРА"	46 395 897,59	5 298 852,50
60	АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	38 447 682,40	5 050 494,70
61	АТ "ДЕЛЬТА БАНК"	75 053 485,35	15 047 666,40
	Всього	359 915 328,48	59 640 372,91

Розподіл активів неплатоспроможних банків за основними видами наведено у таблиці 3.1.2 та рисунку 3.1.1.

Таблиця 3.1.2.

Розподіл активів неплатоспроможних банків за основними видами

АКТИВ	Номінальна вартість активів (без урахування переоцінки), млн грн
Високоліквідні кошти	2 159,80
Міжбанк розміщений, в т.ч. кошти на кор. Рахунках	319,49
Цінні папери, корпоративні права, включаючи вкладення в асоційовані та дочірні компанії	4 781,41
Кредитний портфель	303 963,68
Дебіторська заборгованість	34 963,65
Нерухомість, земля	13 141,73
Нефінансові та нематеріальні активи: активи на продаж, основні засоби, запаси, нематеріальні активи тощо	331,39
Інші активи	254,18
Всього активи (без врахування переоцінки)	359 915,33

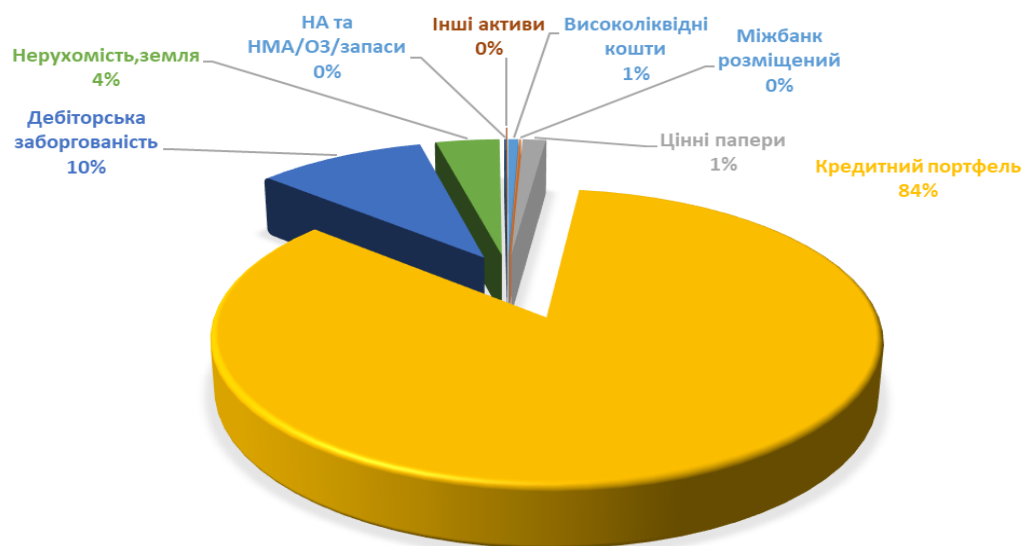

Рис. 3.1.1. Розподіл активів неплатоспроможних банків за основними видами

За 2019 рік Фондом було завершено процедуру ліквідації 30 банків, тобто внесено записи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань про припинення цих банків як юридичних осіб, відтак, їх ліквідація вважається завершеною, самі банки – ліквідованими, а повноваження Фонду як ліквідатора припинено (табл. 3.1.3.).

Таблиця 3.1.3.
Банки, в яких завершена процедура ліквідації протягом 2019 року

Назва банку	Дата складання ліквідаційного балансу	Дата внесення запису про припинення
ПАТ «МЕЛІОР БАНК»	03.12.2018	01.02.2019
ПАТ «ФІНБАНК»	03.12.2018	03.01.2019
ПАТ КБ «СТАНДАРТ»	01.01.2019	16.05.2019
ПАТ «ТЕРРА БАНК»	01.03.2019	15.05.2019
ПАТ «ЗАХІДІНКОМБАНК»	01.03.2019	03.05.2019
ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ДАНІЕЛЬ»	05.04.2019	14.05.2019
ПУАТ «СМАРТБАНК»	01.04.2019	24.04.2019
ПАТ «КБ «ІНТЕРБАНК»	15.04.2019	24.05.2019
ПАТ «ПРАЙМ-БАНК»	09.04.2019	07.06.2019
ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ»	02.05.2019	25.06.2019
ПАТ «БАНК ФОРУМ»	08.05.2019	04.07.2019
ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК»	21.05.2019	10.07.2019
АТ «ФІНРОСТБАНК»	03.06.2019	09.07.2019
ПАТ «РЕАЛ БАНК»	15.05.2019	29.07.2019
АТ «БАНК «МЕРКУРІЙ»	15.05.2019	30.07.2019
ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ»	03.06.2019	26.07.2019
ПАТ «КБ «УФС»	02.05.2019	14.08.2019
ПАТ «АКБ БАНК»	02.05.2019	28.08.2019
ПАТ «КБ «АКСІОМА»	01.07.2019	03.09.2019
ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ»	01.08.2019	16.09.2019
АБ «УКООПСПІЛКА»	29.08.2019	27.09.2019
ПАТ «СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК»	02.09.2019	25.09.2019
АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК»	17.05.2019	15.10.2019
АТ «ПОРТО-ФРАНКО»	13.09.2019	18.10.2019
ПАТ «УНІКОМБАНК»	02.09.2019	14.11.2019
ПАТ «ОМЕГА БАНК»	10.10.2019	18.11.2019

ПАТ «ПРОМЕКОНОМБАНК»	13.06.2019	18.11.2019
ПАТ «ЮНІОН СТАНДАРД БАНК»	20.05.2019	11.12.2019
АТ «СВРОГАЗБАНК»	31.10.2019	11.12.2019
ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК»	01.11.2019	26.12.2019

У 2019 році було розроблено механізм передачі в безпосереднє управління Фондом ліквідацією низки банків:

- ПАТ «ПРОФІН БАНК», проаналізовано стан справ у банку та складено і затверджено індивідуальний покроковий план заходів щодо управління зазначеним неплатоспроможним банком.

- ПАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК», складено та затверджено ліквідаційний баланс і звіт про завершення процедури ліквідації.

- ПАТ «ЗОЛОТІ ВОРОТА», проаналізовано стан справ у банку та складено і затверджено звіт про фінансовий стан та звіт уповноваженої особи Фонду на ліквідацію ПАТ «ЗОЛОТІ ВОРОТА» щодо проведеної роботи з процедури ліквідації банківської установи станом на 18.12.2019. Станом на сьогодні Фондом безпосередньо здійснюється управління двома активами та проводиться претензійно-позовна робота.

- ПАТ КБ «ПРОМЕКОНОМБАНК», складено та затверджено ліквідаційний баланс і звіт про завершення процедури ліквідації. 18 листопада 2019 року внесено запис до ЄДР про припинення ПАТ КБ «ПРОМЕКОНОМБАНК» юридичної особи.

- ПАТ «АВТОКРАЗБАНК», складено та затверджено ліквідаційний баланс і звіт про завершення процедури ліквідації. 28 серпня 2019 року внесено запис до ЄДР про припинення ПАТ «АВТОКРАЗБАНК» юридичної особи.

У неплатоспроможних банках виконують відповідні функції делеговані Фондом 18 уповноважених осіб. Упродовж 2019 року загальна кількість уповноважених осіб Фонду на здійснення заходів з виведення банків з ринку зменшилась на 38% або зменшилась на 11 осіб. Це стало можливим в наслідок того, що Фондом у 2019 року продовжувалась робота щодо формування окремих банків у кластери. Такий підхід направлений на підвищення оптимізації використання наявних людських, фінансових та матеріальних ресурсів Фонду та збереження ліквідаційної маси банків.

При формуванні того чи іншого кластеру враховуються фактори, які впливають чи можуть, на різних етапах, вплинути на процес та ефективність реалізації в банку процедур з виведення банку з ринку визначених Законом. При формуванні кластера враховується: на якому етапі реалізації процедур відповідно до Закону перебуває неплатоспроможний банк; розмір банку; територіальне розташування банку та ліквідаційної маси; наявні та потенційні кадрові ресурси та інші фактори, які можуть вплинути на реалізацію Фондом процедур з виведення банку з ринку.

Всі ці дії направлені на забезпечення Фондом, уповноваженими особами принципів та норм Закону направлених на захист прав і законних інтересів вкладників банків та сприяє забезпеченню ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків.

3.2. Надходження до неплатоспроможних банків

За звітний рік до неплатоспроможних банків надійшло 9 128,8 млн грн. Найбільша сума надійшла до АТ "ДЕЛЬТА БАНК" 1 679,6 млн грн, що складає 18,4% загальної суми. На другому та третьому місцях відповідно АТ «ВТБ БАНК» та ПАТ «КБ «НАДРА» з сумами 1 614,7 млн грн, або 17,7% загальної суми, та 1 553,9 млн грн, або 9,2% загальної суми, відповідно. У таблиці 3.2.1. наведені дані 13 банків з питомою вагою надходжень 1,0% та вище. До решти 68 банків надійшло 1 120,7 млн грн, що становить 12,3% загальної суми.

Таблиця 3.2.1.

Надходження до неплатоспроможних банків

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	1 679,6	18,4%
2	АТ «ВТБ БАНК»	1 614,7	17,7%
3	ПАТ «КБ «НАДРА»	1 553,9	17,0%
4	ПАТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	838,1	9,2%
5	ПАТ "БАНК ФОРУМ"	554,5	6,1%
6	ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК"	539,3	5,9%
7	АТ «РОДОВІД БАНК»	233,6	2,6%
8	ПАТ «Банк «Київська Русь»	228,9	2,5%
9	ПАТ «ВіЕйБі Банк»	185,7	2,0%
10	ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	159,6	1,7%
11	ПАТ "ПтБ"	152,6	1,7%
12	ПУАТ "ФІДОБАНК"	152,0	1,7%
13	АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	115,8	1,3%
14	Інші (68 банків)	1 120,7	12,3%
	Всього	9 128,8	100,0%

Найбільша частка (85,8%) у структурі надходжень до неплатоспроможних банків у звітному році належить надходженням від продажу майна. За звітний рік до неплатоспроможних банків від продажу майна надійшло 7 832,0 млн грн, від погашення кредитів надійшло 970,2 млн грн, надходження від продажу цінних паперів складають 16,6 млн грн, від оренди – 105 млн грн, інші надходження – 205,2 млн грн (табл. 3.2.2).

Таблиця 3.2.2.

Види надходжень до неплатоспроможних банків

Види надходження	Сума, млн грн	Питома вага
Продаж майна	7 832,0	85,8%
Погашення кредитів	970,2	10,6%
Оренда	105,0	1,1%

Цінні папери	16,6	0,2%
Інші надходження (одноразові надходження)	205,2	2,2%
Всього	9 128,8	100,0%

Найбільша сума від продажу майна надійшла до АТ «ВТБ БАНК» 1 538,5 млн грн, що складає 19,6% загальної суми надходжень від продажу майна. На другому та третьому місцях відповідно ПАТ «КБ «НАДРА» та АТ «ДЕЛЬТА БАНК» з сумами 1 404,3 млн грн, або 17,9% загальної суми, та 1 339,1 млн грн, або 17,1% загальної суми, відповідно. У таблиці 3.2.3. наведені дані 13 банків з питомою вагою надходжень 1,0% та вище. До решти 68 банків надійшло 901,3 млн грн, що становить 11,5% загальної суми.

Таблиця 3.2.3.

Надходження від продажу майна

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	АТ «ВТБ БАНК»	1 538,5	19,6%
2	ПАТ «КБ «НАДРА»	1 404,3	17,9%
3	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	1 339,1	17,1%
4	ПАТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	609,4	7,8%
5	ПАТ "БАНК ФОРУМ"	546,7	7,0%
6	ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК"	482,2	6,2%
7	ПАТ «Банк «Київська Русь»	221,6	2,8%
8	АТ «РОДОВІД БАНК»	210,3	2,7%
9	ПАТ «ВіЕЙБі Банк»	152,4	1,9%
10	ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	140,2	1,8%
11	АТ "СВРОГАЗБАНК"	112,4	1,4%
12	ПАТ "ПтБ"	93,9	1,2%
13	ПУАТ "ФІДОБАНК"	80,7	1,0%
14	Інші (68 банків)	901,3	11,5%
	Всього	7 832,8	100,0%

3.3. Розрахунки з кредиторами банків

З дня свого призначення уповноважена особа Фонду на ліквідацію приступає до оцінки майна банку шляхом залучення суб'єктів оціночної діяльності у порядку, визначеному Положенням Про порядок відбору осіб, які можуть виконувати роботи (надавати послуги) неплатоспроможним банкам або банкам, що ліквідуються, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду №434 від 28.03.2016 р. (зі змінами та доповненнями) та іншими нормативно- правовими актами Фонду.

Така оцінка здійснюється з метою формування ліквідаційної маси банку. Кошти, одержані в результаті ліквідації та продажу майна (активів) банку, спрямовуються Фондом на задоволення вимог кредиторів у черговості, визначеній частиною першої статті 52 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Вимоги до банку, незадоволені за недостатністю його майна, вважаються погашеними, що не позбавляє Фонд або уповноважену особу Фонду права звертатися з вимогами до пов'язаної з банком особи у порядку, визначеному частиною п'ятою статті 52 Закону.

Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження коштів від продажу майна (активів) банку після повного задоволення вимог попередньої черги. У разі якщо обсяг коштів, одержаних від продажу майна (активів), недостатній для повного задоволення всіх вимог однієї черги, вимоги задовольняються пропорційно до суми вимог, що належать кожному кредитору однієї черги. У разі відмови кредитора від задоволення визнаної в установленому порядку вимоги Фонд не враховує суму грошових вимог цього кредитора.

Так, станом на 01.01.2020 року загальна балансова вартість активів 56 банків під управлінням Фонду, в яких рішенням виконавчої дирекції Фонду затверджено реєстр акцептованих вимог кредиторів, становить 359,73 млрд. грн, в той час як їх оціночна вартість – 59,50 млрд. грн, або 16,54%, що, звичайно, не достатньо для задоволення всіх вимог кредиторів банків (табл. 3.3.1.)

Таблиця 3.3.1

Балансова та оціночна вартість активів

(тис. грн)			
№ з/п	БАНК	Балансова вартість активів	Оціночна вартість активів
1	ПАТ "БАНК "ДЕМАРК" (в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
2	АТ "АРТЕМ-БАНК" (в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
3	ПАТ "КБ "ПВДЕНКОМБАНК" (в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
4	ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК" (в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
5	ПАТ "БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА" (в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
6	ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"(в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
7	АТ КБ "ТК КРЕДИТ"(в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
8	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	952,85	16,08
9	ПАТ "АКТАБАНК"	1 382 368,03	770 353,70
10	ПАТ "ТРІН БАНК"	5 091,78	4 153,56
11	АТ КБ "ЕКСПОБАНК"	2 333 755,83	838 619,48
12	ПАТ "БГ БАНК"	128 762,08	58 238,69
13	ПАТ "ЛЕГБАНК"	673 173,17	86 401,85
14	ПАТ "БАНК КАМБІО"	3 038 048,05	575 546,29
15	ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК"	38 290 286,76	6 470 089,39
16	ПАТ "ПРОФІН БАНК"	655 066,68	65 606,11
17	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК"	2 366 454,51	405 887,71
18	ПАТ "ЗЛАТОБАНК"(дані станом на 01.05.2019)	13 493 076,43	1 227 178,68
19	ПАТ "ІМЕКСБАНК"	16 011 994,93	2 600 915,25
20	ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК"	99 291,34	67 993,32
21	ПАТ "КБ "НАДРА"	46 395 897,59	5 298 852,50
22	ПАТ "ЕНЕРГОБАНК"	1 661 034,09	187 517,08
23	ПАТ "АКБ "КИЇВ"	67 321,79	67 290,66
24	ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	2 299 195,96	385 104,87

25	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК"	8 522 941,75	348 577,22
26	ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	1 939 499,01	71 726,34
27	АТ "ДЕЛЬТА БАНК"	75 053 485,35	15 047 666,40
28	ПАТ "АКБ "КАПІТАЛ" (дані станом на 25.03.2019)	1 343 742,15	110 642,80
29	ПАТ "РАДИКАЛ БАНК"	281 860,05	154 362,76
30	ПАТ "ІНТЕГРАЛ-БАНК"	1 029 249,39	103 035,99
31	АТ "БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	2 480 104,09	621 628,79
32	АТ "БАНК ВЕЛЕС"	14 190,67	6 556,80
33	ПАТ БАНК "КОНТРАКТ"	293 779,65	70 284,99
34	АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	38 447 682,40	5 050 494,70
35	ПАТ "ВБР"	2 818 713,24	753 832,64
36	ПАТ "КБ "ПРЕМІУМ"(дані станом на 12.03.2018)	948 196,39	284 377,02
37	ПАТ "АВАНТ-БАНК"	969,11	969,11
38	ПАТ "УКРІНБАНК" (дані станом на 07.07.2016)	5 322 424,60	-
39	ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК"	7 368 078,93	2 207 910,57
40	ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	6 439 023,96	74 093,36
41	ПУАТ "ФІДОБАНК"	4 544 536,12	1 134 316,46
42	ПАТ КБ "ЄВРОБАНК"	367 982,19	79 020,40
43	ПАТ "КСГ БАНК» (дані станом на 10.04.2017)	455 096,00	122 824,24
44	ПАТ "БАНК "ТРАСТ"	128 348,91	12 578,19
45	ПАТ "КБ "ІНВЕСТБАНК"	427 826,63	124 710,48
46	АТ "ФОРТУНА-БАНК"	1 888,15	1 885,83
47	ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК"	2 192 112,37	241 342,89
48	ПАТ "БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	362 197,60	110 172,54
49	ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	274,07	273,04
50	ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	1 265 459,01	518 058,08
51	ПАТ "АКБ "НОВИЙ"	4 334,80	3 409,71
52	АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	497 051,99	217 124,67
53	АТ "РОДОВІД БАНК"	17 122 005,86	2 750 320,12
54	ПАТ "БАНК "ЮНІСОН"	488 132,72	139 634,54
55	АТ "ВТБ БАНК"	21 794 587,38	5 372 700,54
56	ПАТ "КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	28 872 028,54	4 658 983,14
Загальна сума в тис. грн		359 729 574,95	59 503 279,60

Загальна сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2020 становить 286 461 241,63 тис. грн (враховуючи банки, в яких завершено ліквідацію), з них (в розрізі черг):

Таблиця 3.3.2

Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів в розрізі черг

Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2020, тис. грн	2 черга, тис. грн	3 черга, тис. грн	4 черга, тис. грн	5 черга, тис. грн	6 черга, тис. грн	7 черга, тис. грн	8 черга, тис. грн	9 черга, тис. грн	10 черга, тис. грн
286 461 241,63	49 397,89	95 493 814,96	38 807 601,29	8 169 688,51	66 567,42	123 896 350,98	11 158 597,46	6 640 829,69	2 178 393,43

За 2019 рік сума затверджених акцептованих вимог кредиторів зросла на 20 684 156,16 тис. грн, що здебільшого обумовлено затвердженням реєстру кредиторів в 2019 році у 2 неплатоспроможних банках, з них найбільший по сумі затверджених акцептованих вимог кредиторів: ПАТ "КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА" – 13 994 188,94 тис. грн.

За 2019 рік по всім чергам кредиторських вимог погашено – 10 135 173,72 тис. грн.

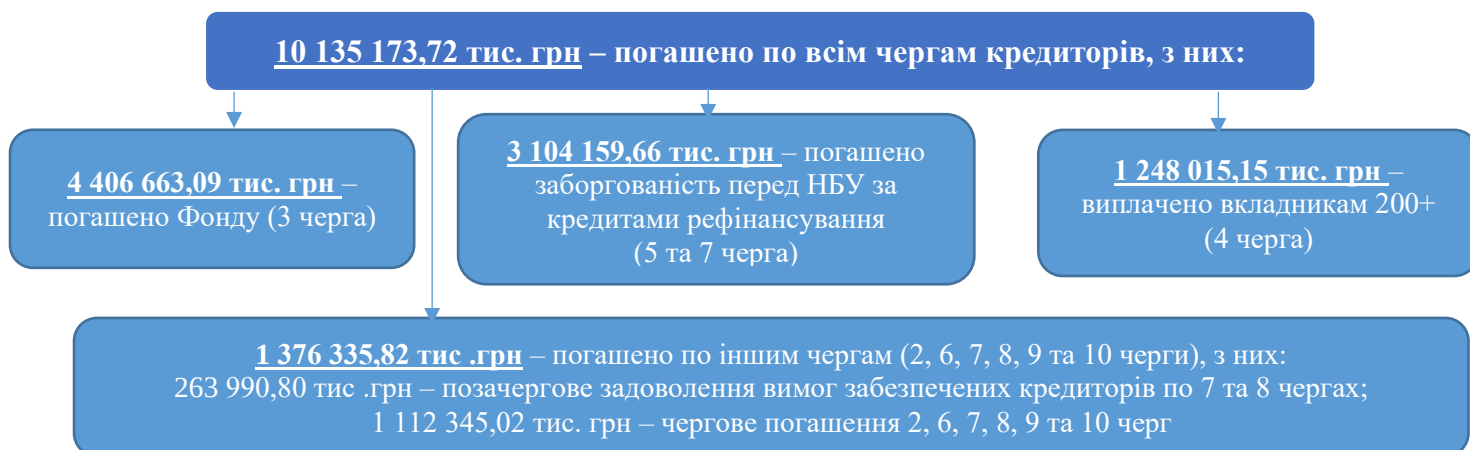

Рис. 3.3.1. Погашення кредиторських вимог за 2019 рік

Погашення кредиторських вимог другої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів другої черги – 49 397,89 тис. грн.

Станом на 01.01.2020 погашено 47 944,12 тис. грн, що становить 97,06% всієї заборгованості по черзі, з них за 2019 рік – 12 986, 36 тис. грн.

З 41 банку повністю другу чергу погашено в 31 неплатоспроможному банку. По 6 банкам повне погашення не відбулось, в зв'язку з тим, що окремі фізичні особи вчасно не з'явилися за заробітною платою. Кількість депонованих коштів по таким банкам – 34,78 тис. грн.

По 1 банку не розпочато погашення 2-ої черги, а саме: ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ГЕФЕСТ".

Погашення кредиторських вимог третьої черги (Фонду гарантування)

Сума акцептованих вимог кредиторів третьої черги – 95 493 814,96 тис. грн.

Станом на 01.01.2020 погашено 24 152 942,96 тис. грн, що становить 25,29% всієї заборгованості по черзі, з них за 2019 рік – 4 406 663,09 тис. грн.

Лідерами по погашенню третьої черги за 2019 рік були наступні банки:

1. АТ "ДЕЛЬТА БАНК" – 1 024 335,29 тис. грн (23,25% від суми погашення третьої черги за 2019 рік);
2. АТ «ВТБ БАНК» – 955 291,05 тис. грн (21,68% від суми погашення третьої черги за 2019 рік);
3. АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ" – 563 507,80 тис. грн (12,79% від суми погашення третьої черги за 2019 рік);
4. ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК" – 497 398,45 тис. грн (11,29% від суми погашення третьої черги за 2019 рік);
5. ПАТ "КБ "НАДРА" – 251 657,28 тис. грн (5,71% від суми погашення третьої черги за 2019 рік);

На рисунку 3.3.2 наведені лідери серед банків по обсягу погашення третьої черги (за весь час) станом на 01.01.2020 (у відсотковому співвідношенні суми погашення кожного банку до загальної суми погашення третьої черги кредиторів – 24 152 942,96 тис. грн):

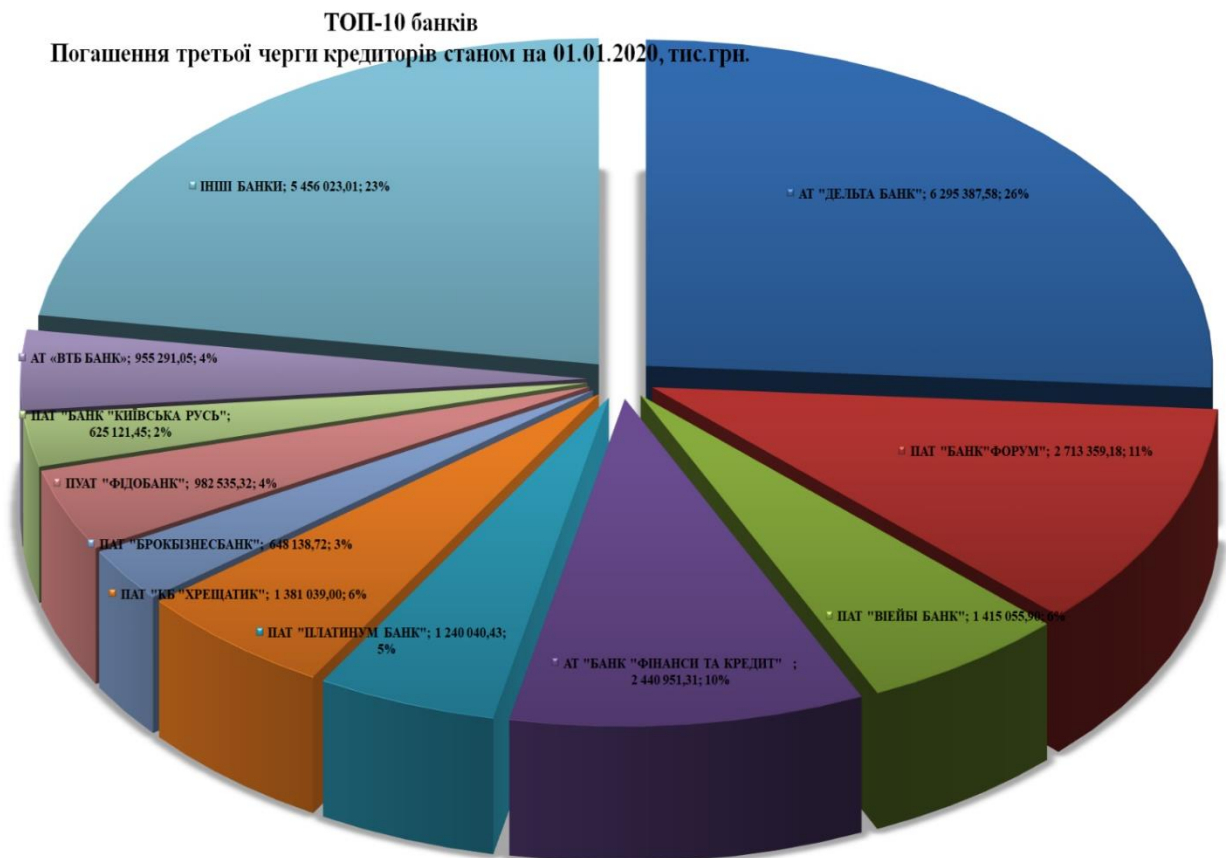

Рис. 3.3.2. Банки-лідери по погашенню третьої черги кредиторів

Погашення кредиторських вимог четвертої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів четвертої черги – 38 807 601,29 тис. грн. По четвертій черзі погашено 3 101 846,61 тис. грн, що становить 7,99%. За 2019 рік четверту чергу погашено на – 1 248 015,15 тис. грн.

Повністю четверту чергу погасили наступні банки:

ПАТ "ГРІН БАНК" (задоволено вимоги 4 вкладників 200+).

ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК" (задоволено вимоги 3 вкладників 200+).

ПАТ "БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ" (задоволено вимоги 4 вкладників 200+).

ПАТ "БАНК "ЮНІСОН" (задоволено вимоги 108 вкладників 200+).

По ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК" задоволено 99,99% вимог кредиторів – 171 418,04 тис. грн (з 65 вкладників 200+ задоволено вимоги 64, по 1 депоновано 1,93 тис. грн).

По ПАТ "ВБР" задоволено 99,99% вимог кредиторів – 719 952,74 тис. грн (з 139 вкладників 200+ задоволено вимоги 134, по 5 депоновано 8,89 тис. грн).

По ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ» задоволено 91,50% вимог кредиторів – 230 945,26 тис. грн.

По ПАТ "ДІАМАНТБАНК" задоволено 74,92% вимог кредиторів – 566 690,39 тис. грн, з них за 2019 рік – 251 367,46 тис. грн.

По АТ «ВТБ БАНК» задоволено 34,94% вимог кредиторів – 224 913,71 тис. грн (погашення відбулось в 2019 році).

По банкам, які ліквідовано, погашення 4ої черги виглядає наступним чином (враховуючи кошти, що були перераховані на депозит нотаріусу, для здійснення подальших виплат):

ПАТ "ПРАЙМ-БАНК" (задоволено 100% вимог кредиторів, кошти отримали 18 вкладників 200+).

По ПАТ "БАНК"ФОРУМ" задоволено 44,75% вимог кредиторів – 1 085 217,07 тис. грн.

По АТ БАНК "МЕРКУРІЙ" задоволено 10,99% вимог кредиторів – 7 743,06 тис. грн.

По ПАТ "БАНК "СОФІЙСЬКИЙ" задоволено 16,42% вимог кредиторів – 21 713,60 тис. грн.

Погашення кредиторських вимог п'ятої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів п'ятої черги – 8 169 688,51 тис. грн, що складається із заборгованості перед НБУ наступних банків: ПАТ "РЕАЛ БАНК" – 551 395,94 тис. грн (банк ліквідовано), ПАТ "БАНК "ФОРУМ" – 486 712,41 тис. грн (заборгованість за кредитами рефінансування погашена повністю, залишок заборгованості перед НБУ 25,30 тис. грн – зразки монет, які належать НБУ, банк ліквідовано), АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ" – 6 941 123,33 тис. грн (погашено 358 459,92 тис. грн), ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК" – 190 456,83 тис. грн (заборгованість за кредитами рефінансування погашена повністю).

Загалом п'яту чергу погашено на 1 035 603,86 тис. грн, що складає 12,68% від загальної заборгованості по п'ятій черзі. За 2019 рік п'яту чергу погашено на 173 154,86 тис. грн (АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ").

Погашення кредиторських вимог шостої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів шостої черги – 66 567,42 тис. грн.

Шосту чергу погашено на 1 661,34 тис. грн, що становить 2,50%, з них ПАТ "ГРІН БАНК" – 6,50 тис. грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ "ПРАЙМ-БАНК" – 7,81 тис. грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі, банк ліквідовано), ПАТ "АКБ "НОВИЙ" – 4,13 тис. грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ "БАНК "ЮНІСОН" – 30,48 тис. грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК" – 16,05 тис. грн (98,92% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ "ВБР" – 141,15 тис. грн (96,19% акцептованих банком вимог по шостій черзі), ПАТ "БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ" – 1 455,21 тис. грн (99,65% акцептованих банком вимог по шостій черзі).

За 2019 рік шосту чергу погашено на 1,22 тис. грн.

Погашення кредиторських вимог сьомої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів сьомої черги – 123 896 350,98 тис. грн, в тому числі залишок забезпеченого боргу перед НБУ, що включений до сьомої черги станом на 01.01.2020 становить – 30 788 349,49 тис. грн (в тому числі 206 721,01 тис. грн по банкам щодо яких внесено запис до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань про державну реєстрацію припинення юридичної особи, а отже, ліквідація банків вважається завершеною, а банки ліквідованими).

Сьому чергу погашено на 14 811 655,52 тис. грн (11,95%) (за 2019 рік сьому чергу погашено на – 3 853 193,38 тис. грн), з них:

– позачергове задоволення вимог кредиторів (НБУ) по черзі за весь час – 9 372 226,79 тис. грн (за 2019 рік погашено – 2 931 004,80 тис. грн):

ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" – за весь час 14 865,08 тис. грн, за 2019 рік – 13,21 тис. грн (банк ліквідовано).

ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК" – за весь час 274 725,86 тис. грн, за 2019 рік – 26 751,60 тис. грн (банк ліквідовано).

ПАТ "АВТОКРАЗБАНК" – за весь час 13 801,65 тис. грн, за 2019 рік – 61,26 тис. грн (банк ліквідовано).

АТ "ЄВРОГАЗБАНК" – за весь час 101 292,56 тис. грн, за 2019 рік – 96 229,46 тис. грн.

ПАТ "АКТИВ БАНК" – за весь час 80 423,07 тис. грн, за 2019 рік – 61 571,81 тис. грн.

АТ КБ "ЕКСПОБАНК" – за весь час 84 074,74 тис. грн, за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "БАНК "ДЕМАРК" – за весь час 26 519,40 тис. грн (борг погашено повністю).

АТ "ПОРТО–ФРАНКО" – за весь час 38 107,23 тис. грн (борг погашено повністю).

ПАТ "БГ БАНК" – за весь час 135 851,17 тис. грн (борг погашено повністю).

ПАТ "ЛЕГБАНК" – за весь час 2 300,00 тис. грн, за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "БАНК КАМБІО" – за весь час 302 747,60 тис. грн, за 2019 рік – 12 455,31 тис. грн.

ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК" – за весь час 229 728,26 тис. грн, за 2019 рік – 5 833,96 тис. грн.

ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК" – за весь час 184 368,49 тис. грн (борг погашено повністю).

ПАТ "ЗЛАТОБАНК" – за весь час 51 230,46 тис. грн, за 2019 рік – 11 606,10 тис. грн.

ПАТ "КБ "НАДРА" – за весь час 2 416 468,55 тис. грн, за 2019 рік – 1 147 355,24 тис. грн.

ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ" – за весь час 305 138,29 тис. грн, за 2019 рік – 118 707,30 тис. грн.

АТ "ДЕЛЬТА БАНК" – за весь час 4 450 653,33 тис. грн, за 2019 рік – 1 402 558,38 тис. грн.

ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК" – за весь час 248 615,18 тис. грн (борг погашено повністю).

ПАТ "ДІАМАНТБАНК" – за весь час 291 597,95 тис. грн (борг погашено повністю).

АТ "РОДОВІД БАНК" – за весь час 119 717,93 тис. грн, за 2019 рік – 47 861,18 тис. грн.

– позачергове задоволення вимог забезпечених кредиторів (треті особи) за весь час – 910 849,48 тис. грн (за 2019 рік погашено – 232 928,76 тис. грн):

ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК" – за весь час 240 563,97 тис.грн. (з них 1 213,50 тис. грн – забезпечений МБК з ПАТ «Реал Банк», 118 758,91 тис. грн – АТ «Ощадбанк», 120 591,56 тис. грн – ДП "Антонов"), за 2019 рік – 120 591,56 тис. грн (ДП "Антонов") (банк ліквідовано).

АТ БАНК "МЕРКУРІЙ" – за весь час 47 510,78 тис. грн (з них 35 957,36 тис. грн – «Державна іпотечна установа», 11 553,42 тис. грн – ТОВ «ПЛАНЕТА КОМФОРТ»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн (банк ліквідовано).

ПАТ "ФОРУМ" – за весь час 35 377,80 тис. грн (забезпечений МБК з ПАТ «ВТБ Банк», передача у власність ВТБ банку готелю «Баккара»), за 2019 рік – 0,00 тис.грн. (банк ліквідовано).

ПАТ "АВТОКРАЗБАНК" – за весь час 6 694,63 тис. грн (з них 4 682,74 тис. грн – «Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України», 2 011,89 тис. грн – «Державна іпотечна установа»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн (банк ліквідовано).

ПАТ "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК" – за весь час 2 905,17 тис. грн (гарантійний депозит АТ «Укресімбанк»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

АТ "ЄВРОГАЗБАНК" – за весь час 2 165,19 тис. грн («Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»), за 2019 рік – 52,22 тис. грн.

АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА" – за весь час 287,66 тис. грн (гарантійний депозит ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

АТ КБ "ЕКСПОБАНК" – за весь час 97 547,72 тис. грн (з них 8 200,08 тис. грн – гарантійний депозит АТ «Укресімбанк», 89 347,63 тис. грн – ТОВ «ФК «Прайм Кепітал Груп»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "ЗЛАТОБАНК" – за весь час 59 597,95 тис. грн (з них 57 366,81 тис. грн – «Німецько – Український фонд», 2 231,14 тис. грн – ТОВ "Порше Мобіліті»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "ІМЕКСБАНК" – за весь час 10 035,85 тис. грн (з них 278,85 тис. грн – гарантійний депозит АТ «Укресімбанк», 9 757,00 тис. грн – «Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "КБ "НАДРА" – за весь час 43 708,66 тис. грн (з них 36 808,66 тис. грн – «Німецько – Український фонд», 6 900,00 тис. грн – ПАТ "Альфа банк"), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ КБ "СТАНДАРТ" – за весь час 255,92 тис. грн (АБ "Укргазбанк"), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "БАНК"КИЇВСЬКА РУСЬ" – за весь час 6 944,63 тис. грн («Німецько – Український фонд»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК" – за весь час 11 009,28 тис. грн («Німецько – Український фонд»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ" – за весь час 2 003,99 тис. грн (з них 31,82 тис. грн – ПАТ "Альфа банк", 1 972,17 тис. грн – гарантійний депозит АБ "Укргазбанк"), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

АТ "ДЕЛЬТА БАНК" – за весь час 16 480,90 тис. грн («Укресімбанк»), за 2019 рік – 5 682,09 тис. грн («Укресімбанк»).

ПАТ "РАДИКАЛ БАНК" – за весь час 48 181,08 тис. грн («Державна іпотечна установа»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "ІНТЕГРАЛ-БАНК" – за весь час 27 256,78 тис. грн (забезпечений МБК з ПАТ «КБ «Хрещатик»»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

АТ "ФОРТУНА-БАНК" – за весь час 130 355,64 тис. грн («Укрексімбанк»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "ДІАМАНТБАНК" – за весь час 15 362,98 тис. грн (ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»), за 2019 рік – 0,00 тис. грн.

АТ «ВТБ БАНК» – за весь час 95 303,76 тис. грн (АТ "ТАСКОМБАНК"), за 2019 рік – 95 303,76 тис. грн (АТ "ТАСКОМБАНК").

ПАТ "АКТИВ БАНК" – за весь час 915,33 тис. грн (АТ «Укрексімбанк»), за 2019 рік – 915,33 тис. грн (АТ «Укрексімбанк»).

ПАТ "БАНК КАМБІО" – за весь час 10 383,80 тис. грн («Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»), за 2019 рік – 10 383,80 тис. грн («Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»).

– чергове задоволення вимог кредиторів:

ПАТ "КЛАСИКБАНК" – 2 207,64 тис. грн (100%) (банк ліквідовано).

ПАТ "ОМЕГА БАНК" – 2 736,45 тис. грн, за 2019 рік – 2 703,06 тис. грн (100%) (банк ліквідовано).

ПУАТ "СМАРТБАНК" – 21 286,20 тис. грн (36,39% загальної заборгованості банку по черзі), за 2019 рік – 21,16 тис. грн (банк ліквідовано).

АТ КБ «ТК КРЕДИТ» – 3 275,96 тис. грн, за 2019 рік – 0,13 тис. грн (100%).

ПАТ "АКБ "КИЇВ" – 1 228,12 тис. грн, за 2019 рік – 1 196,64 тис. грн (100%).

ПАТ "ГРІН БАНК" – 102 784,18 тис. грн (97,35% загальної заборгованості банку по черзі).

ПАТ "ВБР" – 4 074 374,41 тис. грн (81,80% загальної заборгованості банку по черзі), за 2019 рік – 554 321,07 тис. грн.

ПАТ "ПРАЙМ-БАНК" – 110 677,47 тис. грн (64,26% загальної заборгованості банку по черзі), за 2019 рік – 7 700,08 тис. грн.

ПАТ "АКБ "НОВИЙ" – 1 444,00 тис. грн (51,00% загальної заборгованості банку по черзі), за 2019 рік – 1 441,97 тис. грн.

АТ "БАНК ВЕЛЕС" – 849,30 тис. грн (48,71% загальної заборгованості банку по черзі).

ПАТ "БАНК "ЮНІСОН" – 20 428,36 тис. грн (48,03% загальної заборгованості банку по черзі), за 2019 рік – 7 706,44 тис. грн.

ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК" – 185 656,77 тис. грн (враховуючи погашення заборгованості за кредитами рефінансування перед НБУ погашено 35,17% загальної заборгованості банку по черзі), за 2019 рік – 112 538,87 тис. грн.

ПАТ "БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ" – 1 630,40 тис. грн (9,59% загальної заборгованості банку по черзі), за 2019 рік – 1 630,40 тис. грн.

Погашення кредиторських вимог восьмої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів восьмої черги – 11 158 597,46 тис. грн. Восьму чергу погашено на 208 302,64 тис. грн (за 2019 рік – 43 437,23 тис. грн), з них:

10,71 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "КЛАСИКБАНК" (100% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).

218,15 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "ОМЕГА БАНК" (0,04% загальної заборгованості банку по черзі, погашення відбулось в 2019 році) (банк ліквідовано).

359,47 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "АКБ "НОВИЙ" (72,34% загальної заборгованості банку по черзі).

39 030,00 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "ГРІН БАНК" (96,31% загальної заборгованості банку по черзі, в 2019 році заборгованість не погашалась).

2 857,80 тис. грн – позачергове задоволення ПАТ "БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА" («Укрексімбанк») (загалом погашено 41,74% заборгованості банку по черзі, за 2019 рік – 2 857,80 тис. грн).

143 479,46 тис. грн – позачергове задоволення ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК", з них 64 923,85 тис. грн – Міжнародна Фінансова Корпорація «International Finance Corporation», 78 555,62 тис. грн – АТ «Ощадбанк» (загалом погашено 99,19% заборгованості банку по черзі, за 2019 рік – 18 014,23 тис. грн).

22 346,64 тис. грн – задоволення 8-ої черги ПАТ "БАНК "ЮНІСОН", з них позачергове 10 177,86 тис. грн – АБ "Укргазбанк", 12,12 тис. грн – АТ "ТАСКОМБАНК", чергове – 12 156,66 тис. грн (загалом погашено 99,99% заборгованості банку по черзі, за 2019 рік – 22 346,64 тис. грн).

Погашення кредиторських вимог дев'ятої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів дев'ятої черги – 6 640 829,69 тис.грн.

Станом на 01.01.2020 дев'яту чергу погашено на 1 189 811,67 тис.грн. – 17,92% від загальної заборгованості по дев'ятій черзі, з них:

972 632,68 тис.грн. – чергове задоволення АТ КБ «ТК КРЕДИТ» (57,62% загальної заборгованості банку по черзі, в 2019 погашено – 285 820,85 тис.грн.).

204 795,88 тис.грн. – чергове задоволення ПАТ "АКБ "НОВИЙ" (100% загальної заборгованості банку по черзі).

12 308,05 тис.грн. – чергове задоволення ПАТ "БАНК "ЮНІСОН" (99,29% загальної заборгованості банку по черзі, в 2019 році погашено – 12 308,05 тис.грн.).

55,57 тис.грн. – позачергове задоволення ПАТ "ВБР" (0,01% загальної заборгованості банку по черзі, в 2019 році заборгованість не погашалась).

19,49 тис.грн. – чергове задоволення ПАТ "КЛАСИКБАНК" (100% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).

Погашення кредиторських вимог десятої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів десятої черги – 2 178 393,43 тис. грн.

Станом на 01.01.2020 десяту чергу погашено на 5,74% від загальної заборгованості по черзі, а саме на 125 045,70 тис. грн, з них:

10 063,93 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "ДЕРЖЗЕМБАНК" (100% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).

39 752,96 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "АКБ "НОВИЙ" (31,00% загальної заборгованості банку по черзі, в 2019 році погашено – 24 364,72 тис. грн).

75 228,80 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "БАНК "ЮНІСОН" (100% загальної заборгованості банку по черзі погашено в 2019 році).

Погашення кредиторських вимог станом на 01.01.2020 наведено на рис. 3.3.3.

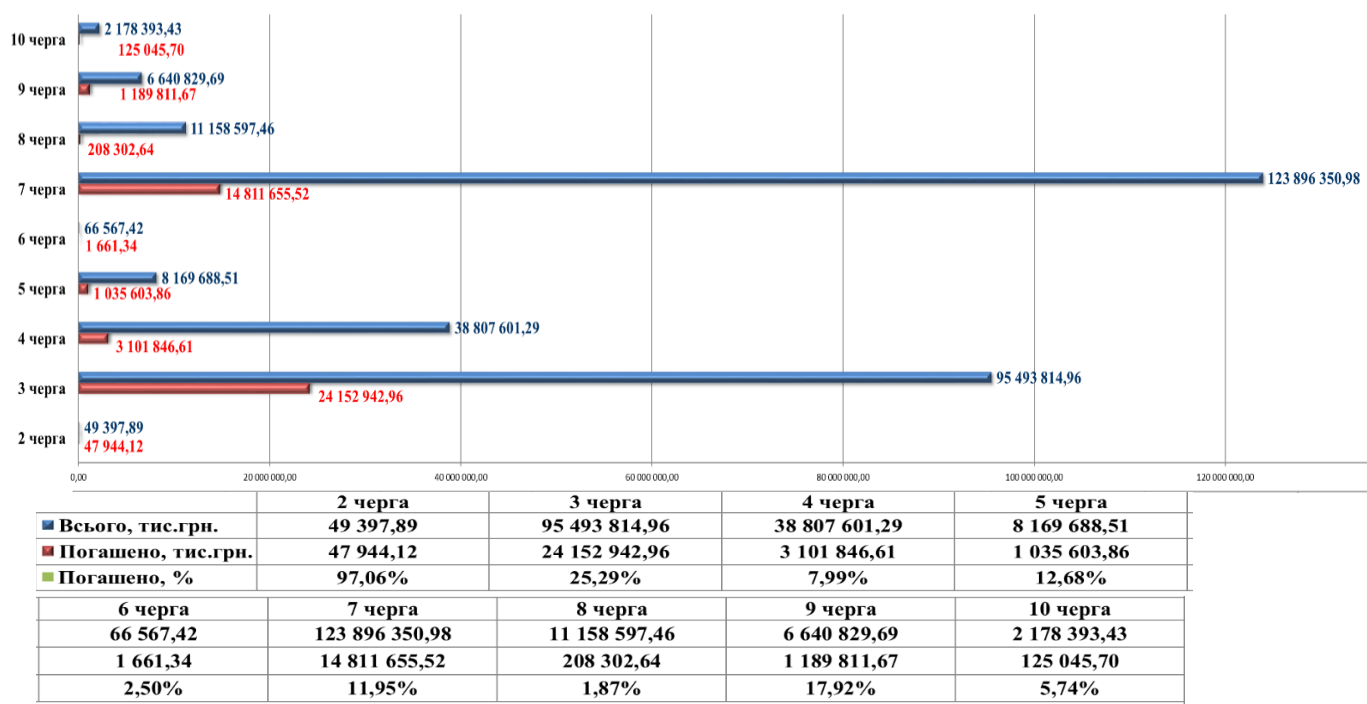

Рис.3.3.3. Погашення кредиторських вимог в розрізі черг

Окремо зазначимо інформацію щодо погашення заборгованості неплатоспроможних банків за кредитами НБУ.

Всього за 2019 рік погашено заборгованість за кредитами НБУ на 3 104 159,66 тис. грн, усі погашення відбулись позачергово, з них найбільші суми погашення – 1 402 558,37 тис. грн (АТ «ДЕЛЬТА БАНК») та 1 147 355,24 тис. грн (ПАТ "КБ "НАДРА"). За весь час за кредитами НБУ погашено – 10 407 830,65 тис. грн.

Станом на 01 січня 2020 заборгованість неплатоспроможних банків за кредитами рефінансування НБУ обліковується на рахунках 16 банків (без врахування банків, які ліквідовано і по яким залишилися зобов'язання перед НБУ), загальний залишок заборгованості по цим банкам – 44 175 791,12 тис. грн.

3.4. Правове супроводження виведення неплатоспроможних банків з ринку та позовна робота Фонду

У 2019 році Фондом забезпечено юридичне супроводження процесів, пов'язаних із виведенням 91 неплатоспроможного банку з ринку за такими основними напрямками.

1. Проводилась робота, спрямована на забезпечення цілісної системи гарантування вкладів та недопущення втрати контролю над неплатоспроможними банками, а саме:

- було здійснено супроводження судових спорів щодо оскарження рішень Національного банку України та/або Фонду стосовно виведення 19-ти банків з ринку;

- забезпечувалася участь при розгляді у Верховному Суді справ з перегляду рішень судів про відміну тимчасової адміністрації та ліквідації банків, результатом якої є прийняття у 2019 році Верховним Судом остаточних рішень, якими

підтверджено правомірність виведення з ринку ПАТ «БАНК «МИХАЙЛІВСЬКИЙ», ПАТ «УКРКОМУНБАНК», ПАТ «ОМЕГА БАНК». Також Верховним Судом скасовані судові рішення, якими визнавались протиправними рішення Національного банку України та Фонду щодо ліквідації ПАТ «КБ «СОЮЗ» та щодо визнання неплатоспроможним ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК», а справи по цим банкам направлені на новий розгляд до суду першої інстанції;

- забезпечувалась судова робота по поверненню коштів, виплачених Фондом по банкам, по яким в судовому порядку скасовано процедуру виведення їх з ринку. Так, на кінець 2019 року пред'явлено вимоги у судовому порядку на загальну суму понад 1 млрд. грн по ПАТ «АКБ «КАПІТАЛ», ПАТ «АКБ «БАЗИС», АТ «ЗЛАТОБАНК». При цьому, Господарським судом м. Києва винесено рішення по ПАТ АКБ «БАЗИС» про задоволення вимог Фонду на суму 277 млн. грн.

2. Здійснення правового супроводження виведення 86 банків з ринку, повноваження на виведення яких делеговане уповноваженим особам Фонду, а також 5 банків (ПАТ «КБ «ПРОМЕКОНОМБАНК», ПАТ «АКБ БАНК», ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК», ПАТ «ПРОФІН БАНК» та ПАТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»), виведення з ринку яких супроводжується структурними підрозділами Фонду безпосередньо, а саме:

- правове супроводження всіх питань виведення банків з ринку;
- правове супроводження продажу та управління активами банків, наслідком яких є продаж активів неплатоспроможних банків та забезпечення надходження понад 8,9 млрд. грн від їх реалізації;
- координація та контроль здійснення претензійно-позовної роботи банків.

Так, загальна кількість судових проваджень у 2019 році по банкам, повноваження на виведення яких делеговане уповноваженим особам Фонду, згідно даних облікової системи, склала 19 650 справ, у тому числі 1881 справа з сумою позовних вимог понад 10 млн. грн, у яких Фонд приймав участь.

Належне представництво інтересів банків, виведення з ринку яких супроводжується Фондом безпосередньо, у судових інстанціях та органах державної виконавчої служби, згідно даних облікової системи, налічувало 277 судових справ, а також 16 виконавчих проваджень на суму понад 191 млн. грн. При цьому, протягом 2019 року судами було винесене 154 рішення на користь банків, що перебували у безпосередньому управлінні Фонду, на суму більше ніж 7 млрд. грн.

При цьому, претензійно-позовна робота безпосередньо Фонду, де останній є позивачем та відповідачем, у 2019 році налічувала 2010 судових справ на загальну суму понад 49 млрд. грн.

3.5. Розслідування протиправних діянь цивільного та кримінального характеру в неплатоспроможних банках, стягнення шкоди з пов'язаних осіб

Протягом 2019 року Фондом гарантування вкладів фізичних осіб проаналізовано документи 53 неплатоспроможних банків на предмет виявлення шкоди, заподіяної банкам та їх кредиторам рішеннями, діями або бездіяльністю пов'язаних з такими банками осіб.

За наслідками проведеної роботи у вказаному періоді виявлено факти заподіяння банкам та їх кредиторам шкоди на загальну суму, що перевищує 120 млрд. грн, а також встановлено більше 700 пов'язаних з банками осіб, щодо яких є підстави стверджувати, що їх рішеннями, діями або бездіяльністю заподіяно таку шкоду.

До найбільш типових операцій, якими банку та його кредиторам було заподіяно значну шкоду, можна віднести, в якості прикладу, наступні:

- кредитування пов'язаних та потенційно пов'язаних з банком осіб на неринкових умовах (аналіз фінансової звітності таких позичальників свідчить про їх некредитоспроможність, деякі з позичальників були новоствореними підприємствами, кредити видавались під забезпечення «сміттєвих» цінних паперів та іншу неліквідну заставу, процентні ставки за кредитами встановлювались на рівні нижче ринкових); в подальшому такі позичальники виводили кредитні кошти на рахунки нерезидентів (як правило, у вигляді передоплати за укладеними зовнішньо-економічними контрактами, поставки за якими не здійснювались);

- передача банком власних коштів, розміщених на кореспондентських рахунках в іноземних банках (таких, як Meinel Bank AG, Bank Frick & Co. AG, Deutsche Bank Trust Company Americas), у заставу таким банкам в якості забезпечення виконання зобов'язань третіх осіб (як правило, офшорних компаній) перед такими іноземними банками;

- придбання «сміттєвих» цінних паперів;
- виведення банком коштів на компанії-нерезиденти у вигляді сплати значних сум роялті;

- виведення ліквідних активів з-під забезпечення за виданими банком кредитами;

- операції з відступлення прав вимоги за працюючими кредитами (розрахунок за придбання таких кредитів здійснювався коштами, виданими самим же банком в якості кредиту іншим особам);

- продаж банком активів за ціною, що була значно нижче ринкової;
- придбання банком активів за ціною, що значно перевищує ринкову.

Протягом 2019 року Фондом пред'явлено судові вимоги в розмірі близько 25 млрд. грн до 39 пов'язаних з банками осіб, серед яких, зокрема:

- позови щодо АТ «ДЕЛЬТА БАНК» про стягнення шкоди в загальній сумі 20,6 млрд. грн;
- позов щодо ПАТ «ФІДОБАНК» про стягнення шкоди в розмірі 2,6 млрд. грн;
- позов щодо ПАТ «ЮСБ БАНК» про стягнення шкоди в розмірі 1,1

млрд. грн.

Таким чином, на виконання положень частини п'ятої статті 52 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» з метою стягнення шкоди з пов'язаних з банком осіб станом на 31.12.2019 Фондом пред'явлено 35 позовних заяв щодо 34 неплатоспроможних банків на загальну суму більше 89 млрд. грн. У жодному з ініційованих судових процесів відсутні остаточні судові рішення.

Станом на 01.01.2020, починаючи з 2014 року Фондом гарантування під час здійснення процедури виведення з ринку неплатоспроможних банків до правоохоронних органів спрямована 5721 заява про вчинення кримінальних правопорушень на загальну суму збитків понад 376 398,73 млн. грн.

За 3073 заявами внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочато досудове розслідування. Із загальної кількості кримінальних проваджень: слідство триває по 2639 кримінальних провадженнях.

В 31 кримінальному провадженні оголошено про підозру, в тому числі пов'язаним особам АТ «Банк «Фінанси та Кредит» на суму 1,5 млрд. грн; ПАТ «ВіЕйБі Банк» на суму 1,2 млрд; АТ «ДЕЛЬТА БАНК» на суму 850,6 млн. грн; ПАТ КБ «Аксіома» на суму 80 млн. грн.

Спрямовано до суду 41 обвинувальний акт, в тому числі відносно пов'язаних осіб: ПАТ «Банк Михайлівський» на загальну суму 202 млн. грн; ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ» на суму 597 млн. грн.

Із загальної кількості заяв 291 подано за фактом розкрадання коштів банку, 89 - доведення банку до неплатоспроможності, 1097 - розкрадання кредитних коштів позичальниками.

За суб'єктами злочину подано заяв стосовно:

- власників та керівників банку - 463;
- службових осіб банку - 751.

4. КОНСОЛІДОВАНИЙ ПРОДАЖ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

4.1. Формування ринку проблемних активів

Український ринок проблемних кредитів (NPL) неплатоспроможних банків знаходиться на етапі становлення та формування. За даними Національного Банку України обсяг проблемних кредитів (NPL) в Україні уперше за останні роки знизився нижче рівня 50% і на 01.01.2020 становив 48,4%.

Найбільшим продавцем проблемних кредитів в Україні на сьогоднішній день є Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. Фонд гарантування спільно з Prozorro.Sale організував прозорий та дієвий механізм продажу активів (майна) банків. Проте найбільші пули NPL-активів Фонд реалізував спільно з міжнародними консультантами. Зараз Фонд гарантування співпрацює з чотирма іноземними консультантами – компаніями FFN, DebtX, Cohen & Company Financial Ltd. (в Україні представлена структурою ТОВ «Ексіто Партнерс і Коен Україна») та KPMG.

Перший успішний продаж великого пулу NPL-активів в Україні був здійснений за допомогою американських радників – компанії First Financial Network (їхньою дочірньою компанією First Financial Network Ukraine, LLC) у грудні 2018 року. Ціна продажу цих активів склала 130 млн. грн при початковій - 235 млн. грн.

Загалом протягом 2019 року міжнародні консультанти з продажу активів FFN, DebtX, Cohen & Company Financial Ltd підготували до продажу і провели шість успішних аукціонів та допомогли реалізувати NPL-активів Фонду ще на 1,442 млрд. грн. Ще три успішних аукціони з продажу великих пулів NPL-активів у 2019 році були проведені через систему Prozorro.Sale. Ціна продажу цих активів склала 235 млн. грн. Учасниками та переможцями таких аукціонів з продажу NPL-активів були компанії як з українським, так і з іноземним капіталом.

4.2. Результати продажу майна неплатоспроможних банків

Протягом 2019 року за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) неплатоспроможними банками було реалізовано активів (майна) банків на загальну суму 7,97 млрд. грн (рис. 4.2.1). Балансова вартість реалізованих активів становила 237,7 млрд. грн. Таким чином, співвідношення ціни реалізації активів (майна) до балансової вартості склало в середньому 3% (табл. 4.2.1). Такий низький показник пояснюється активним продажом в 2019 році пулів кредитів фізичних осіб та пулів кредитів юридичних осіб, а також пулів активів банків за так званим підходом «один банк – один пул».

Таблиця 4.2.1.

Реалізація активів (майна) банків в 2019 році

Місяць 2019 р	Балансова вартість реалізованих активів (майна) банків, тис. грн.	Ціна реалізації активів за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам, тис. грн.	Співвідношення ціни реалізації активів до балансової вартості активів, %
УСЬОГО	237 726 370	7 977 141	3%
Січень	20 628 282	249 983	1%
Лютий	42 142 994	1 600 664	4%
Березень	39 200 461	477 930	1%
Квітень	12 030 926	592 312	5%
Травень	3 728 618	702 164	19%
Червень	1 374 163	166 462	12%
Липень	19 034 394	694 335	4%
Серпень	21 164 542	882 400	4%
Вересень	21 643 434	525 407	2%
Жовтень	17 366 881	683 131	4%
Листопад	20 988 148	972 322	5%
Грудень	18 423 529	430 032	2%

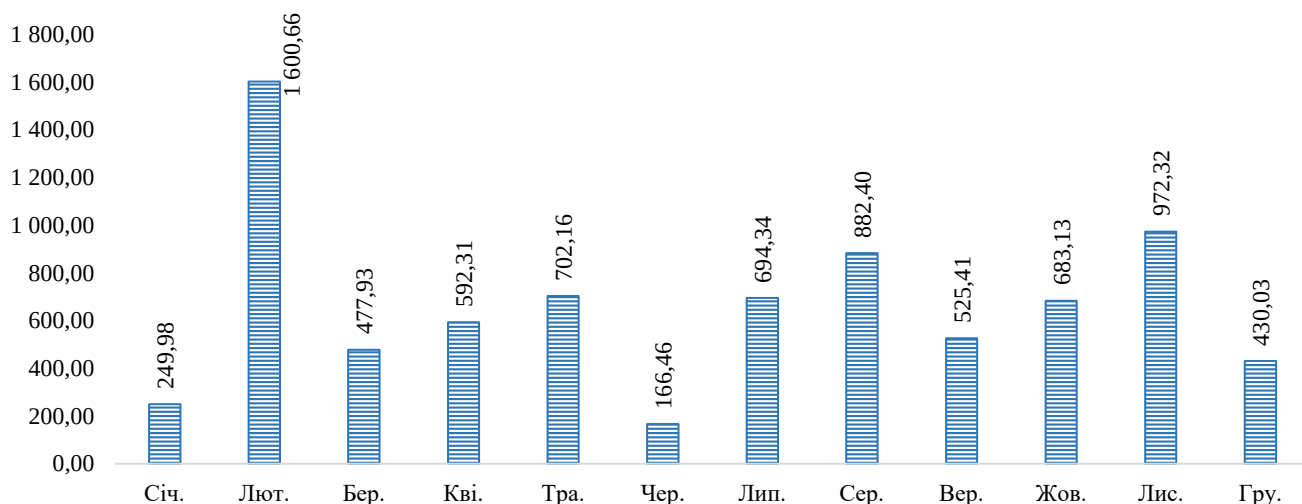

Рис. 4.2.1. Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2019 рік, млн. грн.

Протягом 2019 року за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) неплатоспроможними банками було реалізовано активів (майна) банків на загальну суму 7,97 млрд. грн, що на 26,5% вище, ніж в 2018 році (6,3 млрд. грн) та на 37,4% вище, ніж в 2017 році (5,8 млрд. грн) (табл.4.2.2).

Таблиця 4.2.2.

Порівняння ціни реалізації активів (майна) банків за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2017 - 2019 роки

Тип активу	Ціна реалізації за 2019 рік, тис. грн	Ціна реалізації за 2018 рік, тис. грн	Ціна реалізації за 2017 рік, тис. грн
УСЬОГО	7 977 141	6 278 121	5 797 598
Нерухоме майно	2 786 571	1 656 858	1 695 344
Земельні ділянки	215 342	175 381	78 252
Транспортні засоби	14 758	24 112	55 793
Права вимоги за кредитними договорами та дебіторська заборгованість	4 798 697	4 091 016	3 257 413
Цінні папери	8 143	145 315	445 649
Інші активи та безпосередній продаж	153 629	185 440	265 146

30 жовтня 2017 року відбувся перший продаж активів (майна) банків шляхом проведення відкритих торгів (аукціонів) із використанням електронної торгової системи для проведення електронного аукціону, який складається з автоматичного покрокового зниження початкової (стартової) ціни лоту, етапів подання закритих цінових пропозицій та цінової пропозиції, так званий «голландський аукціон». За період з 30.10.2017 по 31.12.2017 року на «голландському аукціоні» було реалізовано 126 лотів з ціною продажу 47,2 млн. грн. Середнє зниження початкової ціни лотів склало 74%.

В 2018 році на «голландських аукціонах» було виставлено на продаж вже 25 196 лотів зі стартовою ціною 465,8 млрд. грн, 3 660 лотів з яких було реалізовано за ціною реалізації 2,84 млрд. грн, що склало 45% усіх успішних торгів (аукціонів) з продажу активів (майна) банків за 2018 рік.

В 2019 році на «голландських аукціонах» було виставлено на продаж 17 007 лотів зі стартовою ціною 265,8 млрд. грн, 3 637 лотів з яких було реалізовано за ціною реалізації 4,67 млрд. грн., що склало 59% усіх успішних торгів (аукціонів) з продажу активів (майна) банків за 2019 рік. У таблиці 4.2.3. наведено порівняння реалізації активів (майна) банків на «голландських аукціонах» за 2017 - 2019 рр.

Таблиця 4.2.3.

Порівняння реалізації активів (майна) банків на «голландських аукціонах» за 2017 - 2019 роки

Місяць року	Кількість реалізованих лотів на «голландських аукціонах» в 2017-2018 роках, шт.	Ціна реалізації «голландських аукціонів» в 2017-2018 роках, млн. грн	Кількість реалізованих лотів на «голландських аукціонах» в 2019 році, шт.	Ціна реалізації «голландських аукціонів» в 2019 році, млн. грн
УСЬОГО	3 786	2 888	3 637	4 673
Січень	357	320	247	184

Лютий	226	88	174	1 590
Березень	218	188	319	390
Квітень	502	268	239	217
Травень	463	234	405	244
Червень	266	328	320	112
Липень	291	193	413	422
Серпень	227	160	598	668
Вересень	305	162	416	207
Жовтень	262	302	178	321
Листопад	278	222	143	104
Грудень	391	423	185	214

Середнє співвідношення ціни реалізації активів (майна) банків до балансової вартості реалізованих активів (майна) банків на голландських аукціонах становило 3%, але даний показник конверсії по окремих типах активів варіюється від 0,4% до 58%, детальніше у таблиці 4.2.4.

Таблиця 4.2.4.

Співвідношення ціни реалізації активів за результатами відкритих торгів на «голландських аукціонах» до їх балансової вартості за 2019 рік

Тип активу	Балансова вартість, тис. грн	Ціна реалізації за результатами відкритих торгів, тис. грн	Співвідношення ціни реалізації активів до балансової вартості активів, %%
УСЬОГО	158 080 681	4 672 997	3%
Нерухоме майно	2 093 271	1 213 644	58%
Земельні ділянки	287 375	81 335	28%
Транспортні засоби	41 710	15 985	38%
Інші основні засоби	19 133	8 467	44%
Пули кредитів фізичних осіб (іпотека)	12 737 975	458 792	4%
Пули кредитів фізичних осіб (беззаставні)	4 629 536	33 043	1%
Пули кредитів фізичних осіб (автокредити)	2 430 963	21 317	1%
Пули "1 банк=1 пул"	115 660 688	443 943	0,4%
Кредити юридичних осіб та дебіторська заборгованість	17 361 214	1 700 898	10%
Іпотечні кредити	2 785 220	687 869	25%
Інші кредити фізичних осіб	15 801	4 132	26%
Цінні папери	17 794	3 575	20%

За результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) банків за 2019 – 85% від загального обсягу реалізованих активів (майна) банків припало на 10 банків. Лідером продажу активів (майна) банків є АТ «ВТБ БАНК», на який припадає 19%

(за ціною реалізації) всіх успішних відкритих торгів (аукціонів) за 2019 (рис. 4.2.2.).

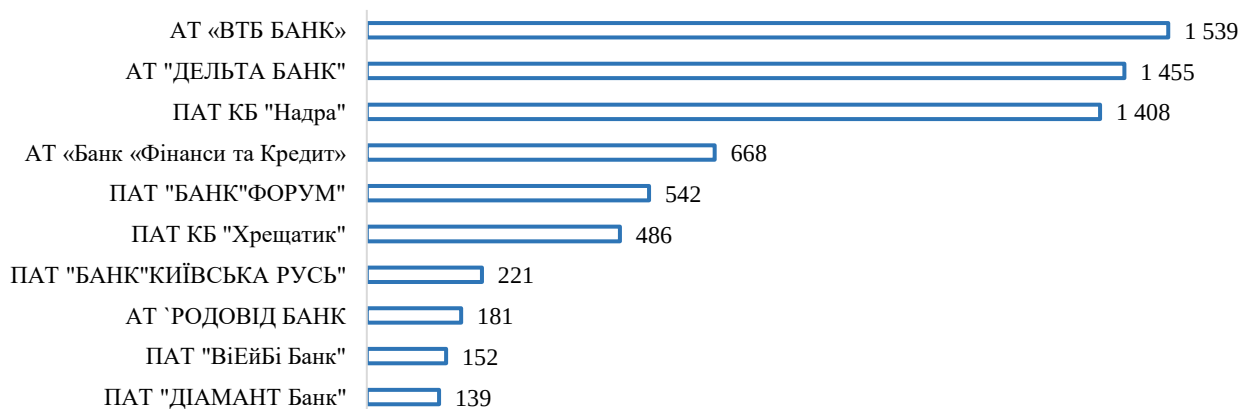

Рис. 4.2.2. Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам протягом 2019 року, млн. грн.

За результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам протягом 2019 року реалізовані активи (майно) банків мали таку структуру за типами активів (майна) банків (табл. 4.2.5.):

Таблиця 4.2.5.

Результати реалізації майна банків за структурою та типами активів

ВСЬОГО, млн. грн.	7 977,1	100%
Права вимоги за кредитними договорами	4 614,2	58%
Основні засоби	3 116,8	39%
Дебіторська заборгованість	184,5	2,3%
Інші активи (картини, монети тощо)	45,1	0,6%
Продаж безпосередньо юридичним чи фізичним особам	8,4	0,1%
Цінні папери / Корпоративні права	8,1	0,1%

Найбільшу питому вагу в сумі реалізованих активів (майна) банків за результатами відкритих торгів (аукціонів) складає реалізація прав вимоги за кредитними договорами – 58% (рис. 4.2.3.).

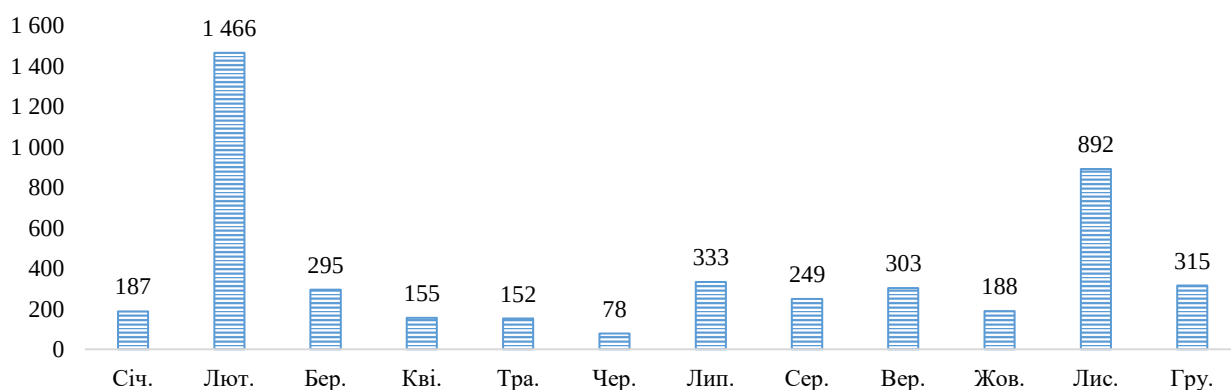

Рис. 4.2.3. Результати аукціонів по продажу кредитів, млн. грн 2019 рік

В структурі реалізованих прав вимоги за кредитними договорами 73% становлять права вимоги за кредитними договорами, укладеними із юридичними особами та 27% - права вимоги за кредитними договорами, укладеними із фізичними особами (рис. 4.2.4.).

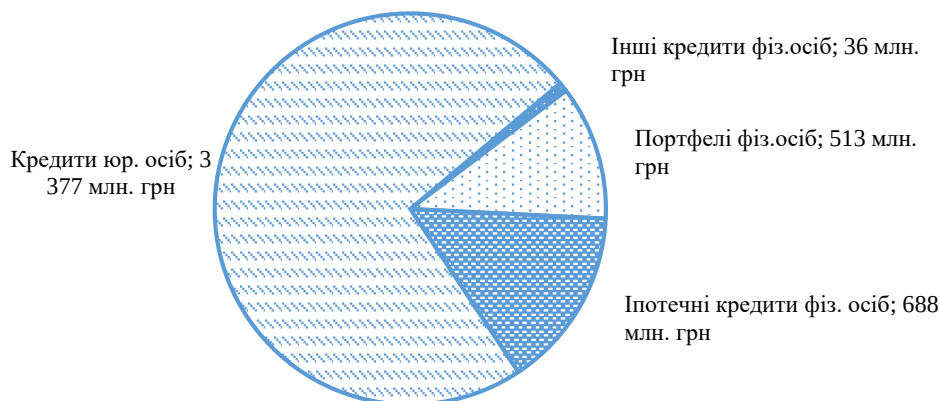

Рис. 4.2.4. Результати аукціонів по продажу кредитів, млн. грн за 2019 рік

Слід зазначити, що в 2019 році було реалізовано більше 370 тис. кредитів, об'єднаних за спільними ознаками в пули кредитів фізичних осіб (рис. 4.2.5.; табл. 4.2.6.).

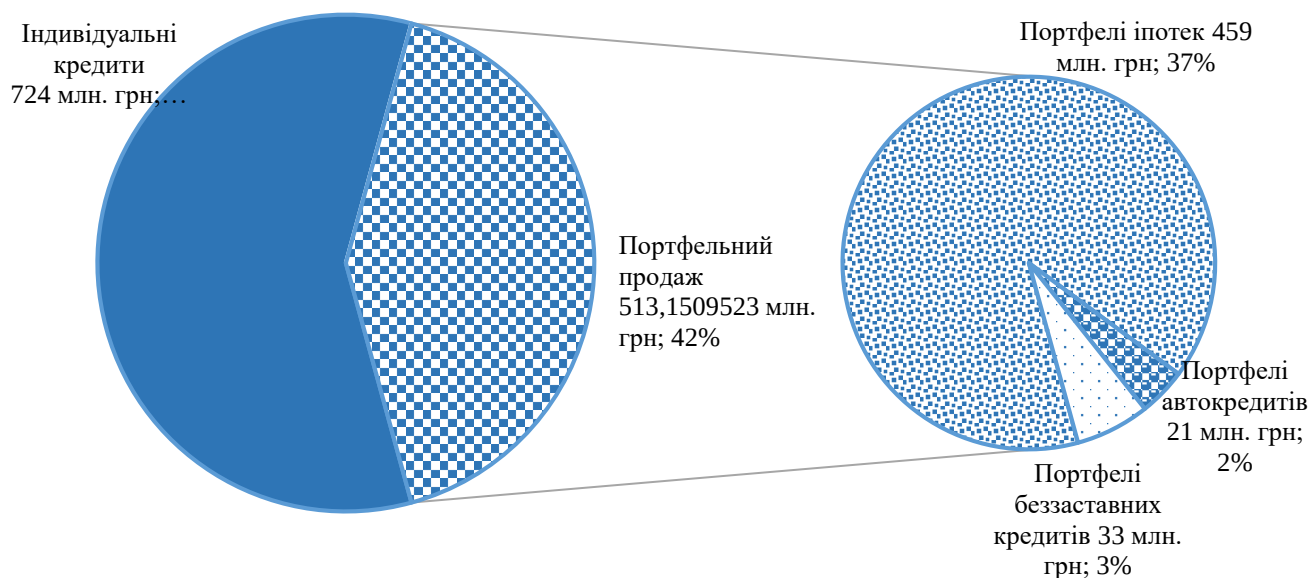

Рис. 4.2.5. Результати аукціонів по продажу кредитів фізичних осіб, млн. грн за 2019 рік

Таблиця 4.2.6.

Реалізація пулів кредитів фізичних осіб в 2019 році

Тип активу	Кількість реалізованих кредитів	Балансова вартість, млн. грн	Ціна реалізації за результатами відкритих торгів, млн. грн	Співвідношення ціни реалізації активів до балансової вартості активів, %
УСЬОГО	377 686	19 798	513	3%
Пули кредитів фізичних осіб (іпотека)	4 117	12 738	459	4%
Пули кредитів фізичних осіб (беззаставні)	369 054	4 630	33	1%
Пули кредитів фізичних осіб (автокредити)	4 515	2 431	21	1%

В 2017 році було розпочато процес продажу лотів, сформованих з пулу активів банків (так званий підход «один банк – один пул»), включених до переліку банків, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації. Слід зазначити, що для одного банку, що реалізується за підходом «один банк – один пул» може бути сформовано від одного до декількох таких пулів – окремий пул активів, що знаходяться в заставі кожного кредитора (наприклад, НБУ, ДІУ, інше), пул активів третьої групи та активів типу майнові права за цінними паперами, пул всіх інших активів.

За даним підходом в 2017 році було реалізовано один лот АТ «ЕРДЕ БАНК». Ціна реалізації склала 4 979 860,39 грн, що становило 2% від балансової вартості активів.

В 2018 році було реалізовано 15 таких лотів з ціною реалізації 41 239 498,73 грн, що становило 0,2% від балансової вартості.

В 2019 році продаж активів одного банку в середньому відбувався за 0,38% від балансової вартості активів. Всього за даним підходом було реалізовано 69 лотів. Детальна інформація наведена в таблиці 4.2.7.

Таблиця 4.2.7.

Реалізація в 2019 році лотів, сформованих з пулу активів банків, включених до переліку банків, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації

Банк	Дата успішного аукціону	Балансова вартість активів, грн	Ціна реалізації, грн	Співвідношення ціни реалізації до балансової вартості, %
ПАТ КБ "АКСІОМА"	11.01.2019	815 905 929,77	23 233,00	0,003%
ПАТ "АВТОКРАЗБАНК"	21.01.2019	1 288 311 464,18	303 317,20	0,02%
ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	22.01.2019	1 060 972 916,18	6 105 135,00	0,58%
ПАТ АБ "УКООПСПІЛКА"	25.01.2019	203 392 017,54	292 782,95	0,14%
ПАТ "КБ ДАНІЕЛЬ"	30.01.2019	531 576 629,46	57 070,70	0,01%
ПАТ «УНІКОМБАНК»	31.01.2019	2 968 456,50	237,48	0,01%

ПАТ «РЕАЛ БАНК»	08.02.2019	5 512 103 284,46	439 295,99	0,01%
ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК" (спільно із ПАТ "КБ "НАДРА")	12.02.2019	1 025 028 192,37	244 836,94	0,02%
ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК" (спільно із ПАТ "КБ "НАДРА")	12.02.2019	5 489 120,34	3 354,00	0,06%
ПАТ АБ "СТОЛИЧНИЙ"	12.02.2019	891 668 335,99	493 997,92	0,06%
ПАТ "ОМЕГА БАНК" (спільно із АТ "ДЕЛЬТА БАНК")	18.02.2019	6 327 568 777,93	10 921 909,00	0,17%
ПАТ КБ "АКСІОМА" (спільно із ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»)	21.02.2019	5 438 503,00	440,80	0,01%
ПАТ "БАНК"ФОРУМ"	21.02.2019	12 699 347 041,04	125 073 805,27	0,98%
ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК" (спільно із АТ КБ "ЕКСПОБАНК")	26.02.2019	212 375 370,15	618 188,00	0,29%
ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	28.02.2019	9 735 391 327,90	2 676 908,00	0,03%
АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	06.03.2019	1 849 545 720,45	1 575 500,55	0,09%
ПАТ "ФІНРОСТБАНК"	07.03.2019	1 964 632 963,01	152 265,58	0,01%
ПАТ "ІНТЕРКРЕДИТБАНК"	07.03.2019	367 754 557,85	146 000,00	0,04%
ПАТ "КБ "УФС"	07.03.2019	3 610 572 649,35	848 189,76	0,02%
ПАТ "КБ ДАНІЕЛЬ"	14.03.2019	113 255 044,00	25 000,00	0,02%
ПАТ "АВТОКРАЗБАНК"	15.03.2019	379 728 041,42	61 813,64	0,02%
АТ "ПОРТО-ФРАНКО"	19.03.2019	23 001 426,70	940 307,48	4,09%
ПАТ «АВАНТ-БАНК» (спільно із АТ "ДЕЛЬТА БАНК")	20.03.2019	1 894 114 762,41	51 000 000,00	2,69%
ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	22.03.2019	23 829 311 052,46	15 682 450,00	0,07%
АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	26.03.2019	99 204 169,15	5 755 555,00	5,80%
ПАТ «УНІКОМБАНК»	27.03.2019	1 632 426 597,97	55 000,00	0,003%
ПАТ "ПРАЙМ-БАНК" (спільно із ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»)	29.03.2019	2 202 103,76	802,00	0,04%
ПАТ "АВТОКРАЗБАНК" (спільно із ПАТ "КБ "НАДРА")	02.04.2019	83 254 740,47	10 100,00	0,01%
АТ «АРТЕМ-БАНК»	03.04.2019	517 058 167,10	5 960 000,00	1,15%
ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ»	03.04.2019	725 719 374,09	2 817 234,61	0,39%
АТ «Банк «Національні інвестиції»	05.04.2019	2 378 228 381,64	5 510 704,64	0,23%
ПАТ «ЮСБ БАНК»	05.04.2019	1 477 344 063,00	60 212,39	0,004%
ПАТ "БАНК ДЕМАРК"	11.04.2019	3 105 771 714,14	5 000 000,00	0,16%
ПАТ "БАНК"ФОРУМ"	17.04.2019	286 194 526,62	31 580,00	0,01%
ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	22.04.2019	179 333 912,00	5 021,35	0,003%
ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	02.05.2019	146 519 302,78	8 200,00	0,01%
АТ БАНК "МЕРКУРІЙ" (спільно із ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК", ПАТ «РЕАЛ БАНК», ПАТ "ФІНРОСТБАНК")	06.05.2019	116 260 454,44	12 345,67	0,01%
ПАТ АБ "УКООПСПІЛКА"	16.05.2019	92 000 000,00	73,60	0,0001%
ПАТ "УКРГАЗПРОМБАНК"	24.05.2019	302 552 955,31	5 120 000,00	1,69%

ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"	27.06.2019	40 604 678,71	337 185,56	0,83%
АТ "ПОРТО-ФРАНКО"	09.07.2019	625 911 567,32	3 044 285,84	0,49%
АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	01.08.2019	488 821 330,29	9 781 315,18	2,00%
ПАТ "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК"	08.08.2019	17 664 034,25	11 304,98	0,06%
ПАТ "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК"	09.08.2019	505 297 859,88	239 896,71	0,05%
ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	28.08.2019	294 881 789,53	3 895 241,14	1,32%
АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	28.08.2019	1 052 634 133,59	5 524 352,64	0,52%
ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	06.09.2019	7 571 111 275,00	4 400 000,00	0,06%
АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	27.09.2019	304 678 042,83	153 503,63	0,05%
ПАТ АКБ «НОВИЙ»	01.10.2019	264 001 905,65	2 327 289,87	0,88%
АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	17.10.2019	1 346 028 275,00	867 312,00	0,06%
ПАТ "БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	18.10.2019	1 739 455 531,33	14 412 701,91	0,83%
ПАТ "УКРГАЗПРОМБАНК"	21.10.2019	60 516 250,00	1 888,11	0,003%
ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"	22.10.2019	1 310 104 967,83	15 400 000,00	1,18%
ПАТ "БГ БАНК"	24.10.2019	1 966 915 612,00	34 789 611,06	1,77%
ПАТ "АКБ "КИЇВ"	24.10.2019	4 737 117 117,04	17 408 220,00	0,37%
АТ КБ «ТК КРЕДИТ»	01.11.2019	1 132 756 644,17	12 293 703,40	1,09%
АТ КБ «ТК КРЕДИТ»	12.11.2019	31 516 208,42	2 521,30	0,01%
АТ КБ "ЕКСПОБАНК"	19.11.2019	85 601 731,38	6 875,60	0,01%
ПАТ "БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	25.11.2019	1 307 000,00	310,00	0,02%
ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"	26.11.2019	92 229 580,73	2 501 000,00	2,71%
АТ "Фортуна-банк"	06.12.2019	1 349 291 230,00	5 771 245,07	0,43%
ПАТ КБ «ЄВРОБАНК»	17.12.2019	348 130 025,27	6 600 000,00	1,90%
АТ КБ "ЕКСПОБАНК"	17.12.2019	1 907 164 684,22	35 000 000,00	1,84%
ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»	19.12.2019	1 977 867 331,67	8 920 000,00	0,45%
ПАТ КБ «ЄВРОБАНК»	24.12.2019	16 734 752,32	2 438,25	0,01%
ПАТ "ЛЕГ БАНК"	26.12.2019	60 671 245,52	474 948,33	0,78%
ПАТ «КБ «Інвестбанк»	26.12.2019	468 183 410,33	4 741 408,37	1,01%
ПАТ "ГРІН БАНК"	27.12.2019	5 073 855,25	1 217,73	0,02%
ПАТ "ЛЕГ БАНК"	27.12.2019	364 891 626,80	7 000 000,00	1,92%
Разом		115 660 687 743,26	443 942 645,20	0,38%

За результатами відкритих торгів (аукціонів) ціна реалізації основних засобів (без врахування продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам) становить 39 % в загальній масі всіх результативних відкритих торгів (аукціонів). Середнє співвідношення по всіх типах основних засобів ціни реалізації до їх балансової вартості за 2019 рік становило 40%. На рисунку 4.2.6. наведено порівняння балансової вартості та ціни реалізації основних засобів у 2019 році.

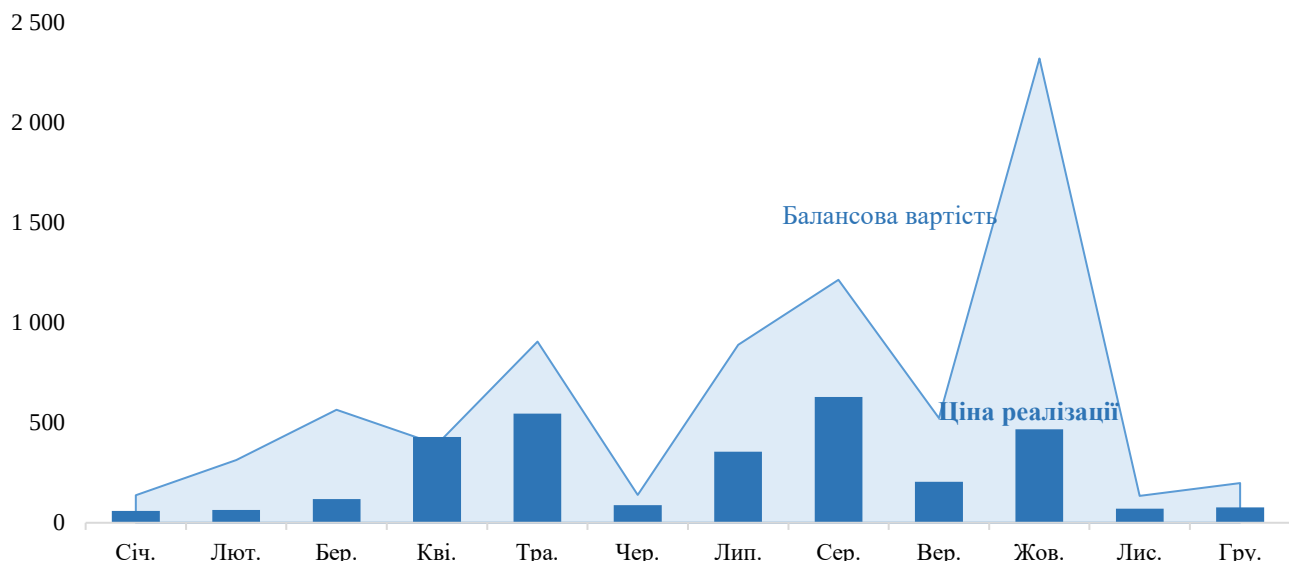

Рис. 4.2.6. Порівняння балансової вартості та ціни реалізації основних засобів млн. грн, у 2019 році

У структурі реалізованих основних засобів 90% становлять об'єкти нерухомого майна (житлового та нежитлового призначення), 0,5% - транспортні засоби, 7% - земельні ділянки та 3% - інші основні засоби (меблі, обладнання тощо) (рис. 4.2.7.).

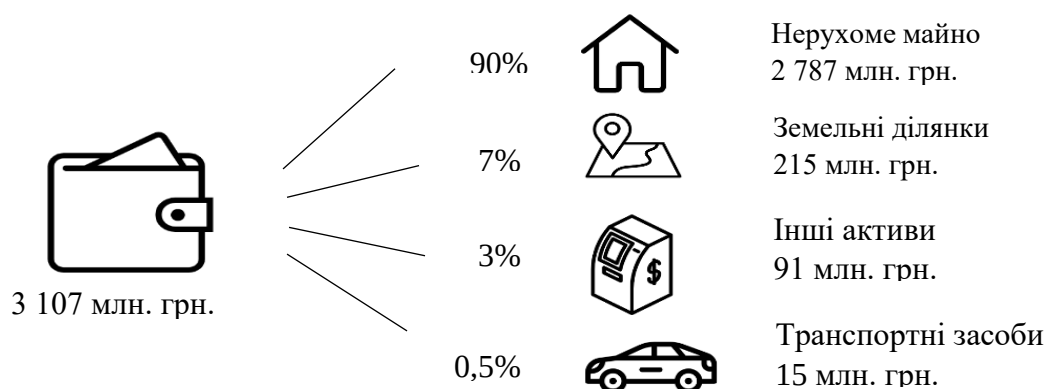

Рис. 4.2.7. Розподіл ціни реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) основних засобів (без врахування продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам) за 2019 р.

Що стосується продажу неплатоспроможними банками активів (майна), що перебувають у заставі НБУ та інших кредиторів, то протягом 2019 року було реалізовано на 2 715 млн. грн. активів (майна), що перебувають у заставі НБУ та інших кредиторів, що є на 28% більше показника 2018 року (2 113 млн. грн.) та на 138% більше показника 2017 року (1 140 млн. грн.).

Реалізовані активи, що перебували саме у заставі НБУ, становлять 2 473,5 млн. грн або 91% від загального продажу неплатоспроможними банками активів

(майна), що перебувають у заставі НБУ та інших кредиторів у 2019 році (рис. 4.2.8.).

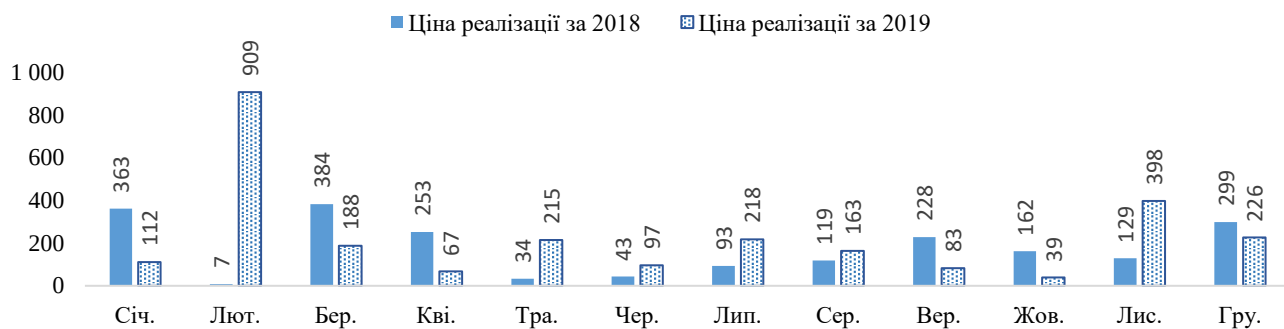

Рис. 4.2.8. Результати аукціонів по продажу активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів млн. грн за 2018 -2019 роки

У структурі реалізованих активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів:

- 59% - 1 611,32 млн. грн - кредити юридичних осіб,
- 20% - 552,65 млн. грн - кредити фізичних осіб,
- 19% - 515,68 млн. грн - об'єкти нерухомого майна,
- 1% – 27,46 млн. грн – земельні ділянки,
- 0,3% – 7,9 млн. грн – дебіторська заборгованість.

Середнє співвідношення по всіх типах активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів, ціни реалізації до їх балансової вартості за 2019 рік становило 8% (рис. 4.2.9.).

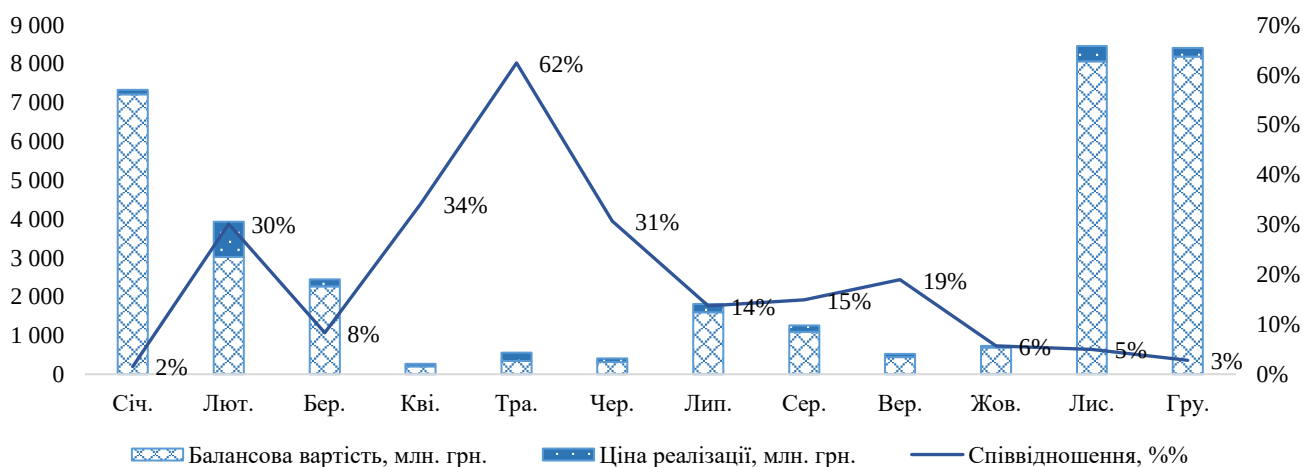

Рис. 4.2.9. Співвідношення ціни реалізації активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів, до їх балансової вартості, за 2019 рік

Найнижчі показники співвідношення ціни реалізації активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів, до їх балансової вартості спостерігаються в січні, листопаді та грудні 2019 року. Саме в цей період були реалізовані великі портфелі кредитів юридичних та фізичних осіб із залученням міжнародних консультантів Фонду.

Слід зауважити, що за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) банків в 2019 році - 34% всіх реалізованих активів (за ціною реалізації) були активами, що перебували у заставі НБУ та інших кредиторів. Що стосується балансової вартості реалізованих в 2019 році активів, то частка активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів, становить 14% (рис. 4.2.10.).

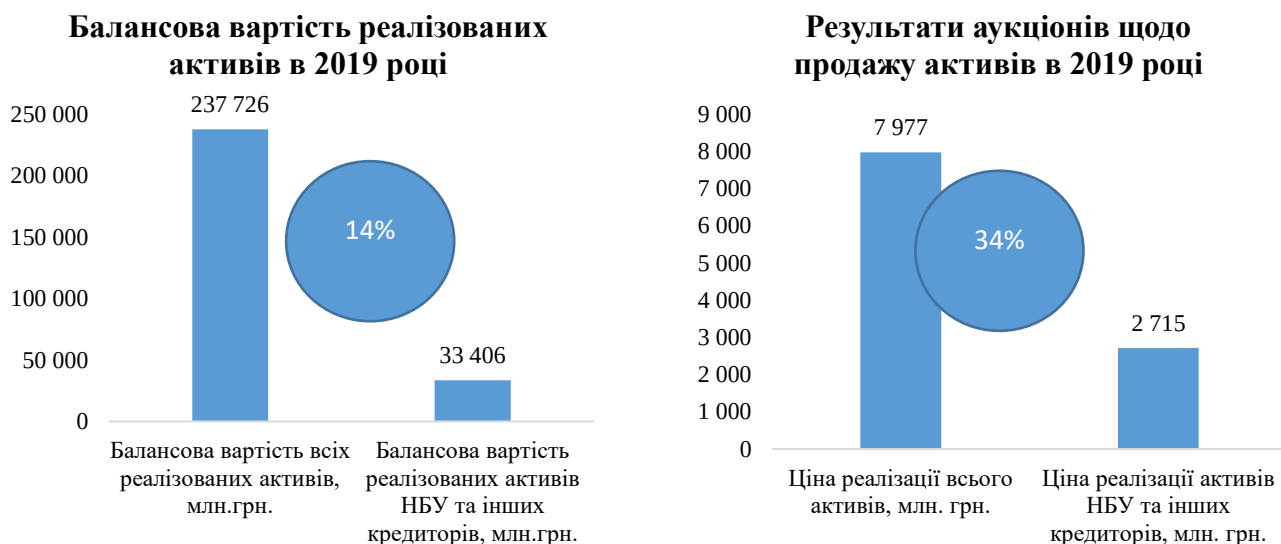

Рис. 4.2.10. Співвідношення між реалізацією всіх активів та активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів

4.3. Удосконалення підходів до управління активами неплатоспроможних банків

Основне завдання Фонду протягом періоду ліквідації кожного з банків – збільшення надходжень до неплатоспроможних банків (від управління та продажу активів) для максимального задоволення вимог їх кредиторів.

Після створення у 2017 році спеціалізованого структурного підрозділу з метою впровадження системи управління активами неплатоспроможних банків було проведено ґрунтовну роботу, спрямовану на забезпечення підвищення якості управління активами, зокрема реалізовано концепцію прийняття виважених та прозорих рішень шляхом запровадження роботи Комітету з управління майном (активами) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються Фондом. У 2019 році продовжено розбудову комплексної системи управління та продажу активів, зокрема шляхом зосередження функцій з прийняття рішень у складі Комітету Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з питань консолідації, управління та продажу майна (активів) банків. Рішенням виконавчої дирекції Фонду від 18 квітня 2019 року № 963 «Про утворення Комітету Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з питань консолідації, управління та продажу майна (активів) банків», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 21 травня 2019 року за № 534/33505 утворено Комітет Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з питань консолідації, управління та продажу майна (активів) банків (далі – Комітет) та

затверджено Положення про Комітет Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з питань консолідації, управління та продажу майна (активів) банків. Рішенням виконавчої дирекції Фонду від 16 грудня 2019 року №3182 затверджено Повноваження Комітету Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з питань консолідації, управління та продажу майна (активів) банків та їх обсяги.

Комітет забезпечує прийняття рішень відповідно до нормативних документів, зокрема: Положення про оренду майна неплатоспроможних банків (зі змінами, що почали діяти з 02.01.2019), Положення про порядок проведення реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб (крім фізичних осіб - підприємців) за кредитними договорами, виконання зобов'язань за якими забезпечене іпотекою.

Загадані вище заходи, разом із регулярним контролем їх фактичного виконання із винесенням на обговорення результатів на засідання колегіального органу посилюють контроль над роботою із активами, одночасно значно зменшують ризик корупційних дій щодо активів неплатоспроможного банку та в цілому призводять до збільшення ефективності процесу виведення банку з ринку.

Фонд постійно проводить роботу, спрямовану на зменшення (отримання компенсації) витрат кожного неплатоспроможного банку на утримання активів та збільшення рівня їх монетизації.

Забезпечено наповнення спеціалізованого сайту з оренди приміщень (orenda.fg.gov.ua), що значно спрощує процес пошуку та вибору майна для оренди. Найбільш привабливі активи (цілісні майнові комплекси або офісні приміщення у центральних районах міст) публікуються на сайті Фонду з фотографіями та презентаційними матеріалами для збору індикативних пропозицій та розширення кола потенційних орендарів.

Порядок та процедура погодження передання в оренду майна неплатоспроможного банку визначається Положенням про оренду майна неплатоспроможних банків, затвердженим рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 15 лютого 2018 року №465, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 березня 2018 р. за № 313/31765, зі змінами та доповненнями.

Фондом у 2019 році опрацьовано звернення неплатоспроможних банків, що надійшли на розгляд з майже 360 питаннями щодо продовження орендних відносин (внесення змін в діючі договори оренди) та укладення нових договорів оренди з юридичними або фізичними особами. Зазначені питання були опрацьовані та винесені на розгляд відповідних колегіальних органів Фонду.

За 2019 рік Комітетом Фонду з управління активами та Комітетом Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з питань консолідації, управління та продажу майна (активів) банків прийнято 155 рішень щодо передачі в оренду нерухомості/продовження орендних відносин.

Незважаючи на великий обсяг реалізації активів, в т.ч. нерухомості, у 2019 році та завершення процедури ліквідації 36 неплатоспроможних банків (припинено 30 неплатоспроможних банків та по 6 неплатоспроможним банкам затверджений ліквідаційний баланс), надходження від передачі в оренду майна за 2019 рік становлять 104,97 млн грн (табл. 4.3.1.).

Таблиця 4.3.1.

Надходження до неплатоспроможних банків від передачі в оренду майна
протягом 2019 року

Період	Надходження, млн грн	Період	Надходження, млн грн
Всього 104,97 млн грн			
Січень 2019	12,25	Липень 2019	8,67
Лютий 2019	12,09	Серпень 2019	7,28
Березень 2019	10,85	Вересень 2019	8,07
Квітень 2019	9,81	Жовтень 2019	7,29
Травень 2019	10,95	Листопад 2019	4,79
Червень 2019	8,87	Грудень 2019	4,03

Варто зауважити, що компенсація комунальних та експлуатаційних послуг орендарями за 2019 рік становила майже 18 млн. грн.

У таблиці 4.3.2. наведено кількість об'єктів нерухомості та площ, що були передані в оренду у 2019 році.

Таблиця 4.3.2

Кількість об'єктів нерухомості та площ, що були передані в оренду у 2019
році

Станом на	Кількість об'єктів оренди	Загальна площа нерухомості, що передавалась в оренду кв. м
01.01.2019	346	227 638,29
01.02.2019	346	214 536,51
01.03.2019	336	188 421,26
01.04.2019	306	160 727,41
01.05.2019	296	157 392,35
01.06.2019	282	154 471,62
01.07.2019	258	148 458,29
01.08.2019	235	141 798,14
01.09.2019	225	127 512,46
01.10.2019	182	123 254,38
01.11.2019	166	119 640,30
01.12.2019	123	55 704,13

Слід зазначити, що надходження від передачі в оренду майна, в т.ч. нерухомості, неплатоспроможних банків за 2019 рік становлять 103,27 млн. грн. Стабільно високим абсолютний рівень надходжень вдалось зберегти шляхом контролю за неухильним дотриманням вимог щодо індексації розміру орендної ставки банками. У таблиці 4.3.3. наведено ТОП-10 банків по надходженням від оренди у 2019 році.

Таблиця 4.3.3

Топ-10 банків по надходженням від оренди за 2019 рік

БАНК	Надходження млн. грн/рік
АТ «ВТБ БАНК»	40,71
ПАТ «КБ «НАДРА»	12,18

АТ «РОДОВІД БАНК»	6,60
АТ «ДІАМАНТБАНК»	6,49
ПАТ «ВіЕйБі Банк»	6,35
ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	6,02
АТ «КБ «ЕКСПОБАНК»	4,19
АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	4,14
ПУАТ «ФІДОБАНК»	3,79
АТ «ІМЕКСБАНК»	3,56
Інші банки	10,94
Всього	104,97

Незважаючи на зменшення у 2019 році переданих в оренду площ майже в 5,1 рази середнє значення орендних ставок за користування нерухомістю збільшилось з 53,81 грн/кв. м до 72,35 грн/кв. м відповідно. Отже, завдяки зростанню середнього значення ціни оренди та відносній сталості площ оренди у 2-3 кварталах 2019 року Фондом забезпечено сталість грошових надходжень від неплатоспроможних банків на рівні попереднього року, незважаючи на інтенсивну реалізацію нерухомості неплатоспроможних банків.

Крім того, Фондом забезпечено моніторинг проведення реєстраційних дій у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень щодо об'єктів нерухомого майна, що перебувають у власності банків, з метою вчасного реагування у випадках вчинення протиправних дій щодо такого майна. Так, щомісячно здійснюється моніторинг відомостей щодо понад 1,5 тисячі об'єктів із застосуванням програмного забезпечення SMS-Маяк групи компаній «Ліга», завдяки застосуванню якого забезпечено оперативне вжиття заходів щодо повернення у власність банків об'єктів нерухомого майна. Наразі опрацьовується питання використання ресурсів Державного реєстру речових прав на нерухоме майно з метою підвищення надійності та зменшення вартості таких послуг.

Також слід зазначити, що у 2019 році Фондом продовжено співпрацю у сфері примусового виконання рішень з приватними виконавцями, інститут яких створено Міністерством юстиції України як складовий елемент реформування примусового виконання рішень судів та інших органів. Фондом здійснюється розподіл виконавчих документів про стягнення заборгованості з боржників банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, та станом на 31.12.2019 приватним виконавцям розподілено 4 492 виконавчих документів (без урахування припинених банків).

Динаміка розподілу виконавчих документів наростаючим підсумком зображена на рисунку 4.3.1.

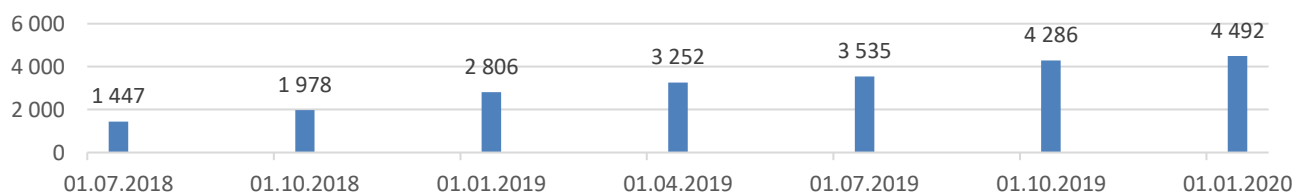

Рис. 4.3.1. Динаміка розподілених виконавчих документів

Найбільшу кількість виконавчих документів, які розподілено, є документи про стягнення на користь таких неплатоспроможних банків (табл. 4.3.4.):

Таблиця 4.3.4.

Топ-10 банків за розподіленими виконавчими документами

№	Банк	Кількість розподілених ВД
1	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	2702
2	ПАТ «КБ «НАДРА»	502
3	ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК»	473
4	АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	190
5	АТ «РОДОВІД БАНК»	103
6	ПАТ «ВБР»	95
7	ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	89
8	ПУАТ «ФІДОБАНК»	72
9	ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»	51
10	АТ «ВТБ БАНК»	46
11	Інші	169
Всього		4 492

Протягом річного періоду співпраці з приватними виконавцями на користь банків, що виводяться Фондом з ринку, задоволено вимог в сумі 54 298 482,74 грн (стягнуто кошти в загальній сумі 44 813 869,07 грн., передано майна у власність в загальній сумі 9 484 613,67 грн) з позитивним приростом щокварталу, а саме:

на 01.07.2018 стягнуто 238 700,53 грн;
на 01.10.2018 – 1 515 864,72 грн (приріст +1 277 164,19 грн (535%) до попереднього кварталу);
на 01.01.2019 – 5 568 786,65 грн (приріст +4 052 921,93 грн (267%) до попереднього кварталу);
на 01.04.2019 – 23 310 164,51 грн (приріст +17 741 377,86 грн (319%) до попереднього кварталу);
на 01.07.2019 – 34 698 126,44 грн (приріст +11 387 961,93 грн (49%) до попереднього кварталу).
на 01.10.2019 – 47 045 128,75 грн (приріст +12 347 002,31 грн (36%) до попереднього кварталу);
на 31.12.2019 – 54 298 482,74 грн (приріст +7 253 353,99 грн (15%) до попереднього кварталу).

Динаміку стягнення коштів приватними виконавцями наростаючим підсумком зображено на рисунку 4.3.2.

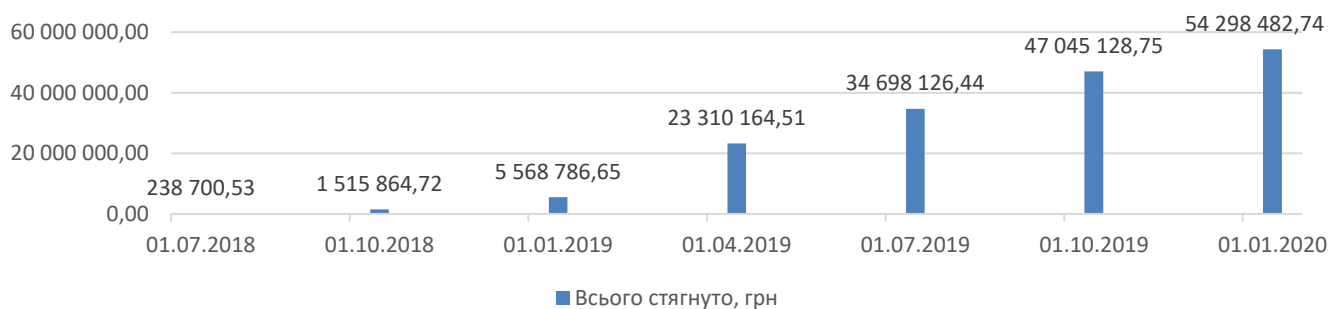

Рис. 4.3.2. Динаміка стягнення коштів приватними виконавцями

Найбільший обсяг коштів стягнуто на користь таких неплатоспроможних банків (табл. 4.3.5.):

Таблиця 4.3.5.

Перелік банків за найвищим рівнем надходження коштів від приватних виконавців

№	Банк	Стягнуто коштів, грн	Питома вага
1	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	26 180 602,75	48,2161%
2	АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	11 540 417,25	21,2537%
3	ПАТ «КБ «НАДРА»	3 482 460,70	6,4136%
4	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	1 597 405,01	2,9419%
5	ПАТ КБ «ЄВРОБАНК»	1 242 461,63	2,2882%
6	ЛІКВІДОВАНІ БАНКИ	542 854,94	0,9998%
7	АТ «ІМЕКСБАНК»	136 400,00	0,2512%
8	ПУАТ «ФІДОБАНК»	88 780,87	0,1635%
9	АТ «НК БАНК»	2 485,92	0,0046%

Крім примусового виконання рішень значну увагу приділено роботі з компаніями, що надають послуги неплатоспроможним банкам з повернення простроченої заборгованості позичальників та інших боржників банку. Фондом за напрямом «Стягнення простроченої заборгованості позичальників та інших боржників банку» протягом 2019 року здійснювалась співпраця з 13 провідними учасниками ринку надання послуг з повернення простроченої заборгованості. Надходження до неплатоспроможних банків за результатами роботи за вказаним напрямом склали 59 872 756,69 грн.

Окремо зазначаємо, Положення про порядок проведення реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб (крім фізичних осіб - підприємців) за кредитними договорами, виконання зобов'язань за якими забезпечене іпотекою було затверджене рішенням виконавчої дирекції Фонду від 05.02.2018 №372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.02.2018 за №254/31706 та набрало чинності з дати опублікування, а саме – з 23.03.2018.

Протягом 2018-2019 року до Фонду надійшло 263 пакети документів (в 2018 – 167, в 2019 - 96 про проведення реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб, яка забезпечена іпотекою нерухомості, від наступних банків (табл. 4.3.6.).

Таблиця 4.3.6.

Кількість пакетів документів про проведення реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб, яка забезпечена іпотекою нерухомості, що надійшли від неплатоспроможних банків протягом 2018-2019 року

№	Назва банку	Кількість пакетів документів всього	Кількість пакетів документів у 2019р.
1	ПАТ «КБ «НАДРА»	107	23
2	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	66	27
3	ПУАТ «ФІДОБАНК»	49	24
4	АТ «ВТБ БАНК»	13	13
5	ПАТ «ПтБ»	9	6
6	ПАТ «ВіЕйБі Банк»	4	0
7	ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	4	0

8	ПАТ «ВБР»	3	0
9	АТ «РОДОВІД БАНК»	3	2
10	ПАТ «БАНК ФОРУМ»	3	0
11	ПАТ «БАНК «ЮНІСОН»	2	1
12	Всього	263	96

За 254 заявками (в т.ч. в 2019 році – 96, в 2020 році – 1) прийняте позитивне рішення уповноваженими колегіальними органами Фонду.

За 196 заявками (в т.ч. в 2019 році – 83, в 2020 році – 3) вже відбулося підписання реструктуризацій та отримано 10% першого внеску ($\approx 10,7$ млн грн всього, в т.ч. в 2019 році – 4,7 млн грн, в 2020 році – 240 тис. грн). За цими реструктуризаціями щомісячний платіж склав 1,1 млн грн.

Загальна сума кредитної заборгованості (без урахування штрафних санкцій та пені) за усіма підписаними реструктуризаціями склала 103,6 млн. грн екв. Найбільша сума заборгованості за заявками, що надійшли до Фонду склала 6 млн. грн, а найменша – 34 тис. грн.

5. ВИПЛАТИ ВКЛАДНИКАМ

5.1. Виплати гарантованих сум відшкодувань вкладникам неплатоспроможних банків

На виконання вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» протягом 2019 року виплати гарантованих сум відшкодування здійснювалися вкладникам 81 банку.

Для отримання вкладниками відшкодування упродовж 2019 року було задіяно 12 банків-агентів (рис. 5.1.1.), що підключені до Автоматизованої системи виплат Фонду (далі - Система). Банки-агенти були визначені у відповідності до вимог Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції від 12 липня 2012 року № 6.

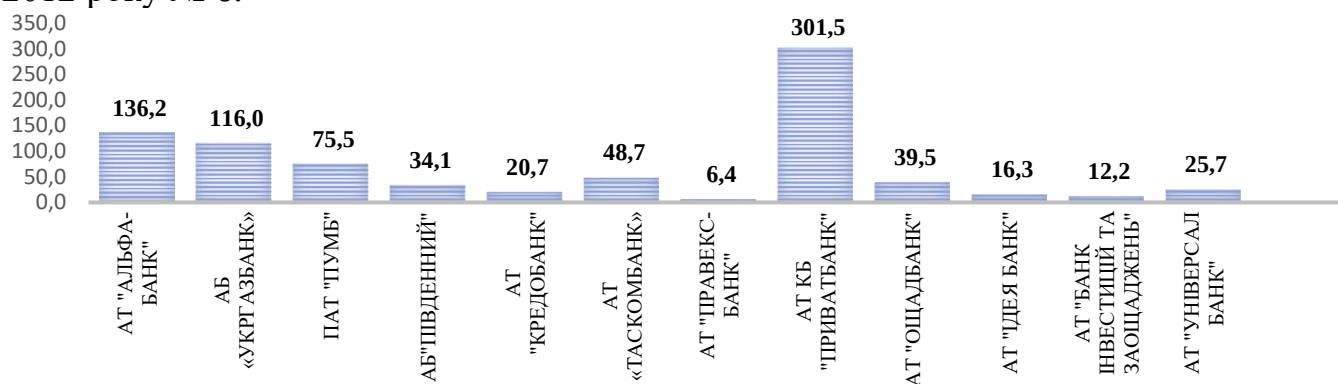

Рис. 5.1.1. Розподіл виплат протягом 2019 року гарантованих сум відшкодувань в розрізі банків-агентів Фонду

У зв'язку з початком процедури ліквідації ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» Фонд у 2019 році розпочав виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам цього банку. Виплати здійснювались засобами Системи через установи банків-агентів.

Впродовж 2019 року вкладники ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» отримали відшкодувань понад 4,7 млн грн.

Відповідно до частини сьомої статті 26 Закону Фондом протягом 2019 року завершено виплати гарантованих сум відшкодування коштів за вкладами у 30 неплатоспроможних банках (табл. 5.1.1.).

Таблиця 5.1.1.

Неплатоспроможні банки, за якими у 2019 році завершено виплати

№ п/п	Назва банку	Відшкодовано вкладникам протягом всього періоду виплат, млн грн
1	ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ДАНІЕЛЬ»	404.3
2	ПАТ «РЕАЛ БАНК»	524.3
3	АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК»	2 603.3
4	АТ БАНК «МЕРКУРІЙ»	936.6
5	ПАТ «БАНК ФОРУМ»	2 854.7
6	ПАТ КБ «ІНТЕРБАНК»	78.3
7	ПАТ «Західінкомбанк»	258.6

8	«ПАТ «АВТОКРАЗБАНК»	425.0
9	ПАТ «КБ «ПРОМЕКОНОМБАНК»	9.9
10	ПАТ «Старокиївський банк»	202.3
11	ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	1 848.8
12	АТ «ФІНРОСТБАНК»	496.3
13	ПАТ «КБ «УФС»	463.9
14	АТ «ЄВРОГАЗБАНК»	1 235.6
15	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	691.6
16	ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК»	1 305.2
17	ПАТ "ПРАЙМ-БАНК"	14.3
18	ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК»	0.1
19	АТ "ПОРТО-ФРАНКО"	433.7
20	ПАТ «КБ «АКСІОМА»	106.3
21	ПАТ «МЕЛПОР БАНК»	33.7
22	ПАТ АБ «УКООПСПІЛКА»	52.7
23	ПАТ КБ «СТАНДАРТ»	499.5
24	ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК»	219.5
25	ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ»	68.7
26	ПАТ «УНІКОМБАНК»	32.5
27	ПАТ «ЮСБ БАНК»	70.6
28	ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ»	24.3
29	ПУАТ «СМАРТБАНК»	0.5
30	АТ «АРТЕМ-БАНК»	162.0
Всього:		16 057,0

Впродовж 2019 року вкладниками зазначених банків отримано гарантовану суму відшкодування у розмірі понад 66,7 млн грн. (рис. 5.1.2.).

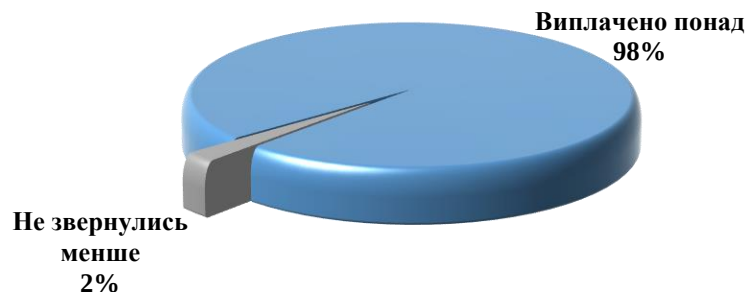

Рис. 5.1.2. Діаграма відшкодувань вкладникам банків, за якими завершено виплати

Завдяки виплатам засобами Системи через 6 тис. відділень дванадцяти банків-агентів вкладники мають можливість отримати відшкодування у будь-якому відділенні будь-якого банку-агента, що охоплюють всю територію, підконтрольну Україні. Звертатися до Фонду із індивідуальними заявами наразі потрібно тільки спадкоємцям.

Загальна гарантована сума відшкодування, що була виплачена протягом 2019 року за рахунок коштів Фонду, становить 832,3 млн грн (табл. 5.1.2.).

Фактично 96,1% вкладників отримали гарантовану суму відшкодування, і лише 3,9% не звернулися за виплатою. Сума відшкодування, за якою вкладники ще не звернулись, на кінець звітного періоду склала 3,2 млн грн. Найпоширенішими причинами не отримання коштів є: незначна сума відшкодування, що не перевищує 100 грн, так звані «забуті» вклади, а також вклади, що належали померлим вкладникам – до оформлення свідоцтва про право на спадщину.

Таблиця 5.1.2.

Розрахунки з вкладниками по виплаті відшкодувань у 2019 році, млн грн

№ з/п	Перелік ліквідованих банків	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2019	Нарахована сума відшкодувань у 2019 році	Фактично отримані кошти у 2019 році	Залишок коштів, за якими вкладники не звернулись станом на 01.01.2020
1	АТ "ЕРДЕ БАНК"	-	-	-	-
2	АТ "БАНК "ТАВРИКА"	-	-	-	-
3	ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ДАНІЕЛЬ"	12,75	-	0,004	-
4	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	17,96	-	0,20	-
5	АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	90,37	-	1,41	-
6	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	6,04	-	0,26	-
7	ПАТ "БАНК "ФОРУМ"	68,29	-	0,88	-
8	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	1,35	-	0,12	-
9	ПАТ "Західінкомбанк"	9,94	-	0,001	-
10	ПАТ "АКБ БАНК"	7,76	0,08	0,08	-
11	ПАТ "КБ"ПРОМЕКОНОМБАНК"	-	-	-	-
12	ПАТ "СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК"	15,75	24,24	22,54	-
13	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	31,68	-	1,17	-
14	ПАТ "ФІНРОСТБАНК"	18,22	0,04	0,88	-
15	ПАТ "КБ "УФС"	121,58	- 102,74	3,35	-
16	АТ «ЄВРОГАЗБАНК»	21,30	12,03	17,93	-
17	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	1,45	0,86	1,65	0,66
18	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	0,31	-	-	-
19	ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК»	13,97	0,80	2,31	-
20	ПАТ "ПРАЙМ БАНК"	0,44	-	0,0001	-
21	ПАТ "АКТАБАНК"	9,85	6,12	6,08	9,89
22	ПАТ "ІНТЕРКРЕДИТБАНК"	0,17	-	-	-
23	ПАТ "ГРІН БАНК"	0,05	-	0,001	0,05
24	АТ "КБ "ЕКСПОБАНК"	5,27	3,17	4,93	3,52
25	ПАТ "Банк "Демарк"	6,98	-	0,67	6,31
26	АТ "ПОРТО-ФРАНКО"	6,98	-	0,04	-
27	ПАТ "КБ "АКСІОМА"	0,84	-	-	-
28	ПАТ "МЕЛІОР БАНК"	0,02	-	-	-
29	ПАТ «ЛЕГБАНК»	2,43	0,09	0,15	2,36
30	ПАТ "БГ БАНК"	9,29	0,55	1,97	7,88
31	ПАТ "Банк"КАМБІО"	130,59	- 33,05	52,24	45,30
32	ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	51,01	1,04	5,51	46,54
33	ПАТ "ВіЕЙБі"	442,87	0,61	9,12	434,36
34	ПАТ "ВБР"	9,55	-	0,01	9,53
35	ПАТ "ПРОФІН БАНК"	2,52	-	0,0003	2,52
36	АБ "УКООПСІЛКА"	0,57	-	-	-
37	ПАТ «УКРБІЗНЕСБАНК»	27,56	-	1,39	26,17
38	ПАТ "ЗЛАТОБАНК"	30,74	-	0,76	29,97
39	АТ "ІМЕКСБАНК"	198,32	246,13	34,72	409,73
40	ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК"	11,99	-	0,08	11,91
41	ПАТ "КБ"НАДРА"	193,36	1,20	9,45	185,12
42	ПАТ "ЕНЕРГОБАНК"	17,14	-	0,33	16,82
43	ПАТ КБ "СТАНДАРТ"	15,67	10,73	7,05	-
44	ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	73,59	158,50	13,63	218,46
45	ПАТ "УПБ"	9,21	4,26	4,72	8,76
46	ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»	13,23	0,35	0,69	12,89
47	ПАТ "УКРГАЗПРОМБАНК"	5,47	-	0,96	-
48	ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ»	1,49	-	0,0001	-
49	АТ «Дельта Банк»	503,86	84,71	94,88	493,69

50	ПАТ "АКБ "КАПІТАЛ"	47,18	0,28	1,12	46,34
51	ПАТ "РАДИКАЛ БАНК"	15,89	16,96	0,50	32,35
52	ПАТ "ІНТЕГРАЛ-БАНК"	4,96	2,62	4,10	3,48
53	АТ "БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	9,38	5,52	6,19	8,72
54	АТ "БАНК" ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	516,91	10,38	19,03	508,25
55	ПАТ "УНІКОМБАНК"	0,38	-	-	-
56	АТ "БАНК ВЕЛЕС"	0,06	-	-	0,06
57	ПАТ Банк "Контракт"	35,66	-	9,46	26,21
58	ПАТ «ЮСБ БАНК»	3,59	0,06	0,77	-
59	ПАТ «АВАНТ-БАНК»	38,32	7,05	9,37	36,01
60	ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ»	2,02	-	-	2,02
61	ПАТ "УКРІНБАНК"	66,07	-	-	66,07
62	АТ КБ "ТК КРЕДИТ"	0,11	-	-	0,11
63	ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА»	5,50	-	0,22	5,29
64	ПАТ "БАНК "СОФІЙСЬКИЙ"	1,20	-	-	-
65	ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК"	74,05	7,62	6,39	75,29
66	ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	18,01	51,03	52,59	16,44
67	ПАТ "ФІДОБАНК"	59,51	5,64	8,21	56,94
68	ПУАТ "СМАРТБАНК"	0,02	-	-	-
69	ПАТ "КЛАСИКБАНК"	-	-	-	-
70	ПАТ КБ "ЄВРОБАНК"	7,40	12,11	12,82	6,68
71	ПАТ "КСГ БАНК"	1,31	0,20	-	1,50
72	АТ "АРТЕМ-БАНК"	0,98	6,84	6,14	-
73	ПАТ БАНК "ТРАСТ"	5,65	-	0,41	5,24
74	ПАТ "КБ "ІНВЕСТБАНК"	3,04	0,65	0,73	2,96
75	АТ "ФОРТУНА-БАНК"	3,25	-	0,20	3,05
76	ПАТ "БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	0,20	-	0,0002	0,20
77	ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК"	75,13	0,20	7,00	68,32
78	ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	1,18	2,15	2,13	1,20
79	ПАТ "ФІНБАНК"	-	-	-	-
80	ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	0,05	-	0,002	0,05
81	АКБ "НОВИЙ"	-	-	-	-
82	АТ "БАНК БОГУСЛАВ"	4,01	0,11	0,45	3,67
83	ПАТ «БАНК «ЮНІСОН»	0,44	-	0,0004	0,44
84	АТ "ВТБ БАНК"	488,08	3,15	377,62	113,61
85	ПАТ "КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	-	154,52	4,72	149,80
Всього:		3 709,33	706,80	832,31	3 222,72

За результатами виплат 2019 року найбільш питому вагу мали виплати відшкодування вкладникам АТ "ВТБ БАНК" (377,6 млн грн), АТ «Дельта Банк» (94,9 млн грн), ПАТ "Банк Камбіо" (52,2 млн грн) та ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ" (52,6 млн грн).

Як правило, вкладники зберігають у банках гроші у сумах до 200 000,00 гривень, адже система захисту вкладників має граничну суму відшкодування. За показниками 2019 року спостерігається більш рівномірне отримання відшкодування за визначеною нижче градацією вкладів (рис. 5.1.3.).

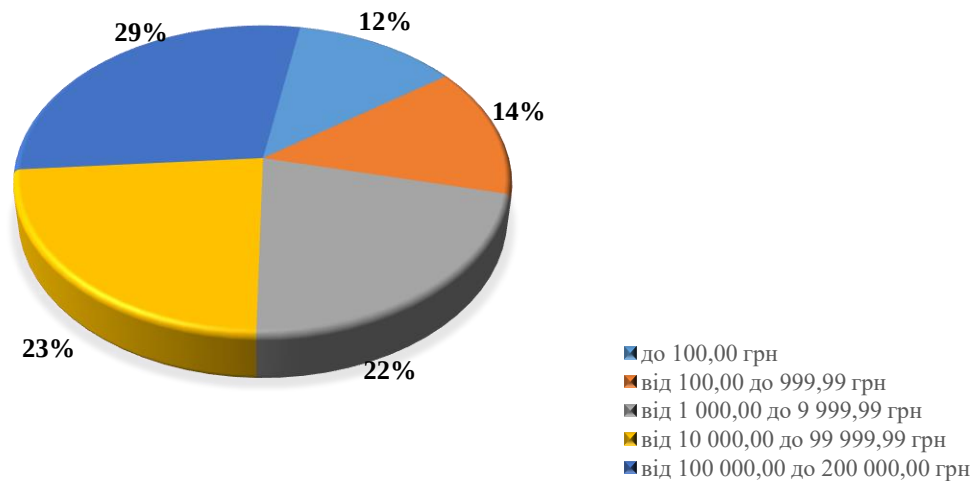

Рис. 5.1.3. Сегментація виплат за розміром суми відшкодування у 2019 році

Найбільша частка вкладників неплатоспроможних банків, що отримали гарантовану суму відшкодування впродовж 2019 року, а саме 44% припадає на вік від 25 до 50 років та 41% - від 50 до 70 років. Частка вкладників, які отримують гарантовану суму відшкодування, віком понад 70 років складає 14% від загальних отримувачів. Молодь віком до 25 років, становлять лише 1% від загальної кількості (рис.5.1.4.).

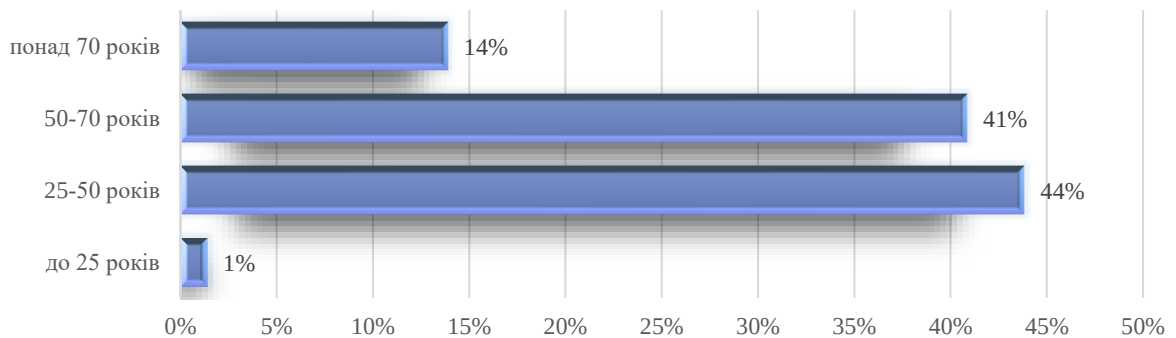

Рис. 5.1.4. Обсяг виплати гарантованих сум за віковою ознакою населення

Разом з тим, у зв'язку з набранням чинності з 05.08.2019 Постанови НБУ «Про запровадження міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні» № 162 від 28.12.2018 Фондом гарантування було:

розроблено та внесені зміни до «Правил формування та ведення баз даних про вкладників», затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09.07.2012 № 3;

розроблено та впроваджено в експлуатацію оновлену версію програмного забезпечення «Інспектор баз даних» для можливості посиленого контролю банками- учасниками Фонду баз даних вкладників;

розроблено та впроваджено відповідні зміни до Автоматизованої Системи Виплат.

В рамках імплементації системи раннього реагування впродовж року приводилися посилені перевірки стану баз даних банків, що віднесені до категорії проблемних.

6. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ

6.1. Джерела формування та використання фінансових ресурсів

З метою забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку Фонд гарантування у 2019 році продовжував здійснювати акумуляцію фінансових ресурсів.

Станом на 1 січня 2020 року кошти Фонду склалися з:

- коштів на рахунках в НБУ у сумі 2 497,7 млн. грн;
- коштів в державних цінних паперах у сумі 9 170,5 млн. грн.

У відповідності до статті 19 Закону формування фінансових ресурсів Фонду протягом 2019 року відбувалось з наступних джерел (табл. 6.1.1.):

- 1) початкові та регулярні збори з учасників Фонду;
- 2) доходи від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери;
- 3) доходи у вигляді процентів, нарахованих за залишками коштів на рахунках Фонду, відкритих в Національному банку України;
- 4) кошти, отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання;
- 5) інші джерела, не заборонені законодавством України.

Таблиця 6.1.1.

Формування фінансових ресурсів Фонду у 2019 та 2018 роках

млн. грн

Джерело формування коштів ФГВФО	2019	2018
Регулярний збір	3 692,9	3 498,2
Доходи від інвестування в державні цінні папери	661,7	1 130,0
Доходи у вигляді процентів по залишкам коштів на розрахункових рахунках в НБУ	163,2	216,4
Погашення ОВДП	2 805,4	3 397,1
Кошти отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання, у т.ч.:	4 885,3	4 173,3
<i>в ліквідацію (погашення кредиторських вимог)</i>	4 406,7	4 033,5
<i>під час тимчасової адміністрації (повернення цільових позик)</i>	478,6	139,8
Інші надходження, у т.ч.:	14,2	24,5
<i>отримані гарантійні внески</i>	0,0	20,0
<i>стягнуті штрафи, пені</i>	11,6	4,5
<i>інші надходження</i>	2,6	4,5
Всього по джерелах:	12 222,7	12 439,5

Протягом звітного періоду кошти Фонду витрачались за напрямками, передбаченими статтею 20 Закону (таблиця 6.1.2.):

- сплата за векселями Фонду – 9 623,2 млн грн (57,3%), у тому числі 505,6 млн грн – відсотки за векселями;
- інвестування у державні цінні папери – 4 405,3 млн грн (26,2%);
- погашення кредитів НБУ – 1 468,2 млн грн (8,7%), у тому числі 8,2 млн грн – відсотки за кредитами;

- перерахування коштів для здійснення виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам банків – 834,0 млн грн (5,0%);
- забезпечення поточної діяльності Фонду згідно кошторису витрат на 2019 рік – 476,4 млн грн (2,8%), виконання кошторису за 2019 рік складає 48,9% від планової суми.

Таблиця 6.1.2.

Використання фінансових ресурсів ФГВФО у 2019 та 2018 роках

млн. грн

Напрямки використання коштів ФГВФО	2019	2018
Перерахування коштів для здійснення виплат вкладникам неплатоспроможних банків	834,0	979,6
Надання цільової позики	0,0	2,4
Фінансова підтримка приймаючих, перехідних банків	0,0	0
Погашення векселю	9 117,6	1 000,0
Процентні витрати за векселями Фонду	505,6	1 233,50
Погашення кредитів НБУ	1 460,0	5 024,30
Процентні витрати за кредитами НБУ	8,2	378
Інвестування у державні цінні папери	4 405,3	0
Кошторисні витрати	476,4	436,8
Інші витрати, у т.ч.:	0,1	43,1
<i>повернення гарантійних внесків</i>	0,0	40,0
<i>інші витрати</i>	0,1	3,1
Всього за напрямками	16 807,2	9 097,7

Протягом звітнього року було заплановано здійснення закупівель товарів, робіт та послуг на загальну суму 101,7 млн грн, з них відповідно до Річного плану закупівель на 2019 рік на суму 50,9 млн грн, додатку до Річного плану закупівель, що здійснюються без проведення процедур закупівель на 2019 рік на суму 4,6 млн грн та потреб у закупівлях, що не підпадають під дію Закону України «Про публічні закупівлі» та пов'язаних з виведенням неплатоспроможних банків з ринку на суму 46,2 млн грн.

Відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» проведено 30 процедур відкритих торгів (з них 2 процедури очікуваною вартістю, що перевищує 133 тис. євро), 19 переговорних процедур із загальною очікуваною вартістю 48,3 млн грн. Річний план закупівель виконано на 95%. За результатами проведених процедур закупівель укладено договорів на загальну суму 43,1 млн грн, з них на придбання товарів на суму 16,6 млн грн., послуг на суму 26,5 млн грн. Зокрема, забезпечено потреби Фонду у послугах технічної підтримки існуючих програмних продуктів, обладнанні та програмному забезпеченні для резервного копіювання та відновлення даних, примірниках антивірусного програмного забезпечення типу McAfee, створенні системи аналізу даних та аналітичної звітності.

Економія коштів від проведених процедур закупівель склала 5,2 млн грн.

Відповідно до Річного плану закупівель, що здійснюються без проведення процедур закупівель проведено процедур із загальною очікуваною вартістю 4,2 млн грн. Додаток до плану виконано на 92%. За результатами проведених процедур

закупівель, в т.ч. через електронну систему закупівель Prozorro укладено договорів на загальну суму 3,7 млн грн, з них на придбання товарів на суму 0,7 млн грн, послуг на суму 3,0 млн грн. Зокрема, забезпечено потреби Фонду в організації та проведенні 12-их щорічних зборів Євразійського регіонального комітету Міжнародної асоціації страховиків депозитів та міжнародної конференції на тему «Інформаційні технології для кризового управління врегулювання банків».

Економія коштів від проведених процедур закупівель, в т.ч. через електронну систему закупівель Prozorro склала 0,5 млн грн.

Закупівель, що не підпадають під дію Закону України «Про публічні закупівлі» здійснено на загальну суму 10,3 млн грн. Зокрема, забезпечено потреби Фонду у послугах комплексного аналізу неплатоспроможності 4 банків, що ліквідуються (ПАТ "ЗАХІДІНКОМ БАНК", АТ «АРТЕМ-БАНК», ПАТ «СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК», ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК» та ПАТ «ПРОФІН БАНК»), послуги незалежної оцінки частини активів у ретроспективі для 6 банків (ПАТ «ЛЕГБАНК», АТ «Банк «Фінанси та Кредит», ПАТ «БАНК ФОРУМ», ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК», ПАТ «БГ БАНК», ПАТ «КБ Даніель»).

6.2. Погашення боргів перед державою

Для здійснення Фондом виплат відшкодування гарантованої суми в обсягах майже 90 млрд грн в кризові 2014-2017 роки Фондом залучалися кредити Національного банку України та Міністерства фінансів України на ринкових умовах. В 2019 році Фонд завершив розрахунки за кредитами перед Національним банком України, які в загальній сумі складали понад 20 млрд грн. Кредити держави (Міністерства фінансів України) були отримані в обмін на векселі Фонду в загальній сумі 59,56 млрд грн під відсоткову ставку від 9,99% до 12,5% з датами погашення від 2025 по 2031 роки.

В 2018 році Фонд ініціював надання йому дозволу на дострокове погашення своїх векселів, які знаходяться у власності Міністерства фінансів України, з метою скорочення витрат на сплату відсотків. Отримавши дозвіл на дострокове погашення своїх векселів, Фонд розпочав, по мірі накопичення коштів, здійснювати поступове погашення своїх боргів перед державою. В 2019 році витрати Фонду на сплату боргових зобов'язань перед державою склали 57,3% від загальної суми витрат Фонду. На погашення векселів Фонд витратив 9,1 млрд грн та на сплату відсотків за ними 0,5 млрд грн.

Слід зазначити, що всього станом на 31.12.2019 року Фонд загально сплатив, починаючи з 2014 року, у якості погашення своїх боргових зобов'язань 41,2 млрд грн, у тому числі погашення кредитів НБУ - 20,1 млрд грн, відсотки за кредитами НБУ – 5,5 млрд грн, сплата за векселями – 10,1 млрд грн, відсотки за векселями – 5,5 млрд грн. Таким чином, якби Фонд залучав у кризові роки 79,7 млрд грн не на ринкових умовах, то станом на 31.12.2019 року було б погашено більшу половину боргу Фонду.

На кінець 2019 року залишок заборгованості перед державою складався з векселів на суму 49,44 млрд грн, за якими на дату погашення буде нараховано

116,88 млрд грн відсотків. За розрахунками Фонду, які були підтвердженими спеціально створеною робочою групою при Раді з фінансової стабільності, таке кредитне навантаження Фонд не в змозі виконати тому, що планові майбутні надходження до Фонду значно поступаються в обсягах над сумою кредиту та відсотків. Тому, другий рік поспіль Фонд ініціює розгляд питання реструктуризації своїх боргових зобов'язань перед державою.

6.3. Погашення кредиторських вимог Фонду

Станом на 01.01.2020 сума кредиторських вимог Фонду до банків, що ліквідуються, склала 63 039,6 млн грн. Загальна кількість банків, до яких Фонд мав зареєстровані кредиторські вимоги, склала 78 банків, з яких 59 банків були під управлінням Фонду та 19 банків – під управлінням НБУ (табл. 6.3.1.).

Таблиця 6.3.1.

Вимоги Фонду до неплатоспроможних банків

Банки у ліквідації	На 01.01.2020		На 01.01.2019		Різниця	
	Кількість банків	Сума, млн грн	Кількість банків	Сума, млн грн	Кількість банків	Сума, млн грн
Банки під управлінням Фонду	59	58 977,7	88	68 439,8	-29	-9 462,1
Банки під управлінням НБУ	19	4 061,9	19	4 061,9	0	0,0
Всього	78	63 039,6	107	72 501,7	-29	-9 462,1

За звітний рік сума кредиторських вимог Фонду до банків у ліквідації зменшилася на 9 462,1 млн грн (зміни відбулися за рахунок погашення банками вимог Фонду, списання кредиторських вимог, а також висування Фондом вимог до ПАТ КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА" у зв'язку із початком процедури його ліквідації).

Перелік найбільших кредиторських вимог Фонду до банків у ліквідації представлено у Таблиці 6.3.2.

Таблиця 6.3.2.

Найбільші вимоги Фонду до банків у ліквідації станом на 01.01.2020

№	Найменування банку	Вимоги Фонду до банків, млн грн	Погашення кредиторських вимог Фонду всього, млн грн	в т.ч. погашення кредиторських вимог Фонду за звітний рік, млн грн
1	2	3	4	5
1	ПАТ "ДЕЛЬТА БАНК"	8 872,6	6 295,4	1 024,3
2	ПАТ "БАНК"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	7 868,8	2 441,0	563,5
3	ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК"	5 764,2	1 415,1	76,0
4	ПАТ КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	5 109,2	0,0	0,0
5	ПАТ "ІМЕКСБАНК"	4 555,9	159,3	65,4
6	ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК"	3 663,0	1 240,0	99,0
7	ПАТ КБ "НАДРА"	3 289,6	675,6	251,7
8	ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	2 553,3	68,2	18,1

9	ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	1 997,4	23,2	4,4
10	ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	1 729,4	625,1	50,1
11	ПАТ "УКРІНБАНК"	1 705,6	86,0	0,0
12	ПАТ КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	1 704,6	190,7	3,5
13	ПАТ"КБ "ХРЕЩАТИК"	1 463,3	1 381,0	497,4
14	ПАТ КБ "АКТИВ-БАНК"	1 219,5	121,0	43,2
15	ПАТ "ФІДОБАНК"	968,1	982,5	137,9
16	ПАТ КБ "ДЕМАРК"	916,8	97,0	7,9
17	ПАТ "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	750,8	1,3	1,3
18	ПАТ "ЗЛАТОБАНК"	693,9	238,7	22,0
19	АКБ "Європейський"	685,0	2,4	0,0
20	ПАТ КБ "УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК"	664,4	10,9	1,5
21	Інші (58 банків)	6 864,3	3 741,1	1 329,9
	Всього	63 039,6	24 304,0	4 406,7

Найбільшу суму в абсолютному виразі займає ПАТ "ДЕЛЬТА БАНК" 8 872,6 млн грн, що складає 14,1% загальної суми. На другому та третьому місцях розташувалися ПАТ "БАНК"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ" та ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК" з сумами 7 868,8 млн грн, або 12,5% загальної суми, та 5 764,2 млн грн, або 9,1% загальної суми, відповідно. У таблиці 6.3.2 наведені дані 20 банків з питомою вагою вимог 1,0 % та вище. Решта 58 банків мають кредиторські вимоги Фонду на суму 6 864,3 млн грн, що становить 10,9% загальної суми.

За звітний рік було погашено кредиторських вимог Фонду на загальну суму 4 406,7 млн грн (табл. 6.3.2). Погашення здійснювало 70 банків під управлінням Фонду гарантування.

За звітний рік були відповідно до статті 52 ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» списані кредиторські вимоги Фонду на суму 10 231,1 млн грн через виключення банків з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Таблиця 6.3.3.

Невиконані кредиторські вимоги Фонду за звітний рік

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	2	3	4
1	ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	1 938,3	18,9%
2	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	1 278,2	12,5%
3	ПАТ "ЄВРОГАЗБАНК"	1 162,6	11,4%
4	ПАТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	908,5	8,9%
5	ПАТ КБ "УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	812,0	7,9%
6	ПАТ КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"	626,0	6,1%
7	ПАТ КБ "СТАНДАРТ"	541,3	5,3%
8	ПАТ "ФІНРОСТБАНК"	530,4	5,2%
9	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	494,8	4,8%
10	ПАТ КБ "ПОРТО-ФРАНКО"	417,0	4,1%
11	ПАТ КБ "ДАНІЕЛЬ"	392,6	3,8%

12	ПАТ "АВТОКРАЗБАНК"	372,9	3,6%
13	ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	203,6	2,0%
14	ПАТ "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК"	196,6	1,9%
15	ПАТ КБ "АКСІОМА"	97,7	1,0%
16	Інші (11 банків)	258,9	2,5%
	Всього	10 231,1	100,0%

У таблиці 6.3.3. наведені дані 15 банків з сумою списання кредиторських вимог 1,0 % та вище. У решти 11 банків сума списання кредиторських вимог склала 258,9 млн грн, що становить 2,5% загальної суми.

За звітний період було закінчено ліквідацію 30 банків, які представлені у таблиці 6.3.4., в якій наведені дані 10 банків з найбільшими вимогами кредиторів.

Таблиця 6.3.4.

Закінчення ліквідації банків за звітний рік

№	Банк	Вимоги кредиторів до банків, млн грн	Погашено вимог кредиторів, млн грн	Коефіцієнт погашення
1	ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	11 236,2	1 164,1	10,4%
2	ПАТ "БАНК ФОРУМ"	9 654,3	4 320,6	44,8%
3	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	2 739,2	36,5	1,3%
4	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	2 347,2	52,7	2,2%
5	АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	2 195,1	231,9	10,6%
6	ПАТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	1 423,3	100,0	7,0%
7	ПАТ "КБ "УФС"	1 214,1	5,8	0,5%
8	ПАТ «АКБ Банк»	982,8	85,7	8,7%
9	ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ"	733,7	51,4	7,0%
10	ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"	710,6	1,6	0,2%
11	Інші (20 банків)	6 163,7	763,2	12,4%
	Всього	39 400,4	6 813,4	17,3%

Середній строк ліквідації склав 4 роки та 4 місяці, відношення витрат на ліквідацію до надходжень склало 15%.

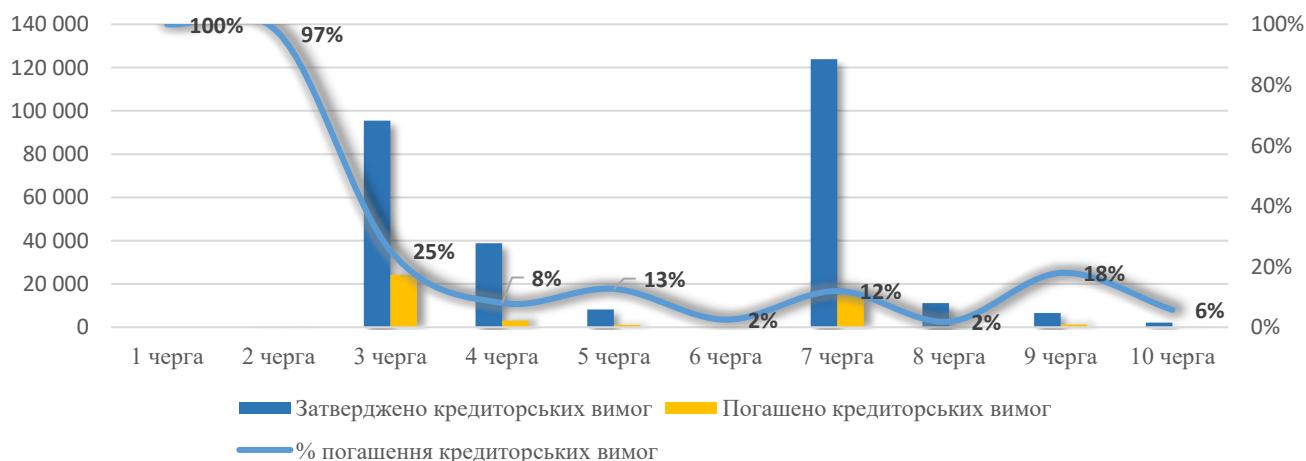

Рис. 6.3.1. Погашення кредиторських вимог Фонду станом на 01.01.2020, млн грн

6.4. Оцінка фінансової стійкості Фонду

Відповідно до частини 3 статті 19 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон) мінімальний обсяг коштів Фонду не може бути нижчим за 2,5 відсотка від суми гарантованих Фондом коштів вкладників у межах суми відшкодування з урахуванням суми зборів з учасників Фонду, які мають надійти протягом поточного кварталу.

За розрахунками, здійсненими відповідно до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, показник фінансової стійкості Фонду (ФСФ) станом на 01.01.2020 становив 4,8%, що є достатнім згідно вимог законодавства.

Оцінка прогнозової фінансової стійкості Фонду на наступні (плинні) дванадцять місяців, здійснена відповідно до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та показує прогнозне несуттєве зниження показника фінансової стійкості Фонду до рівня 3,4%, проте залишатиметься в межах нормативного значення.

Стан фінансової стійкості Фонду станом на 01.01.2020 та прогноз її стану протягом наступних 12-ти місяців наведений у таблиці 6.4.1.

Таблиця 6.4.1.

Розрахунок прогнозової ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ФОНДУ (ФСФ)

млн. грн					
	Інформація станом на дату	Фінансова стійкість Фонду (ФСФ=КФ/ГКФ)	Гарантовані фондом кошти відшкодування за вкладками (ГФК)	КОШТИ ФОНДУ (КФ)	Профіцит/дефіцит коштів (+/-)
	01.01.2020	4,8%	290 872	14 007,7	6 735,9
прогноз	01.02.2020	4,9%	295 000	14 312,9	6 937,9
	01.03.2020	4,2%	298 000	12 648,2	5 198,2
	01.04.2020	4,4%	302 000	13 151,4	5 601,4
	01.05.2020	4,1%	305 000	12 595,5	4 970,5
	01.06.2020	3,8%	307 000	11 622,6	3 947,6
	01.07.2020	3,9%	311 000	12 145,8	4 370,8
	01.08.2020	3,7%	314 000	11 653,3	3 803,3
	01.09.2020	3,5%	319 000	11 176,2	3 201,2
	01.10.2020	3,8%	323 000	12 116,8	4 041,8
	01.11.2020	3,6%	325 000	11 678,4	3 553,4
	01.12.2020	3,4%	328 000	11 238,8	3 038,8
	01.01.2021	3,7%	330 000	12 330,7	4 080,7

Прогнозний розрахунок включає також потенційні ризики Фонду щодо витрат Фонду на виплату відшкодування вкладникам банків, які можуть бути визнаними неплатоспроможними в 2019 році у розмірі близько 8,0 млрд грн.

6.5. Фінансові інвестиції Фонду

Відповідно до функцій Фонду, визначених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», та з метою захисту від інфляційних процесів та для поповнення коштів Фонд здійснював інвестування тимчасово вільних коштів в державні цінні папери України (далі – ОВДП) на принципах безпеки фінансових інвестицій, дотримання умов ліквідності Фонду, прозорості та ефективності інвестиційної діяльності.

Інвестування коштів відбувалось згідно Інвестиційного плану Фонду гарантування фізичних осіб на 2019 рік, затвердженого рішенням адміністративної ради Фонду від 12.12.2018 №17, відповідно якого було протягом звітного періоду інвестовано 4 405,3 млн грн в ОВДП з терміном обігу до одного року, а саме:

- в короткострокові ОВДП - 1 398,6 млн грн;
- в середньострокові ОВДП - 3 006,7 млн грн.

Рівень дохідності ОВДП на фондовому ринку протягом 2019 року мав тенденцію до зниження. Фінансові інвестиції Фонду в ОВДП, здійснені в першій половині року, мали дохідність від 19 відсотків річних. В кінці року рівень дохідності ОВДП, що торгувались на фондовому ринку, знизився до 13 відсотків річних. На рисунку 6.5.1. наведено динаміку середньої дохідності фінансових інвестицій Фонду протягом 2019 року.

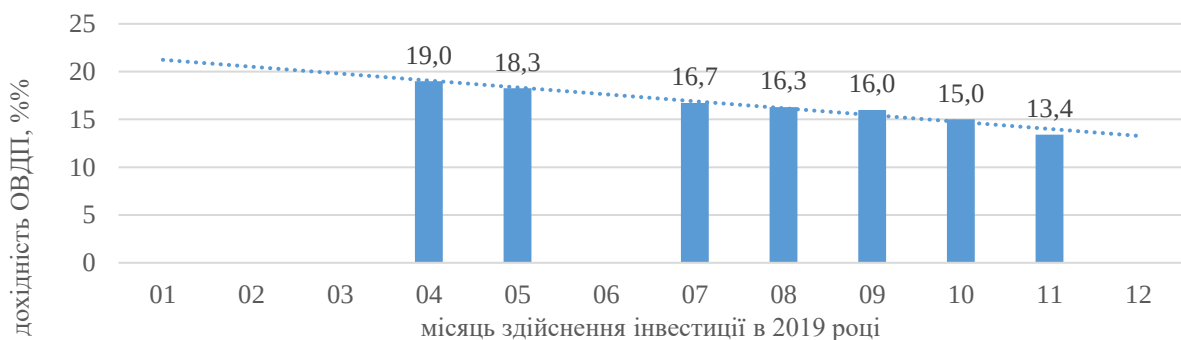

Рис.6.5.1. Динаміка дохідності фінансових інвестицій Фонду протягом 2019р.

Загалом протягом 2019 року Фонд отримав 3 467,1 млн грн надходжень від інвестицій в ОВДП, а саме:

- купонний дохід - 661,7 млн грн;
- погашення ОВДП - 2 805,4 млн грн.

На початку року балансова вартість портфелю цінних паперів Фонду становила 7 257,0 млн грн, із яких вартість ОВДП, що були отримані Фондом в якості кредиту Міністерства фінансів України в обмін на векселі Фонду та утримуються у портфелі на продаж, складала 5 491,9 млн грн, або 75,7 відсотки. Інша частина ОВДП, балансовою вартістю 1 765,1 млн грн, або 24,3 відсотки, утримувалась до погашення.

На кінець року загальна вартість портфелю цінних паперів Фонду зросла до 9 170,5 млн грн, із яких 62,4 відсотки від загального обсягу - ОВДП, отримані в якості кредиту Міністерства фінансів України в обмін на векселі Фонду, вартість

яких становить 5 723,4 млн грн. Фінансові інвестиції Фонду в ОВДП, що утримуються до погашення, складають 37,6 відсотки інвестиційного портфелю, балансова вартість 3 447,1 млн грн.

Динаміка інвестиційного портфелю Фонду за 2019 рік наведена на рисунку 6.5.2.

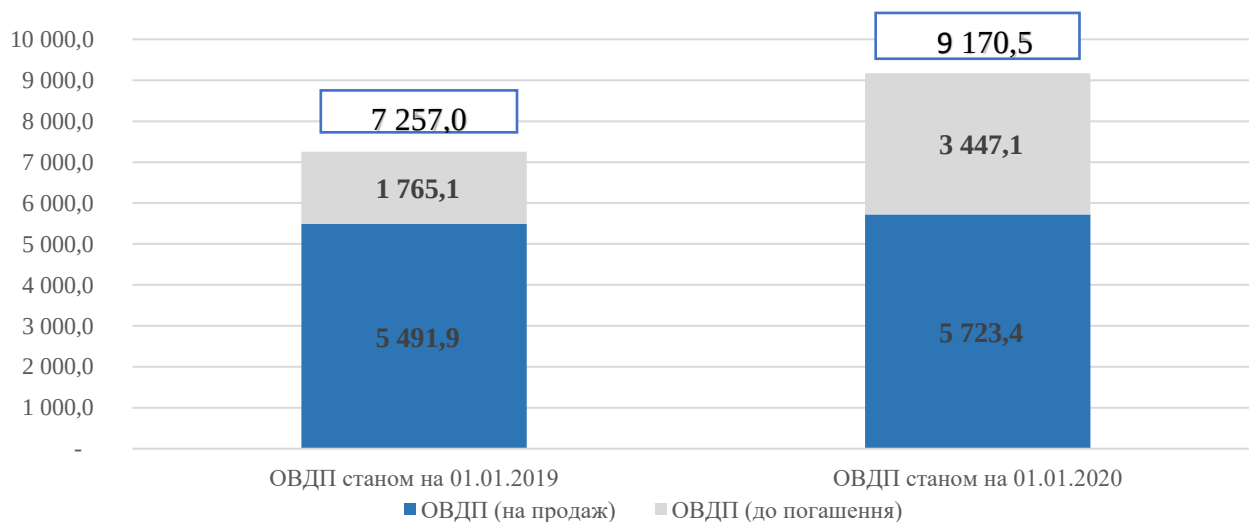

Рис. 6.5.2. Динаміка інвестиційного портфелю Фонду за 2019 р.

Інвестиційним планом Фонду на 2019 рік була передбачена сума в розмірі 506 млн грн для можливих фінансових інвестицій при виведенні банків з ринку шляхом створення перехідного банку. Оскільки виведення банків з ринку таким шляхом у 2019 році не відбувалось, інвестицій в облігації перехідного банку не було.

Звіт про виконання Інвестиційного плану Фонду за 2019 рік наведено в Додатку 1.

7. ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

7.1. Зв'язки з громадськістю та інформаційна політика Фонду

Протягом звітного року інформаційна політика Фонду була спрямована на інформування громадськості про систему гарантування вкладів фізичних осіб та діяльність Фонду, а також підвищення рівня фінансової обізнаності населення. Основним завданнями комунікаційної діяльності у 2019 році залишались зміцнення довіри громадян до банківської та фінансової систем держави, захист прав та законних інтересів вкладників банків. Фонд продовжував інформувати про порядок отримання гарантованого відшкодування, виведення неплатоспроможних банків з ринку, задоволення вимог кредиторів, продаж та управління активами банків, а також про судові процеси та стягнення шкоди з пов'язаних з банками осіб. Особлива увага приділялась антикризовим комунікаціям, донесенню позиції Фонду щодо нагальних питань, що стосуються ліквідації банків, ринку проблемних активів, тощо..

У 2019 році для забезпечення максимальної інформаційної підтримки процесу реалізації майна банків, що ліквідуються, розкриття даних про стан активів та основні схеми їх виведення колишніми власниками та менеджерами банків, Фондом гарантування разом з радіо «Голос Столиці» реалізовано спільний проект «Ризик без меж». Протягом року в прямому ефірі радіо вийшло близько 40 програм за участю спікерів Фонду. Окрім того, на початку лютого 2019 року Фондом у рамках реалізації інформаційної політики організовано у співпраці з радіо «Голос Столиці» проведення вікторини на тему «Що ви знаєте про систему гарантування вкладів фізичних осіб». У ефірі радіо прозвучало десять питань, що стосуються питань гарантування банківських вкладів в Україні, виведення неплатоспроможних банків з ринку, розрахунків з кредиторами тощо.

Одним із основних каналів комунікації у звітному році залишалась офіційна сторінка Фонду гарантування в мережі Інтернет – www.fg.gov.ua. На сайті Фонду активно оприлюднювалась вся інформація щодо діяльності Фонду та банків, що ліквідуються, в тому числі новини, прес-релізи, оголошення, статистичні дані та звітність тощо. Загалом протягом 2019 року офіційну сторінку Фонду відвідало понад 400 тис. користувачів (рис. 7.1.1.).

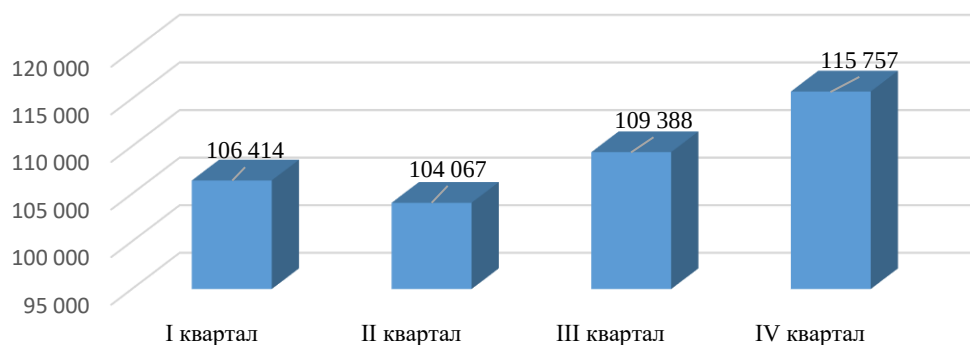

Рис. 7.1.1. Динаміка відвідування веб-сайту Фонду у 2019 році

Ще одним ефективним каналом комунікації протягом звітного року була сторінка Фонду в соціальній мережі Facebook, де Фондом здійснюється публікація новин, коментарів представників Фонду, у тому числі відео-коментарі, щодо актуальних питань, роз'яснення для вкладників, кредиторів та інших користувачів. У 2019 році на сторінці Фонду в соціальній мережі Facebook було розміщено понад 700 публікацій, при цьому кількість переглядів сторінки та публікацій перевищила 1 млн, що вдвічі перевищує показник 2018 року. За підтримки проекту USAID «Трансформація фінансового сектору» було виготовлено три коротких інформаційних відеоролики для соціальних мереж. У відео висвітлювалися такі теми як відшкодування вкладів в іноземній валюті, порядок задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються тощо. Відео отримали багато переглядів і поширень у соцмережах, зокрема на сторінці Урядового контактного центру.

Протягом 2019 року Фондом було організовано 5 засідань прес-клубів, брифінгів та прес-конференцій, до участі в яких запрошувалися незалежні експерти, журналісти, у тому числі представники регіональних ЗМІ, які спеціалізуються на фінансовій та банківській тематиці. Представники Фонду також брали участь у якості спікерів на прес-заходах партнерів, представляючи актуальні теми діяльності Фонду. Окрім того, протягом звітного року було підготовлено та розіслано інформаційним агентствам і представникам ЗМІ близько 700 прес-релізів та інформаційних повідомлень. Представниками Фонду гарантування було здійснено більше 60 виступів на телебаченні та радіо і надано близько 40 тематичних інтерв'ю, коментарів та написано авторських колонок для електронних та друкованих ЗМІ.

У 2019 році тривала активна робота над розробкою нового інформаційного ресурсу Фонду, який об'єднав в собі допоміжні інформаційні портали Фонду з продажу активів та оренди майна. Крім цього, з метою забезпечення інформування клієнтів неплатоспроможних банків щодо процесу ліквідації, виплат коштів вкладникам та кредиторам велась робота над створенням сайтів неплатоспроможних банків.

Новий інформаційний ресурс матиме сучасний та адаптивний дизайн, спрощену структуру та інтуїтивно-зрозумілу навігацію. Водночас, він дасть можливість налагодити бізнес-процеси, максимально автоматизувати розміщення інформації, а найголовніше - спростити спосіб комунікації та доступ громадян до інформації. Запуск в експлуатацію інформаційного ресурсу Фонду заплановано на 2020 рік.

7.2. Консультування громадськості та співпраця з громадськими організаціями

Консультування громадськості є важливим механізмом забезпечення відкритості, доступності та прозорості діяльності Фонду.

Інформування громадськості у 2019 році здійснювалось Фондом шляхом надання всебічної інформаційної підтримки та консультаційної допомоги громадянам з питань роботи системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні (рис. 7.2.1.).

Рис. 7.2.1. Взаємодія з громадськістю протягом 2019 року

Змістовну інформаційну підтримку з розширеного кола питань щодо роботи системи гарантування вкладів в Україні отримували не тільки вкладники неплатоспроможних банків, але й інші громадяни, що отримують банківські послуги та особи, які мають намір взяти участь у торгах та купити активи неплатоспроможних банків.

Також, у 2019 році не втрачали актуальність питання щодо виплати гарантованої суми відшкодування, в т. ч. за рішенням суду, необхідність роз'яснень процедури погашення простроченої заборгованості за кредитами в неплатоспроможних банків, уточнення фізичними та юридичними особами інформації щодо отримання кредиторських вимог.

Ефективні дії працівників Фонду були спрямовані на організацію доступу до публічної інформації та надання громадянам фахових консультацій, письмових відповідей на звернення та запити на інформацію з питань роботи системи гарантування в Україні, проведення заходів щодо захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників під час ліквідації неплатоспроможних банків та надання роз'яснень та допомоги під час оформлення документів.

Так, впродовж 2019 року, Інформаційно-консультаційним центром було надано 2261 консультацію громадянам. З метою забезпечення доступу громадян до публічної інформації управлінням з питань інформаційної політики було надано публічну інформацію на 1011 запитів.

Доступним та популярним для користувачів каналом комунікацій, який забезпечує додзвонювачів актуальною, достовірною і повною інформацією щодо діяльності Фонду є «Гаряча лінія» Фонду. Загальна кількість роз'яснень та консультацій, що були надані телефоном, складає 49 817. Цей канал зв'язку використовується для оперативного надання громадянам інформації щодо діяльності неплатоспроможних банків та налагодження Фондом зворотного зв'язку з додзвонювачами, в тому числі зі звернень, що мають ознаки скарг.

За допомогою «Гарячої лінії» Фонду вкладники отримують інформаційну підтримку з питань роботи неплатоспроможних банків, щодо процедури отримання гарантованої суми в банках-агентах Фонду, консультації з питань процедури погашення заборгованості за кредитами у неплатоспроможних банках та інформацію щодо виплати гарантованої суми відшкодування (рис.7.2.2.).

Впродовж 2019 року фахівцями Фонду здійснювався прийом та консультування потенційних учасників відкритих торгів з продажу активів банків, що ліквідуються, позичальників стосовно порядку реструктуризації та погашення заборгованості за кредитами у неплатоспроможних банках, процедури продажу прав вимоги за таким кредитами.

Крім того, працівники управління з питань інформаційної політики Фонду забезпечували прийом заяв від потенційних покупців щодо нерозголошення конфіденційної інформації для отримання доступу до віртуальної кімнати даних Фонду, надавали ґрунтовні роз'яснення щодо порядку участі в аукціонах. Також надаються консультації з процедури проведення відкритих торгів (аукціонів).

Працівники управління з питань інформаційної політики Фонду представляли інтереси Фонду у справах, які розглядались Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини. За результатами такої співпраці були усунені причини несвоєчасного отримання гарантованої суми відшкодування, а вкладники отримали передбачену законодавством виплату від Фонду. У інших

Рис. 7.2.2. Тематика звернень на «Гарячу лінію» Фонду

випадках Фондом було вчинено окремі дії для включення вимог вкладників до реєстру акцептованих вимог кредиторів.

Співпраця з громадськими організаціями

У 2019 році Рада громадського моніторингу при Фонді продовжила свою роботу з налагодження ефективної взаємодії між Фондом та представниками громадських організацій вкладників банків, як постійно діючий на громадських засадах дорадчий орган.

Поєднання зусиль громадськості та Фонду спрямовані на встановлення дієвого громадського контролю за діяльністю уповноважених осіб Фонду, питань удосконалення законодавства і роботи з пов'язаними з неплатоспроможними банками особами в частині заподіяної банкам шкоди.

Фонд підтримав ініціативи громадських організацій з посилення прав вкладників і кредиторів неплатоспроможних банків і пошуку механізму повернення коштів кредиторам четвертої черги.

Також, з метою залучення представників громадськості до процесів, пов'язаних із реалізацією активів неплатоспроможних банків, Фонд проводив зустрічі, на яких обговорювались питання якості активів неплатоспроможних банків, принципів формування лотів і пулів та ціни їх продажу через систему «ProZorro. Продажі».

7.3. Фінансова просвіта та захист прав вкладників

У 2019 році Фонд систематично проводив просвітні заходи з метою підвищення обізнаності громадян про систему гарантування вкладів, права і обов'язки споживачів фінансових послуг. Так, Фондом самостійно проводиться постійна робота з підвищення рівня фінансової грамотності різних цільових аудиторій. Інформаційно-освітні заходи проводяться для школярів, студентів ВНЗ, працівників бюджетних установ, осіб, що перебувають на обліку в центрах зайнятості, підприємців, пенсіонерів та слухачів Університетів Третього Віку.

У 2019 році Фонд продовжив співпрацю з Проектом міжнародної технічної допомоги «Трансформація фінансового сектору», що реалізується за фінансування Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). Так, в рамках цієї співпраці був проведений Конкурс студентських відеоробіт на тему заощаджень, у якому взяли участь 60 робіт з більше 40 вищих навчальних закладів України. Цей захід, разом з іншими освітніми заходами Фонду на підтримку міжнародної ініціативи Global Money Week, було включено до міжнародного звіту Global Money Week 2019.

Розширюється коло стратегічних партнерів Фонду за напрямком підвищення фінансової грамотності населення. Так, у вересні 2019 року Фонд гарантування та Офіс розвитку малого та середнього підприємництва при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України підписали Меморандум про партнерство та співробітництво, спрямоване на впровадження в Україні найкращих світових практик щодо підвищення рівня фінансової обізнаності фізичних осіб, в тому числі фізичних-осіб підприємців, розвиток у населення практичних навичок і обачливої фінансової поведінки. В рамках цієї співпраці представники Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у якості спікерів взяли участь у тренінгу для консультантів Центру підтримки підприємців, організованого Офісом, та у Національному форумі розвитку МСП 2019: #ЗРОСТАЙМО РАЗОМ. Учасники заходів ознайомилися з принципами функціонування системи гарантування вкладів і організації продажу активів банків, що перебувають в управлінні Фонду.

Крім того, фахівці Фонду гарантування взяли участь у навчальному семінарі для підготовки тренерів з викладання курсу «Фінансова грамотність» за оновленими навчальними матеріалами «Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?», організований Міністерством освіти і науки України за підтримки проекту USAID «Трансформація фінансового сектору». Семінар був проведений з метою покращення розуміння методистами обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти нового змісту курсу та ознайомити їх з інноваційними методиками викладання предмету. Також під час семінару відбулося експертне обговорення оновлених матеріалів з фінансової грамотності.

У грудні 2019 року Фонд гарантування вкладів фізичних осіб оголосив про запуск трирічного Національного проекту з фінансової грамотності, який

реалізовується спільно з партнерами – громадською організацією «Діловий клуб «Партнер» та Університетом банківської справи. Проєкт триватиме три роки. На першому етапі цього Проєкту - у грудні 2019 – травні 2020 рр. - буде проведено 20 тренінгів на базі обласних інститутів підвищення кваліфікації вчителів. Основною місією Проєкту є формування в суспільстві фінансової культури та чіткого розуміння цінності створення власного сімейного капіталу, як запоруки гідного життя та реалізації прав і свобод кожної людини.

Розширено перелік онлайн-каналів взаємодії з цільовою аудиторією. Так, у 2019 році Фондом запущено сторінки з фінансової грамотності «Фінкульт» у мережі Facebook та в мережі Інстаграм, що дозволить більш активно залучати молодіжну аудиторію.

Продовжується також співпраця з вищими навчальними закладами. Так, у 2019 Фонд гарантування вкладів проводив «Дні відкритих дверей» для студентів. Представники Фонду презентували мобільну експозицію, присвячену Фонду та розповіли про історію Фонду і його основні функції. Крім того, з інтерактивними тематичними лекціями перед студентами виступили керівники профільних структурних підрозділів Фонду. Також представники Фонду провели ряд лекцій про функціонування системи гарантування у вищих навчальних закладах Києва та України.

Захист прав вкладників

Захист прав та охоронюваних інтересів вкладників є однією з ключових функцій Фонду. З метою її реалізації рішенням виконавчої дирекції Фонду від 10.10.2019 № 2605 затверджено нову редакцію Інструкції про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду

26.05.2016 № 825 (далі - Інструкція). Цим документом визначено заходи Фонду щодо захисту прав та законних інтересів вкладників, права та обов'язки вкладників та банків у частині системи гарантування вкладів фізичних осіб, заходи контролю Фонду за дотриманням банками вимог законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Одним із основних завдань Фонду є забезпечення дотримання банками-учасниками Фонду вимог до змісту договорів банківського вкладу, договорів банківського рахунку з питань, що стосуються функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, вимог щодо порядку розкриття інформації для вкладників про умови надання банківських послуг із залучення вкладів, а також забезпечення дотримання банками-агентами Фонду прав вкладників при виплаті гарантованих сум відшкодування.

У звітному році було здійснено дистанційний моніторинг діяльності 50 банків України на предмет відповідності вимогам Інструкції. В процесі моніторингу перевірялось виконання банками вимог, що надають можливість вкладникам отримати більше інформації про фінансову послугу банку та систему гарантування вкладів ще до укладення договору. За результатами моніторингу направлено 44 листа банкам, які порушили Інструкцію, отримано зворотній зв'язок від банків та проведено контроль усунення порушень у сфері гарантування вкладів фізичних осіб.

За звітний період Фондом опрацьовано 1300 письмових звернень/скарг громадян с питань діяльності 51 банку.

Разом з цим, Фондом здійснюються дії щодо постійного запобігання порушенню прав вкладників шляхом постійного моніторингу банківських продуктів. Так, у звітному році здійснено системний аналіз встановлення банками індивідуальних процентних ставок за продуктами із залучення коштів вкладників. Виявлені випадки, коли банки у затверджених тарифах/процентних ставках розміщують інформацію, що за певних умов (сума депозиту, строк та ін.) встановлюється індивідуальна процентна ставка без попередження вкладника про те, що Фонд згідно із законодавством в таких випадках не відшкодовує вклади. Також проаналізовані акційні умови, які пропонуються банками. За результатами аналізу проведена відповідна робота з банками, які використовують вищезазначені інструменти залучення коштів, та надані висновки та пропозиції щодо банківських продуктів, які не враховують умов гарантування вкладів та створюють ризик для вкладників втратити своє право на отримання гарантованої суми відшкодування.

Крім того, Фонд опрацював Положення про інформаційне забезпечення банками клієнтів щодо банківських та інших фінансових послуг (нормативно-правовий акт акту Національного банку України) та надав пропозиції щодо необхідності включення в текст Положення норми, які зобов'язують банки через свої веб сайти інформувати вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в обсязі, визначеному нормативно-правовими актами Фонду. Вищезазначені зауваження Фонду були враховані та включені до Положення, затвердженого постановою НБУ № 141 від 28.11.2019, що сприяє реалізації Фондом повноважень в частині захисту прав і законних інтересів вкладників банків.

Також Фондом на постійній основі у вигляді прес-релізів Фонду, інтерв'ю та виступів працівників Фонду в ЗМІ здійснювалися роз'яснення щодо права вкладника при розміщенні строкового вкладу вимагати у банку: прогностичний розрахунок доходів та витрат вкладника (суму нарахованих відсотків за весь строк розміщення вкладу; суму податків та зборів, які утримуються з вкладника, комісійних винагород та інших витрат), а також щодо недобросовісної реклами фінансових послуг та про посилення відповідальності банків за надання повної та прозорої інформації про реальні процентні ставки.

7.4. Міжнародна співпраця

Фонд, як постійний член Міжнародної асоціації страховиків депозитів (МАСД) та Європейського форуму страховиків депозитів (ЄФСД), у звітному році брав активну участь у роботі цих організацій. Крім того, протягом звітного періоду Фонд активно співпрацював з міжнародними фінансовими та донорськими організаціями – Світовим банком, Міжнародним валютним фондом, Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), Європейським банком реконструкції і розвитку, Управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США.

У 2019 році Фонд головував у Євразійському регіональному комітеті МАСД (ЄАРК МАСД). Очоливши ЄАРК МАСД, Фонд взяв на себе зобов'язання щодо проведення 12-тих щорічних зборів Євразійського регіонального комітету МАСД та Міжнародної конференції, що були проведені 25-26 квітня 2019 року у місті Київ. Участь у конференції взяли понад 100 учасників, серед яких, представники Фонду, МАСД, Національного банку України, Міністерства фінансів України і Міністерства фінансів США, Європейського банку реконструкції та розвитку, Світового банку, страховики депозитів з країн Євразійського регіону, Кенії, Таїланду, Албанії, Уганди, українських і міжнародних майданчиків з продажу активів, IT-компаній.

В рамках конференції відбулася плідна професійна дискусія серед учасників, присвячена найбільш актуальним питанням функціонування систем гарантування депозитів у світі та банківського врегулювання, а саме: банківські кризи і винесені з них уроки; взаємодія організацій, що гарантують вклади, з центральними

банками; інноваційні інструменти обміну фінансовою інформацією; XBRL, спільна мова для представлення даних; ІТ-рішення для продажу активів в Україні і за її межами, а також для спрощення виплати гарантованих сум вкладникам тощо.

У звітному періоді, з метою обміну досвідом у сфері страхування вкладів та виведення неплатоспроможних банків з ринку між Україною та Республікою Албанія було проведено робочий візит представників Агентства гарантування вкладів Албанії. Програмою візиту було передбачено обговорення нормативно-правових актів та процедур передусім щодо здійснення Фондом основних оперативних функцій, основна увага приділялася функції виплати гарантованого відшкодування. Під час зустрічей акцент було зроблено на висвітленні прикладних процесів організації роботи автоматизованої системи виплат та обговоренню ІТ компоненту.

25 вересня 2019 року в Фонді відбувся семінар для працівників Фонду на тему «Механізми пошуку і повернення активів, виведених за кордон», проведений Лондонською компанією Gateley PLC. Основним завданням семінару було навчання працівників Фонду, задіяних у процесах пошуку та повернення коштів, виведених колишніми власниками неплатоспроможних банків в іноземні юрисдикції, зокрема в Велику Британію, Кіпр, Британські Віргінські острови. Було висвітлено питання, пов'язанні з представництвом інтересів у англійських судах, використання процесуальних способів захисту, фінансування судових процесів у Великій Британії, транскордонне співробітництво між органами влади, пошук активів тощо.

25 – 27 вересня у місті Сараєво, Боснія та Герцеговина відбулися щорічні загальні збори Європейського форуму страховиків депозитів та Міжнародна конференція: «Страхування депозитів в Європі – перекроїти мапу», де взяли участь представники Фонду.

Делегація Фонду на чолі з директором-розпорядником Рекрут Світланою також взяла участь у щорічній конференції МАСД, 60-му засіданні виконавчої ради МАСД, а також 18-их щорічних зборах МАСД, що відбулися 08 -12 жовтня 2019 року у місті Стамбул, Туреччина. Директор-розпорядник Фонду Світлана Рекрут вперше провела засідання ЄАРК МАСД в якості голови. В ході засідання представники країн-членів ЄАРК поділилися актуальними проблемами у своїх юрисдикціях.

На постійній основі здійснювалася співпраця з Управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США. Так, у Фонді працював довгостроковий радник та короткострокові експерти з різноманітних аспектів процесу виведення неплатоспроможних банків з ринку та роботи із проблемними активами.

Окрім того, розпочав роботу Проект Європейського банку реконструкції і розвитку «Допомога у реструктуризації боргу та дотримання вторинного законодавства ЄС», консультантом якого відібрано міжнародний консорціум провідних консультаційних компаній. Проект полягає в наданні допомоги Фонду зокрема, у таких напрямках як реструктуризація заборгованості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб перед Міністерством фінансів України та впровадження у роботі Фонду вимог директив Європейського Парламенту про системи гарантування та врегулювання неплатоспроможності банківських установ.

З метою розбудови ефективної системи гарантування вкладів та врегулювання банків, Україна прагне до впровадження міжнародних стандартів та бере до уваги найкращий досвід, напрацьований різними країнами у цій сфері.

Реалізація положень базових міжнародних документів допоможе краще захистити вкладників, більш ефективно вирішувати проблеми неплатоспроможних фінансових установ.

Фонд висловлює щиру подяку всім міжнародним партнерам за співпрацю.

8. ПРАВОВЕ ТА РЕГУЛЯТОРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

8.1. Удосконалення законодавчої бази та регуляторна діяльність Фонду

У 2019 році лише один раз були внесені зміни до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Водночас, протягом звітного періоду різними суб'єктами законодавчої ініціативи було внесено та зареєстровано у Верховній Раді України більше 20 законопроектів, які мають на меті внести зміни до механізмів, якими користується Фонд у своїй діяльності.

Робочою групою у складі представників Фонду, Національного банку України та радників від Світового банку з метою імплементації положень директив 2014/49/ЄС та 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради було розроблено Білу книгу стосовно стратегічного розвитку покращеного механізму врегулювання неплатоспроможності банків, що відповідає законодавству ЄС. Окремі механізми, визначені у цьому документі, спрямовані на удосконалення діяльності Фонду, вже знайшли відображення у нормах окремих законопроектів, ініціаторами яких є Кабінет Міністрів України або депутати, які були розроблені за участі Фонду, та направлені до Верховної Ради України. Так, законопроект, яким пропонувалось внести зміни до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності виведення банків з ринку, управління майном (активами) банків (реєстр.2571), мав на меті підвищити інституційну спроможність Фонду та забезпечити вдосконалення діючих інструментів та способів виведення банків з ринку. Він підтриманий Світовим банком та Міжнародним Валютним Фондом.

На виконання статті 14 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» протягом 2019 року у рамках здійснення нормативного регулювання системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку Фондом гарантування вкладів фізичних осіб було прийнято 19 регуляторних актів, а саме:

2 акта щодо реалізації повноважень стосовно забезпечення відшкодування коштів за вкладами, а саме:

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 28 лютого 2019 року № 482 «Про затвердження Змін до Інструкції про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних інтересів вкладників», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 29 березня 2019 року за № 324/33295.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 10 жовтня 2019 року № 2605 «Про внесення змін до Інструкції про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних інтересів вкладників», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 19 грудня 2019 року за № 1260/34231.

5 актів щодо реалізації повноважень у сфері регуляторної діяльності, а саме:

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 17 січня 2019 року № 100 «Про затвердження Змін до Положення про порядок

накладення адміністративно-господарських санкцій Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 12 лютого 2019 року за № 151/33122.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 11 лютого 2019 року № 308 «Про затвердження Змін до Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 12 березня 2019 року за № 241/33212, № 242/33213.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 01 серпня 2019 року № 1950 «Про затвердження Змін до Правил формування та ведення бази даних про вкладників», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 28 серпня 2019 року за № 992/33963.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 15 серпня 2019 року № 2079 «Про внесення змін до Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 10 вересня 2019 року за № 1018/33989.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 19 вересня 2019 року № 2387 «Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 29 листопада 2019 року за №1188/34159, №1189/34160.

8 актів щодо реалізації повноважень у сфері виведення неплатоспроможних банків з ринку, а саме:

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 14 лютого 2019 року № 360 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та організацію продажу цінних паперів, які належать банкам, що ліквідуються», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 27 березня 2019 року за № 310/33281.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 13 червня 2019 року № 1482 «Про внесення змін до розділу VIII Положення про порядок складання і ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів та задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 09 липня 2019 року за № 748/33719.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 11 липня 2019 року № 1754 «Про внесення змін до Положення про порядок складання і ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів та задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 року за № 885/33856.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 15 серпня 2019 року № 2080 «Про затвердження Положення про порядок здійснення процедури ліквідації банків, зареєстрованих на тимчасово окупованій території України», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 08 січня 2020 року за № 21/34304.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 02 вересня 2019 року № 2222 «Про затвердження Змін до Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 24 грудня 2019 року за № 1284/34255.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 18 листопада 2019 року № 2951 «Про внесення змін до розділу V Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 28 грудня 2019 року за № 1308/34279.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 27 грудня 2019 року № 3380 «Про внесення змін до рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 28 серпня 2013 року № 26 та затвердження Змін до Положення про порядок створення, реєстрації випуску акцій, видачі банківської ліцензії та генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій перехідному банку», яке направлене на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 11 липня 2019 року № 1753 «Про внесення змін до деяких-нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 року за № 887/33858.

4 акти щодо реалізації повноважень у сфері управління та продажу активів (майна) банків, що ліквідуються, а саме:

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 28 лютого 2019 року № 481 «Про внесення змін до Положення про порядок здійснення розрахунків витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на утримання та продаж заставленого майна», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 29 березня 2019 року за № 323/33294.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 18 квітня 2019 року № 963 «Про утворення Комітету Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з питань консолідації, управління та продажу майна (активів) банків», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 21 квітня 2019 року за № 543/33505.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 03 червня 2019 року № 1419 «Про внесення змін до пункту 2 розділу II Положення про порядок здійснення та розрахунку витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на утримання та продаж заставленого майна», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 21 червня 2019 року за № 652/33623.

Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 17.10.2019 № 2665 «Про затвердження Змін до Положення про комісію з розгляду скарг та підготовки пропозицій стосовно організації і проведення відкритих торгів (аукціонів) з продажу активів (майна) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 11 січня 2020 року за № 32/34315.

Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2025

Фондом в межах компетенції забезпечено реалізацію заходів Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року (далі – Комплексної програми 2020). Підбиваючи підсумки реалізації Комплексної програми 2020 можна стверджувати, що станом на кінець 2020 року Фондом значно підвищено рівень захисту інтересів споживачів (вкладників) та фінансової просвіти населення; закладено законодавчу можливість (поки на рівні законопроекту) Фонду здійснювати підготовчі заходи для врегулювання його неплатоспроможності на ранньому етапі до часу фактичного визнання такого банку неплатоспроможним; розроблено план підготовчих заходів для залучення АТ «Ощадбанк» до участі у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб, що сприятиме рівності умов конкуренції у секторі та однаковому рівню захищеності вкладників; розпочато процес узгодження способу врегулювання питання боргу Фонду.

У зв'язку з новими, зокрема, макроекономічними викликами та закінченням строку реалізації Комплексної програми 2020 Фондом спільно з Національним банком України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та Міністерством фінансів України відповідно до Меморандуму, укладеного 28 травня 2019 року, забезпечено підготовку проекту Стратегії розвитку фінансового сектора України до 2025 року (далі – Стратегія 2025).

Ключовими заходами Фонду в рамках Дорожньої карти реалізації Стратегії 2025, лідером за якими визначено Фонд, виступають питання щодо створення системи гарантування для членів кредитних спілок та страхувальників страхування життя, та розширення категорій вкладів, що підлягатимуть гарантуванню. В рамках реалізації Стратегії 2025 на окрему увагу заслуговує необхідність підвищення рівня суми відшкодування, можливість реалізації якого безпосередньо пов'язана із іншим заходом Стратегії 2025 - урегулювання боргу Фонду. Також, передбачено комплекс заходів, що стануть підґрунтям для впровадження Директиви 2014/49/ЄС Європейського Парламенту та Ради про схеми гарантування депозитів у новій редакції від 16 квітня 2014 року (Official Journal OJ L 173, 12.06.2014, р. 149–178), Директива Європейського Парламенту та Ради від 15.05.2014 № 2014/59/ЄС щодо встановлення загальних умов відновлення платоспроможності та виведення з ринку кредитних установ та інвестиційних компаній (Official Journal OJ L 173, 12.06.2014, р. 190–348).

9. ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

9.1. Управління ризиками Фонду

З другої половини 2019 року розпочато побудову системи управління ризиками у Фонді, створено Комітет Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з управління ризиками та Службу управління ризиками, призначені ризик-контролери в самостійних структурних підрозділах Фонду. Система управління ризиками функціонує на підставі Положення про систему управління ризиками, у якому визначені організаційна структура, цілі, задачі та принципи функціонування Системи управління ризиками, передбачена щорічна оцінка його ефективності, порядок управління ризиками у Фонді, розроблена методика оцінки ризиків.

Система управління ризиками включає в себе три етапи протидії ризикам у діяльності Фонду, а саме:

1) перший етап протидії ризикам здійснюється на рівні власників ризиків та включає в себе управління ризиками, що виникають в діяльності власників ризику;

2) другий етап протидії ризикам здійснюється на рівні Фонду та включає в себе управління ризиками, що виникають в діяльності Фонду, службою управління ризиками, Комітетом Фонду з управління ризиками, директором-розпорядником Фонду та виконавчою дирекцією Фонду;

3) третій етап протидії ризикам становить собою проведення незалежної оцінки службою внутрішнього аудиту Фонду адекватності, ефективності та надійності СУР на рівні структурних підрозділів Фонду та Фонду в цілому.

Система управління ризиками в Фонді забезпечить виконання Фондом функцій, визначених законодавством України, в умовах існування об'єктивних ризиків, підтримки ефективності процесів, збереження ресурсів Фонду, забезпечення безперервності діяльності Фонду, дотримання законодавства та внутрішніх нормативних документів.

9.2. Управління та розвиток персоналу

Протягом 2019 року в напрямку управління персоналом пріоритетним було продовження підтримки ефективної системи, що забезпечувала б якісне та вчасне виконання завдань діяльності Фонду.

Враховуючи автоматизацію процесів, зменшення кількості банків, що знаходяться під управлінням Фонду, посилення роботи, пов'язаної з поверненням коштів до Фонду, та у зв'язку із затвердженням відповідно до визначених стратегічних напрямів розвитку Фонду на 2020 – 2022 роки протягом 2019 року з метою оптимізації забезпечення процесів Фонду до Структури Фонду декілька разів були внесені зміни, в залежності від актуальних зовнішніх та внутрішніх викликів. Так, станом на 31.12.2019 Структура Фонду складалась з 30 самостійних структурних підрозділів, у тому числі: 6 департаментів, 5 управлінь, тощо. За результатами структурних змін відбулося скорочення штатної чисельності на 28 штатних одиниць.

Станом на 31.12.2019 фактична чисельність працівників Фонду, у порівнянні з 2018 роком зменшилась на 13 осіб та становила 394 осіб, з них жінок - 231, чоловіків – 163, середній вік становить 40 років. 95 % працівників мають вищу освіту, серед них мають ступінь кандидата наук 9 осіб, адвокатів – 21 особа.

Підтримуючи сучасні тренди управління персоналом у 2019 році, у Фонді затверджено корпоративну модель компетенцій та визначено рівень володіння ними. Крім того, Фондом було впроваджено та реалізовано автоматизовану щорічну оцінку ефективності діяльності працівників Фонду. Загальні результати, отримані працівниками, свідчать про те, що компетенції більшості працівників розвинуті на достатньому рівні, або більш ніж достатньому, а ефективність діяльності в цілому відповідає очікуванням та стандартам Фонду. Відповідно до визначених керівниками структурних підрозділів Фонду зон розвитку працівників затверджені напрями підвищення кваліфікації працівників Фонду на 2020 рік.

Протягом 2019 року забезпечено проведення як внутрішньо корпоративних заходів з підвищення кваліфікації, так організовано участь працівників у семінарах, круглих столах, конференціях, тренінгах, що організовували спеціалізовані тренінгові центри, у тому числі і міжнародні компанії. Навчання також проводилися засобами внутрішньо корпоративного порталу «Бітрікс». Всього організовано 29 заходів.

Продовжуючи процеси, розпочаті у попередніх роках у напрямку оперативного матричного управління банками, що ліквідуються Фондом у 2019 році було реалізовано новий проект по виведенню банку з ринку безпосередньо Фондом. З цією метою було вдосконалено функції підрозділів, задіяних у процесах управління банком, та доповнено їх завданнями та відповідальністю під час безпосереднього виведення банків з ринку. Запровадження цих процесів сприятиме оперативності процесу управління, реалізації активів банків, прийняття рішень щодо проведення претензійно-позовної роботи та скорочення часу для формування звітності.

9.3. Внутрішній аудит

Протягом 2019 року, відповідно до плану проведення перевірок, було здійснено 20 аудиторських перевірок за основними напрямками діяльності структурних підрозділів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, в тому числі:

- фінансово-інвестиційної діяльності Фонду;
- здійснення виплат вкладникам;
- перевірка дотримання процедур виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- перевірка контролю за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів фізичних осіб;
- перевірка процедур збереження інформаційних активів.

Служба внутрішнього аудиту, орієнтуючись на міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту, здійснювала оцінку системи внутрішнього контролю. Перевірялась ефективність управління ризиками,

притаманними перевіреному напрямку діяльності, надавалися рекомендації щодо вдосконалення наявних процедур внутрішнього контролю.

Звіти по проведених перевірках з висновками та пропозиціями надавалися на ознайомлення керівництву Фонду, керівникам перевірених структурних підрозділів, а також на затвердження адміністративній раді Фонду.

Затверджені висновки та пропозиції, за матеріалами перевірок, були в повному обсязі враховані в роботі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

9.4. Інформаційні технології

Згідно рекомендацій від КПМГ Фондом в 2019 році було розпочато проект з впровадження у Фонді Системи аналізу даних та аналітичної звітності (MIS) з метою:

- централізованої побудови управлінської звітності Фонду, забезпечення своєчасного надання інформації необхідного рівня деталізації за ключовими процесами Фонду з метою подальшого прийняття управлінських та стратегічних рішень;
- організації для кожного користувача єдиної платформи для оперативного отримання даних, необхідних для формування та отримання звітів, з різних корпоративних та зовнішніх джерел Фонду;
- надання можливості користувачам цієї Системи гнучкого аналізу даних, фільтрації, сортування, групування та підрахунку показників за будь-яким аналітичним розрізом та інтервалом часу.

На рисунку 9.4.1. наведена структура Системи.

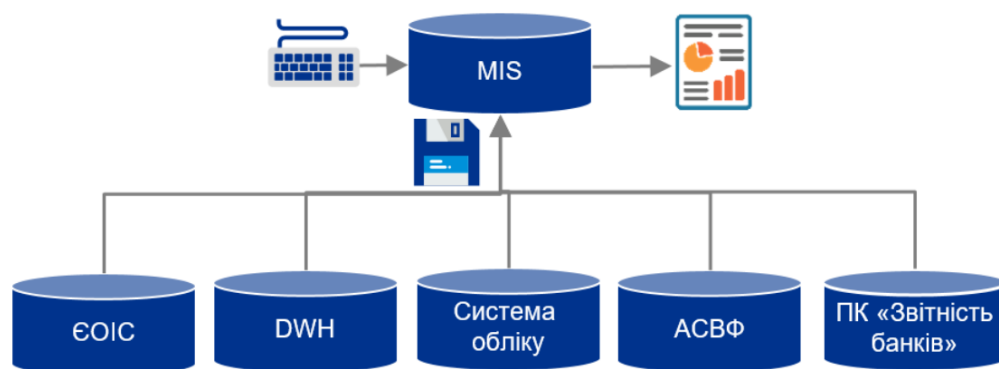

Рис. 9.4.1. Системи аналізу даних та аналітичної звітності (MIS)

Система аналізу даних та аналітичної звітності в майбутньому надасть можливість:

- побудови якірних звітів, звітів по фінансам, управлінню ліквідністю, результатів продажу активів за звітні періоди;
- побудови прогнозних показників на наступні періоди і розрахунок показників ефективності;
- висвітлення деталізованої інформації по кожному

неплатоспроможному банку окремо;

- реалізувати зберігання даних по ключових функціям Фонду
- реалізувати автоматизовані ETL процедури збору, обробки та завантаження необхідних даних на регулярній основі

З метою забезпечення централізації процесів виведення неплатоспроможних банків з ринку та оптимізації витрат таких банків в 2019 році було продовжено роботи по впровадженню єдиної операційно-інформаційної системи (далі - ЄОІС) неплатоспроможних банків (далі - НБ), що були розпочаті в 2018 році.

ЄОІС НБ на базі Фонду - це зведений програмний комплекс, що містить дані з ОДБ/АБС та інших інформаційних систем неплатоспроможних банків, та, в свою чергу, складається з наступних компонентів:

- база даних, яка об'єднує дані з ОДБ/АБС банків та додаткові дані з виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- програмне забезпечення для забезпечення супроводу та контролю даних неплатоспроможних банків (анкет клієнтів, залишків на рахунках, сплачених документів, угод щодо зобов'язань або розміщення коштів та історії їх виконання (кредитний портфель, дебіторська заборгованість, тощо), основних засобів, іншої необхідної інформації для контролю банківської діяльності та формування відповідних форм оперативної звітності);
- систему контролю доступів для забезпечення необхідних прав по читанню та модифікації даних.

На кінець 2019 року переведено на роботу в ЄОІС 87 неплатоспроможних банків.

Впровадження ЄОІС надало наступні переваги щодо виконання Фондом функцій по виведенню неплатоспроможних банків з ринку:

- забезпечення контролю за діяльністю НБ, включаючи контроль фінансових потоків, транзакційний контроль;
- запровадження єдиної облікової політики в НБ;
- реалізація 3-ї моделі для НБ;
- повна інформаційна підтримка статусу ліквідації банку;
- забезпечення моніторингу активів НБ;
- реалізація централізованого управління НБ;
- суттєве зменшення інформаційних систем в НБ, їх супровід та витрати на їх утримання.

З метою забезпечення оптимізації процесів виведення неплатоспроможних банків з ринку в 2019 році було здійснено удосконалення програмного комплексу з виведення неплатоспроможних банків з ринку в частині:

- інтегрування розроблених модулів для реплікації даних з ЄОІС;
- розробка механізму завантаження і візуалізації паспортів банків;
- модернізація модуля «Реєстр договорів»;

- розробка регламентних модулів ПК по процедурі закриття дня для кожного неплатоспроможного банку.

Модернізація програмного комплексу для роботи з неплатоспроможними банками надає Фонду можливості:

- використовувати цілісну уніфіковану інформаційну основу Фонду для прийняття рішень щодо забезпечення процесів виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- формування звітності неплатоспроможних банків, що надається до Фонду за різними напрямками діяльності;
- забезпечення автоматизації контролю за діяльністю неплатоспроможних банків;
- централізованої роботи з активами неплатоспроможних банків;
- підвищення якості інформації для прийняття рішень та практичних дій спеціалістами Фонду;
- забезпечення аналізу показників діяльності проблемних банків з метою попередження критичного стану банку.

З метою покращення процесу здійснення виплат гарантованих сум вкладникам неплатоспроможних банків Фонд протягом 2019 року здійснював модернізацію програмного комплексу «Автоматизована система виплат Фонду» (далі - АСВФ).

Роботи по модернізації АСВФ здійснювалися за такими напрямками:

- внесення змін у зв'язку з впровадження IBAN;
- розширення функціональності системи по журналюванню дій користувачів;
- розробки механізмів по створенню унікального ідентифікатора вкладника на рівні Фонду;
- розширення функціональності по формуванню додаткової звітності;
- внесення змін в взаємообмін з банками-агентами;
- створення механізму по обробці великих об'ємів інформації;
- розробка інтерфейсу обміну інформацією з іншими системами Фонду;

Зазначена модернізація дозволяє використовувати АСВФ в більш гнучкому режимі, що дозволяє оптимізувати в цілому процес здійснення виплат гарантованих сум вкладникам

На виконання державної політики, що направлена на переведення діловодства державних установ у електронну форму, та на виконання Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронний цифровий підпис», з урахуванням завдань, визначених Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року, Фонд у 2019 році здійснював заходи щодо продовження впровадження в Фонді безпаперового документообігу із застосуванням електронного цифрового підпису.

Впровадження безпаперового документообігу між Фондом та Національним банком України, і іншими установами та підприємствами надало Фонду такі переваги:

- запроваджено електронний взаємообмін документами між Фондом та НБУ (та іншими державними установами) (за виключенням документів з обмеженим доступом (БТ), постійного терміну зберігання та пересилання звернень громадян тощо);
- усі електронні документи завіряються ЕЦП відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»;
- зменшення вартості пересилання документів;
- час передавання документів між системами електронного документообігу Фонду та НБУ зведено до мінімуму;
- зменшилась кількість проміжних процедур по відправленню та отриманню кореспонденції (електронних документів) – практично електронні документи рухаються напяму з однієї СЕД АСКОД до іншої.

В 2019 році продовжено впровадження СЕД АСКОД Фонду в напрямку централізації управління неплатоспроможними банками в сфері забезпечення документообігу між Фондом та неплатоспроможними банками на базі декількох неплатоспроможних банків.

У зв'язку зі змінами у процесі подання звітності до Національного банку України та змінами в правилах надання звітності в 2019 році Фондом було проведено удосконалення програмного комплексу «Звітність банків», а саме:

- розробка механізму прийому звітних файлів A7x, 6Vx, 6Dx, 20x, 26x, 6Fx, 6Gx, 6Nx, 6Ix, C5x, D9x, 48x в форматі XML;
- модернізація механізму адміністрування доступу до Порталу в частині контролю встановлення паролю користувача;
- розробка механізму перевірки відповідності відповідальної особи, що накладала електронного-цифровий підпис на файл звітності у банку до списку відповідальних осіб;
- розробка інтерфейсу для перегляду даних сертифіката ключа особи - накладача ЕЦП файлу, а також результатів аналізу ЕЦП;
- розробка вітрин доступу, довідників показників;
- проведення адаптації під алгоритм RSA;
- розробка механізму обробки та висвітлення інформації з звітного файлу RC;

В рамках завершення процедури ліквідації неплатоспроможних банків, відповідно до затверджених виконавчою дирекцією Фонду планів заходів щодо завершення процедури ліквідації, з метою збереження інформації та мінімізації витрат, на обчислювальні потужності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб прийнято віртуалізовані інформаційні системи п'ятдесяти шести банків.

Для забезпечення можливості задоволення зростаючих вимог до продуктивності роботи та захисту даних, в рамках процесу стандартизації програмного забезпечення серверів баз даних, проведено переведення АСВФ на поточну версію Oracle. Також продовжувались роботи по стандартизації

налаштувань серверів Oracle для інших систем, організації гарячого резервування баз даних для підвищення відмово стійкості.

З метою організації доступу до архівних даних ліквідованих банків та забезпечення тривалого та надійного їх зберігання, перенесені до хмарного середовища Фонду банківські системи (ОДБ та інші) 56 ліквідованих банків.

У зв'язку з підвищенням кількості систем, які потребують резервного копіювання, оновлена система резервного копіювання в автоматичному режимі всіх інформаційних систем Фонду, що знаходяться у хмарному середовищі Фонду, налаштовано гаряче резервування ключових систем.

Проведені роботи з організації відмовостійкого підключення до мережі інтернет через двох провайдерів з налаштуванням власної автономної системи IP адрес, що підвищило надійність та захищеність підключення до мережі інтернет, значно розширило технічні можливості Фонду з надання та отримання сервісів через мережу інтернет.

ЗВІТ
про виконання Інвестиційного плану
Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2019 рік

Інвестиції Фонду	Сума інвестування згідно з інвестиційним планом 2019 року, млн грн	Фактична сума інвестування за 2019 рік, млн грн	Виконання, %
Сума інвестування всього, <i>у тому числі:</i>	4 911,0	4 405,3	89,7
Формування статутного капіталу всього, <i>у тому числі:</i>	506,0	0	0
перехідного банку	506,0	0	0
спеціалізованої установи	0	0	0
Сума інвестування в державні цінні папери, всього	4 405,0	4 405,3	100,0
<i>у тому числі по видам ОВДП:</i> - короткострокові ОВДП	х	1 398,6	х
- середньострокові ОВДП	х	3 006,7	х